

21/2012

ISSN 1802-4327

www.milujte.se

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

**„Být naštvaný? Stěžovat si?
Když člověk zná Boží vůli,
všechno je dobré.“**

blahoslavený Karel I. Rakouský

Obsah:

Obsah: dvacáté první číslo

- 3 Kdo je připraven, není ohrožen!
- 4 Dvouřádková moudrost k zapamatování
- 5 Povzbuzení pro ty, kdo nežijí pro sebe
- 6 Poslední český král – blahoslavený Karel
- 15 Svatost nadřizených je spásou podřizených
- 17 Na prahu věčnosti
- 18 Manželství, vzájemná pomoc na cestě do nebe
- 20 Zázrak odpuštění hříchů
- 23 Můj objev
- 24 Stvoření a evoluce
- 29 Soumrak Darwinovy teorie
- 32 Pralesem s holí a křížem
- 33 Nactiutrhaní a pomluva
- 36 Krok za krokem směřovat ke svatosti
- 38 Maria
- 39 Až si jednou poklábosím s předky
- 40 Když dochází víno
- 42 Madrid doma a smysl utrpení
- 44 Když miminko nepřichází
- 48 Vliv asistované reprodukce na společnost
- 50 Postabortivní syndrom, já, ty a pokání
- 53 Nečekané dítě
- 54 Všechno je dovoleno, ale ne všechno prospívá (1 Kor 10,23)
- 56 Byl jsem otrokem
- 58 Láska a sex nejsou totéž
- 60 Společenství čistých srdcí – Hranice
- 61 Celostátní setkání mládeže – prožívání světového dne mládeže
- 63 Tam jsem uvěřila

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
21/2012, VI. ročník, vydáno 2. května 2012

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P. Mgr. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P. Mgr. Pavel Zahradníček OMI, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Adresa redakce: Časopis Milujte se!, 671 03 Vranov nad Dyjí 20
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočeská 85/64, 152 00 Praha 5, http://res.claritatis.cz,
číslo účtu pro zaslání darů: 2400089111/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis **Milujte se!** je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sester Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s občanským sdružením Hnutí Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, neboť časopis nemá předplatně či státní a církevní dotace. Zaslání dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnění texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.

Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: Anton Frič, Res Claritatis

Milovaní čtenáři!

Když listujeme církevním kalendářem, můžeme za jmény světců číst různá upřesnění, například: biskup a mučedník nebo řeholník či apoštol... Za jménem blahoslaveného Karla, kterému je věnováno toto číslo, by mohlo stát: armádní důstojník, politik a státník, manžel, otec početné rodiny... Byl to velmi mladý člověk – oženil se ve čtyřadvaceti, když se ujal vlády, bylo mu 29 let; zemřel v necelých pětatřiceti. Jeho život byl velmi pestrý, část prožil v Čechách, část na frontách první světové války, poslední léta strávil ve velmi neutěšených podmínkách v exilu – umírá na zápal plic, protože odkládal přivolání lékaře, na kterého nebyly peníze... Když jsem četl o jeho životě, napadly mě dvě věci:

Je to život člověka, který nám může být v mnohém dost blízký. Zvláště těm, kteří žijí v rodině, jsou zapojeni do života společnosti, do veřejných věcí, do politiky. A přitom blahoslavený Karel žil poměrně nedávno; tak jako my jezdil autem nebo vlakem a jeho manželka Zita zemřela v březnu 1989.

Navíc, když jsem se dozvěděl, že byl zahájen proces blahořečení i v případě jeho manželky Zity, znovu jsem si vzpomněl na to, čeho jsem si všiml již vícekrát. Svatí se často vyskytují v celých „rodinkách“: svatý Jáchym, svatá Anna a jejich dcera Panna Maria, svatá Monika a její syn svatý Augustin, svatý Václav a jeho babička svatá Ludmila, svatá Terezie z Lisieux a její rodiče... Tak jako třeba alkoholismu se nejlépe daří v rodinách alkoholiků, tak i svatosti se daří v rodinách, kde již nějací svatí jsou. Z toho mi vyplynul jednoduchý návod: Chceš-li, aby se svatými stali ti, kteří jsou v tvém okolí, staň se svatým ty sám!

V Kristu P. Pavel Zahradníček OMI

Podpořte Milujte se! – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sester Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2400089111/2010, specifický symbol 7777, a jako variabilní symbol použijte údaj ze složky, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Kdo je připraven, není ohrožen!

Foto: Flickr, Lance Cheung (CC BY-NC-ND 2.0)

Obcházel jsem nemocné a jeden stařík mi řekl: „Dejte mi, prosím, také pomazání nemocných.“

„Vám není dobře?“ zeptal jsem se.

Usmál se a odpověděl: „Člověk nikdy neví a já už mám svoje roky. Kdysi jsem slyšel na požárním cvičení: ‚Kdo je připraven, není ohrožen.‘ Tak se tím řídím...“

To může jen kněz

Ptal jsem se kněze-jubilanta, co ho přivedlo ke kněžství. Začal vyprávět:

„Pocházím z hospody a odmalička jsem se chtěl věnovat hudbě. Asi v devíti letech

mi vážně onemocněl tatínek – měl rakovinu. Když cítil, že zemře, zavolał si pana faráře a – i když předtím zašel do kostela jen občas – přijal svátosti. ‚Toto je nejkrásnější den mého života,‘ řekl pak.

Přemýšlel jsem o jeho slovech a rozhodl jsem se: když může kněz udělat

někoho šťastným ještě i tváří v tvář smrti, chci se jím stát taky!“

Mohu jen dodat – je to šťastný kněz.

Mons. Jiří Mikulášek (Kde by se vzalo to dobro? Cesta; Brno, 1999.) ■

„... když může kněz udělat někoho šťastným ještě i tváří v tvář smrti, chci se jím stát taky!“

Sám na sobě jsem si ověřil, že krátká věta, která se člověku v pravou chvíli vybaví, může napomoci ke správnému posouzení situace, rozhodnutí a potom ke správnému jednání. A tatáž věta – stručná a přitom vtipná – pronesená ve správnou chvíli před druhými lidmi může být něčím, co se jim na dlouhou dobu vryje do paměti a má větší účinek než několik dlouhých kázání. I to jsem si již vícekrát ověřil. Velké množství takovýchto dvouřádkových moudrostí nabízí „hesla k zapamatování“ na www.fatym.com. Každý měsíc přibývá nové...

**Soudek
među, kapka jedu,
v tomhle s vámi
nepojedu!**

Dvouřádková moudrost k zapamatování

- ♦ *Láska duši rozvíjí, sobectví ji zabíjí!*
- ♦ *Nenaříkej, že druzí mají víc, kdo nemá Boha, nemá nic!*
- ♦ *Vezmi Bibli a čti hned, budeš jinak vidět svět.*
- ♦ *Věz, že zdroje iritace jsou jen skryté Boží šance!*

- ♦ *Nečekej hned za vším problémem, jsou to šance, ber je v dobrém!*
- ♦ *Trpělivě v pokoji, to mi za hřích nestojí!*
- ♦ *Udělám, co mohu, zbytek svěřím Bohu!*
- ♦ *Budoucnost je nejistá, sílu najdeš u Krista!*
- ♦ *Moudrý člověk nevymění Stvořitele za stvoření.*
- ♦ *Když se klaním televizi, moje víra zvolna mizí...*
- ♦ *K Bohu vede cesta jistá: v druhých lidech vidět Krista.*

**Tam,
kde není odpuštění,
bývá Boží dopuštění!**

Jak tato a další hesla z www.fatym.com používat?

1. Naučit se je.
2. Promyslet je do všech souvislostí a uvést do života.
3. Naučit je někoho dalšího.

A nezapomeňte že:
♦ *Kdo si hlavu plní dobrem, vyřeší i těžší problém.*

Připravil P. Pavel Zahradníček OMI ■
(podle www.fatym.com)

Foto: Zx Pavel Mašek

Na www.fatym.com můžete také on-line číst a objednávat publikace tiskového apoštolátu A.M.I.M.S.

Povzbuzení pro ty, kdo nežijí pro sebe

Jak zvláštní. Přitahuje nás mladý kníže z počátku 10. století, který se sice pustil do velkých reforem své země v duchu evangelia, ale byl svými odpůrci smeten a zavražděn. Vládce, který se nedočkal politických úspěchů.

V mimořádných dobách se shromažďuje český národ u jeho sochy v Praze. Ve 21. století slavíme jeho den jako státní svátek. V čem je jeho moc a kouzlo?

Svatý Václav nehledal svou slávu

On nehledal svou slávu... Pochopil, že kdo chce být první, musí být služebníkem. Proto sloužil Bohu a mnohé legendy svědčí i o jeho službě potřebným. Nechal se vést Bohem. Hledal jeho slávu. Boha oslavoval a pak Boží sláva spočinula na něm. Oslavování Boha přináší vždycky více člověku než Bohu, protože naplňuje srdce člověka Boží slávou. Ta ho pak dělá šťastným, přitažlivým i dosti bohatým na to, aby mohl štědře rozdávat druhým.

Nešlo mu o seberealizaci

Václav vzal vážně Ježíšova slova: Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě. Dnešní člověk, a křesťany nevyjímám, je často tak zaujatý sebou, že myslí jen na svá práva a na své uplatnění. Za vrcholnou pochvalu se považuje, když o někom říkáme, že je plně realizovaný člověk. A protože každý myslí jen na svou realizaci, nevidí ty druhé, a tak sám přispívá k tomu, že i on bude brzy zapomenut těmi, kdo budou myslet stejně, totiž na sebe. Jak daleko je takové myšlení od Krista!

Je významný, protože dal na první místo Boha

Zapři sám sebe. Nebud' středem světa, ani svého vlastního života a smýšlení. Upři se na toho, který je skutečná hodnota a který má skutečnou moc. Mnozí dnes hledají

Národ nemůže mít vůbec žádnou budoucnost bez nikým nezaplacené obětavé služby otců a matek, kteří dávají národu děti a dobře je vychovávají.

Mons. Jan Graubner

Foto: Ondřej P. Vaněček, Anton Frič, Res Claritatis / koláž: MSI

kontakty s vlivnými, aby se jim stali výtahem k moci. Někteří pak na chvíli zazáří a brzy padají do propadliště dějin. Kníže Václav ukazuje, že dát na první místo Boha a přijmout jeho myšlenky a požadavky je prozíravější než prosazovat své plány.

Obtížná cesta k cíli

Václav se nechal Ježíšem získat, i když Ježíš nikdy nesliboval bezstarostnost či pohodlí. Křesťanská zbožnost není metoda k zajišťování pozemského štěstí a splnění našich přání. Kristus neříká svým následovníkům: budeš-li zbožně žít, budeš mít hojnost všeho dobrého. Nebudeš nemocný, všechno se ti podaří, budeš žít v míru. Nemáš-li děti, dostaneš je, všechny dobře vychováš, žádné ti nezemře.

Písmo říká opak: Synu, když přicházíš sloužit Bohu, stůj pevně ve spravedlnosti a báni a připrav svou duši na pokušení a báni a připrav svou duši na pokušení (Sir 2,1). Svátý Václav obstál.

Svatý Václav je povzbuzením pro všechny, kteří nežijí pro sebe, ale pro druhé, kteří sice nejsou v současnosti docenění, ba jsou i znevýhodněni či zneuznaní, ale kterým bude po staletích národ děkovat. Díky nim přežije své krize, díky jim a jejich ochotě nežít pro sebe a dávat víc, než je povinnost, si zachová to, co dělá člověka opravdu šťastným.

Mons. Jan Graubner ■

(při Národní svatováclavské pouti ve Staré Boleslavi, 28. září 2011 – titulky a perex redakce, zkráceno)

Poslední český král blahoslavený Karel

V listopadu 1916 se Karel Habsbursko-Lotrinský stal posledním panovníkem Rakouska-Uherska, a tím i posledním českým králem.

Nečekané proroctví Svatého otce

Před svatbou s Karlem Habsbursko-Lotrinským v roce 1911 jela jeho snoubenka Zita do Říma. Chtěla si vyprosit na soukromé audienci u papeže Pia X. požehnání pro nastávající manželství. Při audienci Svatý otec nečekaně prohlásil – i když se ho Zita snažila opravit –, že uzavře sňatek

s příštím rakouským císařem, který bude Boží odměnou za to, co Rakousko vykonal pro Církev, a stane se pro zemi zdrojem požehnání – toto požehnání se však úplně projeví až po jeho smrti. Ve chvíli, kdy tato prorocká slova Pius X. pronesl, však nic nenasvědčovalo tomu, že by se

Karel mohl stát císařem! Nebyl totiž přímým následníkem trůnu.

Boží plány byly jiné než lidské odhady

Ano, podle všech lidských předpokladů se nepočítalo s tím, že by Karel Habsbursko-

*„... stane se pro zemi zdrojem
požehnání – toto požehnání se však
úplně projeví až po jeho smrti.“
sv. Pius X.*

Podle všech lidských předpokladů se nepočítalo s tím, že by Karel někdy nastoupil na panovnický trůn.

Foto: archiv zámku Brandýs nad Labem

Arcivévodkyně Marie Josefa se synem Karlem

Foto: Wikimedia Commons, Arnleip / Wikimedia Commons, Theodor (CC BY-SA 3.0)

Arcivévodkyně Marie Josefa se syny Karlem a Maxem. Na pozadí snímek vídeňského císařského sídla Hofburg.

Foto: emperorchairs.org

Blahoslavený Karel v době pražských studií (1907)

-Lotrinský někdy nastoupil na panovnický trůn. Jenomže 28. června 1914 po atentátu v Sarajevu přišla nečekaná smrt následníka trůnu arcivévody Františka Ferdinanda d'Este. Když pak 21. listopadu 1916 umírá císař František Josef I., stává se Karel posledním panovníkem Rakouska-Uherska, a tím i českým králem.

Panovník, který měl rád českou zemi

Právem můžeme být hrdi na to, že naše země měla takového vládcu. Nejenže mluvil dobře česky, ale českou zemi znal,

měl ji rád a strávil zde několik let svého poměrně krátkého života. Rád pobýval v Praze, v Brandýse nad Labem, ve Staré Boleslavi... Dokonce jeden čas uvažoval

Jeho výchovu převzal P. Geggerle a biskup Marschall. Ten byl velkým zastáncem sociálního učení Církve a vštěpoval ho Karlovi.

o možnosti azylu v Brandýse nad Labem poté, co bude muset ustoupit z císařské pozice, a v roce 1917 místní zámek ze svých soukromých prostředků koupil.

Jan Pavel II. a jeho vztah k blahoslavenému Karlovi

Když se o řadu let později jiný papež, tentokrát Jan Pavel II., setkal s bývalou císařovnou Zitou, vdovou po císaři ▷

Po svatební cestě žili několik měsíců v Brandýse na Labem.

Svatba arcivévody Karla s arcivévodkyní Zitou Bourbon-Parmskou, nechyběl ani císař František Josef I.

Privítání novomanželů v Brandýse nad Labem

Karel František Josef Ludvík Hubert Jiří Maria.

Karlovi, řekl jí: „Jsem šťasten, že mohu pozdravit panovnici svého otce.“ (V letech 1795–1918 byl polský Krakov s výjimkou

Novomanželé Karel a Zita

let 1815–1846 pod rakouskou vládou. – pozn. red.) Právě tento papež s radostí blahorečil Karla Rakouského na konci svého pontifikátu 3. října 2004. Měl k němu dokonce i určitý osobní vztah – dostal po něm své křestní jméno. Otec budoucího papeže dal prý svému synovi Karlovi Woytylovi jméno i na památku tohoto císaře, od kterého jako důstojník 56. pěšího pluku c. a k. armády získal za statečnost medaili s panovníkovým portrétem.

Těžký porod

Kdo tedy byl Karel – náš poslední český král – a jaký byl jeho osud?

Narodil se 17. srpna 1887 na dolnorakouském zámku Persenbeug (na Dunaji, mezi Vídní a Lincem) rodičům arcivévodovi Ottovi Habsburskému, synovci císaře Františka Josefa I., a Marii Josefě Saské, dceři pozdějšího saského krále. Porod byl velmi těžký. Bylo třeba hledat i nadpřirozenou posilu, a tak byla do místnosti rodičky přinesena Nejsvětější svátost.

Dítě bylo pokřtěno 19. srpna biskupem ze St. Pölten a dostalo sedm jmen:

Dělali vše pro záchranu obou životů

Zdravotní stav maminky Marie však byl velmi vážný, a tak tři dny po porodu přijala svátost nemocných. Její manžel Otto se vydal na prosebnou pouť do nedalekého poutního místa Maria-Taferl a její otec přicestoval z Drážďan v domněni, že jeho dcera umírá. Díky všestranné péči a mnoha modlitbám vše nakonec dopadlo dobře a matka i novorozený syn se uzdravili.

Rodina pobývala tam, kde otec Otto sloužil u různých posádek – v Brně, Praze, Šoproni. Pokud ho rodina nedoprovázela, žila matka střídavě na zámku Persenbeug či ve vile Wartholz v Reichenau.

Výchova v katolickém duchu

Výchovu malého Karla vedla zejména maminka Marie Josefa. Byla zbožná, hodná, pokorná a trpělivá. Chlapce vychovávala vědomě v katolické víře. Každý den jej brala s sebou na mši svatou. Do pěti let jí pomáhala chůva. Náboženskou výchovu později převzal P. Geggerle a biskup Marschall. Ten byl velkým zastáncem sociálního učení Církve a vštěpoval ho Karlovi.

Byl veden k lásce k bližním a k dobročinnosti. Staral se například o malou zeleninovou zahrádku a její výtěžek pak mohl věnovat chudým ve svém okolí. Rád často obdarovával potřebné vlastními věcmi. A tak se v tomto ovzduší víry a přejícnosti, aniž by to kdo tušil, vhodně utvářelo srdce budoucího panovníka.

České období

V září 1905 započal jeho vojenský výcvik u 7. dragounského pluku v Chudeřicích (dnes součást Bíliny) v severních Čechách.

Dne 12. listopadu 1906 přerušil vojenskou službu, aby nastoupil dvouleté studium na Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze (dnes Univerzita Karlova – pozn. red.). Karel nedocházel na přednášky, ale profesori ho navštěvovali na Pražském hradě, kde tehdy pobýval. Studium ukončil právníckými zkouškami dne 14. března 1908. Od toho roku pokračoval ve vojenské službě v Brandýse nad Labem.

Novomanželé putovali k Panně Marii

Po Karlově velkolepé svatbě s princeznou Zitou Bourbon-Parmskou (21. října 1911)

Novodobí brandejští dragouni před bazilikou sv. Václava ve Staré Boleslavi

Foto archiv zámku Brandýs nad Labem

Ovdovělá císařovna Zita se svými dětmi

Foto: beatification-imperatrice-zita.org

Následovaly postupně další děti, celkem jich měli Karel a Zita osm.

se novomanželé vypravili do Mariazell, aby se tam u Matky Boží modlili za své manželství. Prosili také o sílu ke zvládnutí všech svých budoucích úkolů. Po svaatební cestě žili několik měsíců v Brandýse nad Labem, po Karlově přeložení pak odešli do obce Kolomyje ve východní Haliči nedaleko ruských hranic.

Po těžkém otřesu mozku, který utrpěl po pádu z koně, byl Karel převelen

do Vídně a 20. listopadu 1912 se ve vilce Wartholz v Reichenau narodil prvorozený syn Otto. Po něm následovaly postupně další děti, celkem jich Karel a Zita měli osm, včetně nejmladší Alžběty, která se narodila až po otcově smrti.

Hrůzy války

Mladá rodina žila celkem poklidným životem do okamžiku, kdy byl v Sarajevu spáchán atentát na následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este. Karel se tak stal bezprostředním následníkem trůnu.

V září 1914 dorazil na frontu v Haliči. Z pověření císaře vykonal inspekci všech oddílů. Hovořil s vojáky bez ohledu na hodnost. Císaře Františka Josefa upozornil na hrozbu, že se válka může změnit na dosud nevídané krveprolití.

A právě v době, kdy mohlo Rakousko se svými spojenci dosáhnout významných vítězství, chtěl Karel zahájit mírová jednání. V rozhovoru s rakouským ministrem zahraničí hrabětem Leopoldem Berchtoldem z Uherčic dal nepokrytě najevo svou nespokojenost, že dosud nebyl vypracován žádný mírový program. Podle jeho mínění bylo třeba nastoupit tuto cestu v každém případě, ať už půjde o vítězství, nebo o porážku.

Na bojištích zažil osobně hrůzy války a hluboce jím to otřásl. Snažil se zbytečně neprolévat krev svých vojáků, proto mnohdy brzdil to či ono rozhodnutí.

Z vůle Boží císařem

Netrvalo dlouho a Karel musel usednout na císařský trůn, který se uvolnil smrtí Františka Josefa dne 21. listopadu 1916. Vlády se ujal jako císař Karel I. Posvátnou hodnost panovníka přijal s vědomím ▷

osobního povolání od Boha jako posvátný úkol, jako následovník Krista a v láskyplném darování svého vlastního života. Byl skutečně pevně přesvědčen, že korunu mu svěří Bůh.

Na základě tohoto přesvědčení měla pro něj královská korunovace v Maďarsku velký význam. Padesát let po této události na ni vzpomínala jeho manželka, císařovna Zita, takto: „Věc, která na nás oba zapůsobila nejvíce z celého obřadu, byl dojemný liturgický aspekt všeho – hlavně přísaha, kterou král vykonal obrácen k oltáři před svým pomazáním, v níž sliboval, že bude zachovávat spravedlnost pro všechny a usilovat o mír. Tento posvátný slib daný v katedrále byl přesně politickým programem, který chtěl z trůnu uskutečňovat. Oba jsme to cítili tak silně, že téměř žádná slova nebyla mezi námi nutná.“

Zdědil válku

Bolestné pro něj bylo, že převzal zemi ve válce. S válkou nesouhlasil, její začátek neměl možnost ovlivnit, ale jako panovník ji na konci roku 1916 „zdedil“. I když to bylo pro něho nebezpečné, trávil hodně času na frontě v předních liniích. Snažil se zmírnit utrpení vojáků, jak jen mohl. Za jeho panování byly výrazně zmenšeny ztráty na životech v řadách rakousko-uherské armády.

Už jako mladý generál dal svým důstojníkům rozkaz: „Je lepší, když útok

R. A. Höger (1873–1930): *Boj zblízka u Doberda (Sočská fronta)*

Foto: Wikimedia Commons

trvá déle, než aby byl rychlý za cenu velkých ztrát na životech. Každý velitel, který bude mít příliš velké ztráty bez rozumného důvodu, se za ně bude bez milosti odpovídat. Ukládám každému veliteli jako svatou povinnost, aby vynaložil veškeré své úsilí na to, aby ranění byli co nejlépe ošetřeni a aby bylo o jednotky co nejlépe postaráno. Zakazují rozkaz:

„Nebrat žádné zajatce.“ Pro dobrého vojáka je potupné a bude těžce trestáno, jestliže někdo skolí bezbranného nepřítele, který se již vzdal... Nejprísněji zakazují krádeže, plnění a zbytečné ničení.“ V této linii pokračoval i jako císař. Řadu věcí mohl ovlivnit jen velmi málo. Rakousko-Uhersko bylo závislé na vrchním velení německé říše. A němečtí představi-

Chtěl přeměnit svou říši ve volný svazek střeoevropských národů.

Visegrad

Foto: Flickr, gregoriosz (CC BY-NC 2.0)

bl. Karel I. Rakouský

- 17. 8. 1887 – narozen na zámku Persenbeug;
- 1895 – stigmatizovaná řádová sestra Marie Vinzentia prohlásí o Karlovi, že se stane císařem, bude vystaven utrpení a útokům zla, nutno se za něho hodně modlit;
- 1897–1901 – studia na prestižním Schottengymnasiu ve Vídni;
- 1901–1902 – studia na veřejném vyšším gymnáziu;
- 1905 – nástup na vojenskou službu u 7. pluku dragounů v Chuděřicích;
- 1905–1908 – studia na Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze;
- 21. 10. 1911 – sňatek s arcivévodkyní Zitou Bourbon-Parmskou;

- 21. 11. 1916 – nástup na rakouský trůn;
- 1917 – zákon na ochranu nájemníků, regulace mzdových a pracovních podmínek, ustavení ministerstva sociální péče a národního zdraví;
- 2. 7. 1917 – amnestie pro české předáky;
- 16. 10. 1918 – zveřejnění federalizačního manifestu;
- 11. 11. 1918 – vzdal se účasti na státních záležitostech své země;
- 1921 – dva zmařené pokusy o restauraci v Uhrách;
- 19. 11. 1921 – příjezd do vyhnanství na ostrov Madeira;
- 1. 4. 1922 – umírá na zápal plic;
- 3. 11. 1949 – začátek procesu blahořečení;
- 3. 10. 2004 – blahořečen Janem Pavlem II. v Římě.

„Karel byl jediný muž v čelné pozici, který vyšel z války čestně. Ovšem byl to světec a nikdo ho neposlouchal.“
Anatol France

telé chtěli válčit a vyhrávat. Naopak císař Karel chtěl válku co nejdříve ukončit a byl ochoten pro záchranu životů vojáků dělat velké ústupky.

Je jasné, že tento jednoznačný postoj nového císaře a zároveň i velitele vojsk vyvolal jak vlnu nadšení a kladné odezvy, a to zvláště mezi obyčejnými vojáky a jejich blízkými, tak i velké nepochopení, a to zejména mezi těmi, kteří chtěli dál prosazovat dřívější bezohledné způsoby války. Císař Karel se stal terčem odporu generality pro své „humanistické blouznění“, jak byly nazývány jeho rozkazy sloužící k ušetření životů a lidského utrpení. Nechyběly hlasy, že jeho názory o lásce k bližnímu, soucitu a míru, které mají i náboženský podtext, se stávají zločinem proti říši...

Odvážný voják, který chce mír

Po mírovém návrhu z 12. prosince 1916, který ztroskotal na odmítavém postoji ze strany Německé říše, se na jaře 1917 Karel opakovaně neúspěšně pokusil vyjádřit konkrétní mírové cíle – zkusil to například přes svého švagra Sixta Ferdinanda Bourbon-Parmského.

Po bitvě na Soči, které se císař Karel v roce 1917 zúčastnil, ho viděli, jak stojí se slzami v očích nad mrtvými a říká: „Z toho se před Bohem nemůže nikdo zodpovědět. Udělám s tím konec, a to co nejdřív.“ Spolu s náčelníkem generálního štábu von Arzem zaujal při bitvě post na dělostřelecké pozorovatelně. Něco podobného by žádný z tehdejších monarchů neudělal. Za necelé dva roky svého panování se Karel zúčastnil většiny větších bitev na frontě. Cítil se jako voják a nebál se. Nejvyšší hofmistr Zdeno Lobkowitz o něm řekl: „Jeho Veličenstvo nikdy nejevilo sebemenší obavy o svůj život.“

Jeho manželka Zita také navštívila sočskou frontu. Vzpomíná: „Pamatuji na návštěvu fronty v Krasu těsně po bitvě.

Foto: archiv zámku Brandýs nad Labem

Nechyběly hlasy, že jeho názory o lásce k bližnímu, soucitu a míru, které mají i náboženský podtext, se stávají zločinem proti říši...

Mrtví a krysy – a strašlivý, nepopsatelný zápach. Kam jsem se podívala, byla znetvořená těla mrtvých padlých vojáků. (...) Prostě jsme museli uzavřít mír. Bylo to tak těžké pochopit?“

V souladu se svou politikou si Karel vybíral za své ministry muže, kteří se nikdy nevyslovili pro válku.

Anatol France napsal: „Císař Karel byl jediný muž v čelné pozici, který vyšel z války čestně. Ovšem byl to světec a nikdo ho neposlouchal. Upřímně si přál mír, a proto jím svět pohrdl. Nabízel nádhernou šanci, která byla promarněna.“

Katolík s úctou k ostatním

Byl oddaný katolík s velkou úctou ke kněží, ale také projevoval toleranci k jiným náboženstvím. Jednou se někdo zmínil pohrdlivě o Židech v armádě. Karel se rozhněval a ostře se Židů, zvláště jejich spolehlivosti v armádě, zastal.

Dokázal spolupracovat a nebál se ke spolupráci přizvat i jinověrce. V nejvyšších kruzích byli zastoupeni příslušníci různých náboženství: István Tisza, uherský ministerský předseda, byl kalvinista, generál Arz von Straussenberg luterán a uherský ministr Vilmós Vázsonyi byl Žid.

Trpěl s trpícími

Karel si byl vědom bídy a hladu za války a neváhal svůj životní styl přizpůsobit těmto okolnostem. On a jeho rodina se živili jen z válečných přidělků. Bílý chléb, určený pro vrchní velení v Badenu, dal poslat nemocným do špitálu a sám jedl před očima udivených důstojníků černý chléb. Dal zřízovat polní kuchyně, poskytl dvorní spřežení k dispozici pro transport uhlí do Vídně. Mnohým pomohl. Mnozí lidé nezapomněli na setkání s ním po celý život. Často byl velkodušnější, než si vůbec mohl dovolit.

Za svůj laskavý postoj k prostým lidem byl často kritizován.

Byl si vědom, že musí dávat dobrý příklad

V roce 1917 prohlásil: „Záleží přece na tom, abychom pomáhali, pokud můžeme pomáhat. Jako císař musím jít dobrým příkladem. Kdyby jen každý plnil své křesťanské povinnosti, nebylo by ve světě tolik nenávisti a bídy...“

Jednou se setkal při návštěvě fronty s vojákem, který nemohl chodit, ale byl lékařem uznán schopným. Nechal si ukázat jeho nohy, a když viděl četné puchýře, prohlásil, že nikdo by s takovými nohama nedokázal chodit, a rozkázal vojáka uvolnit z vojenských povinností. ▷

Blahoslavený císař Karel (druhý zprava) na frontě 1. světové války. V pozadí obraz Augusta von Meissla (1867–1926)

Foto: emperorcharles.org / graf-greifenburg.at

Kráva zůstane doma

Všichni, kdo s ním přišli do kontaktu, byli uchváteni jeho srdečností a opravdovým zájmem. Jednal stejně s prostými lidmi i s těmi z nejvyšších společenských vrstev.

Při návštěvě Tyrolska Karel viděl, jak se k němu blíží jakýsi venkovan. Na kabátě měl dvě vyznamenání dokazující, že bojoval v roce 1878 v Bosně. Stěžoval si, že dostal příkaz odvést armádě jednu krávu, ale že vlastní jen dvě a nutně je potřebuje k uživení své početné rodiny. Karel mu poklepal na rameno: „Otče, vy už jste svou povinnost splnil. Klidně se vraťte domů, kráva zůstane ve chlévě.“

Jindy se v Tyrolsku v čase oběda zastavil Karlův konvoj na polní cestě. V tu chvíli se objevil bosenský rotmistr v plné polní, šel po cestě pěšky. Pozdravil a chtěl pokračovat v cestě. Karel na něho zavolal a vyptával se ho, odkud jde a kam. Císař si všiml, že má vyznamenání a blahopřál mu. Pak se ho zeptal, jestli už jedl, a nabídl mu svou vlastní porci. „Děkuji, pane generále,“ opověděl poddůstojník, zasalutoval a odcházel. Karel ale požádal šoféra, aby mu donesl láhev vína. Bosňák poděkoval, ale zdvořile odmítl s tím, že je mus-

lim. Řidič naléhal a žádal ho, aby si láhev vzal, aspoň na památku. „Tak dobrá, ale řekni mi, kamaráde, kdo je ten generál?“ Řidič odpověděl: „To je náš císař.“ Voják byl překvapen: „Náš císař!“ Dvěma skoky se chlapík ocitl znovu před Karlem, zkrřížil ruce na prsou a ve své mateřštině pronesl dlouhou větu, kterou doprovázející Conrad von Hötzendorf přeložil – modlitbu za císařův dlouhý život...

Lidský přístup

Karel se velmi rád smál a měl mimořádný smysl pro humor, na každé věci viděl i její komický aspekt.

Rád a hodně povyšoval a vyznamenával, protože měl takovou povahu, že s radostí dával a odměňoval, a nerad vytýkal a trestal. Strnulost dvorní etikety nahradila až neformálnost, alespoň tam, kde to bylo možné. Při audienci nemuseli hosté chodit ve fraku, podával jim ruku, nechal je posadit se a mohli v hovoru používat svou mateřštinu.

Za jeho vlády bylo zřízeno ministerstvo pro národní zdraví a sociální zabezpečení, vznikly první zákony na ochranu nájemníků a v mnohém dalším se snažil vládnout ve prospěch lidu.

Měl řešení, ale nechtěli je slyšet

Měl promyšleno, jak dále vést Rakousko-Uhersko. Jeho řešení by bylo velmi praktické pro budoucnost a možná by předešlo mnoha budoucím problémům. Monarchii chtěl dát spolkový charakter. Chtěl přeměnit svou říši ve volný svazek střeoevropských národů.

Navrhoval, aby se vyšlo vstříc českým autonomistům. Například jako projev dobré vůle vyhlásil 2. července 1917 rozsáhlou amnestii, při které propustil i české politiky, mnohé odsouzené k smrti.

Se svými snahami však přicházel v době, která už šla za jiným řešením, a tak stále narážel na nepochopení vojenských i politických kruhů. Pro své návrhy zakusil společně se svou manželkou Zitou mnoho pomluv.

Nešlo mu o vlastní moc

Nikdy mu nešlo o udržení vlastního postavení a moci, ale jen o dobro národů, které mu Bůh svěřil.

Když se v říjnu 1918 dozvěděl, že Vídní má cestou do Švýcarska projíždět jeden z předáků českého nacionalistického hnutí Václav Klofáč (budoucí první

*„Všechny vnější neúspěchy tím, že ho nezlomily, ukázaly jeho zakotvení v Bohu.“
Otto, Karlův syn*

československý ministr národní obrany), vyslovil přání s ním mluvit. Při setkání mu kondoloval k úmrtí syna a hlavně mu kladl na srdce, aby usiloval o to, aby se zabránilo krveprolití. Se zástupcem národa, který se chystal odtrhnout, mluvil jen o tom, jak by se to mohlo stát bez bolesti pro národ...

Je to těžké, ale je za co Pánu děkovat...

Karel se pod vlivem událostí koncem roku 1918 nejdříve vzdal účasti na řízení vládních záležitostí. Poté se musel odstěhovat z Vídně do Eckartsau, kde jeho rodina zpočátku hodně strádala. Přesto 31. prosince 1918 dal zpívat Te Deum jako poděkování za všechno, co rok 1918 přinesl. Na návrh, aby od toho upustil, odpověděl, že v tomto roce obdržel mnoho milostí, za které musí poděkovat. A všem, kteří se udiveně ptali, o jaké milosti se jednalo, Karel odpověděl: „Tento rok byl tvrdý, ale mohl být ještě mnohem horší. Nemůžeme z Boží ruky přijímat jen dobré, nýbrž musíme být vděční za všechno ostatní, ať je to jakkoliv těžké a bolestné. Nepřinesl snad tento rok tak dlouho toužebně očekávaný konec války? A za mír je každá oběť a každé odříkání oprávněná a levná cena.“

Vypovězení z vlastní země

Karel musel opustit i svou vlast, kde byl jeho život i život jeho rodiny v nebezpečí – 23. března 1919 odjela císařská rodina do Švýcarska a 3. dubna byl zveřejněn rakouskou vládou Zákon o vypovězení ze země a převzetí majetku domu Habsburško-Lotrinského.

Na svou zem však nezanevřel. V roce 1920 se Karel s manželkou Zitou obrátili na španělského krále Alfonse III. a papeže Benedikta XV., aby zakročili ve prospěch rakouských vojáků, kteří zůstali v zajetí na Sibiři, a Vídeň neměla prostředky na zaplacení jejich návratu. Papež si po jejich žádosti vzal na starost

*„Jako císař musím jít dobrým příkladem. Kdyby jen každý plnil své křesťanské povinnosti, nebylo by ve světě tolik nenávisti a bíd...“
bl. Karel I. Rakouský*

Císař Karel I. s korunním princem Ottou

Foto: archiv zámku Brandýs nad Labem

náklady na repatriaci zajatců až po Vladivostok. Požádal o pomoc i švýcarský a americký Červený kříž. Takto, rok po zhroutilí monarchie, několik stovek nešťastníků vděčilo za svou záchranu císařskému páru.

Ze Švýcarska se Karel, povzbuzován mnoha politiky, vojáky, prostými občany a také papežem Benediktem XV., pokusil vrátit do Maďarska, aby zde obnovil monarchii. Když však viděl nebezpečí krveprolití, raději ustoupil a nešel do střetu. Odchází do exilu na ostrov

Madeira, kam s manželkou připlul 19. listopadu 1921.

Důvěra a vděčnost v nepříznivých situacích

Těm, kteří v těžkých hodinách stáli na jeho straně, řekl: „I když to ztroskotalo, musíme děkovat Bohu, protože jeho cesty nejsou naše cesty.“

Ačkoli byl císař Karel přinucen odejít do exilu a na Madeiru pak musel kvůli finanční tísní přestěhovat svou rodinu do předlidské vily na kopci nedaleko ▷

V exilu na Madeiře. Vpravo kostel Nossa Senhora do Monte, v němž je blahoslavený Karel pohřben.

města Funchalu, udržel si pozitivní postoj k životu a veselou povahu. Říkal: „Daří se nám nezaslouženě dobře.“ Udržel si pozitivní postoj k životu a veselou povahu. Ani v těchto stísněných podmínkách neztrácel odhodlání: „Jsem Bohu vděčný za všechno, co na mě sesílá.“ Podle Kristova příkladu ochotně přijal vlastní kříž za své národy. Obětoval své utrpení Ježíši Ukřižovanému: své vyhnanství, obavy o blaho své vlasti a národů, starost o svou rodinu, které chyběly potraviny, lékařské potřeby a která žila ve vlhkém, studeném, nedostatečně zařízeném domě.

Závěr korunuje celý život

Při pobytu na Madeiře začal vnímat, že Bůh chce po něm oběť nejvyšší – oběť života za své národy. Jednou se o tom zmínil své manželce Zitě a řekl: „A já to udělám!“ Zanedlouho se nachladil, když se vypravil do Funchalu pro dárky k synovým narozeninám. Musel ulehnot se zápallem plic.

Několik dní před smrtí se Zitě svěřil: „Chci ti teď jasně říci, jak to se mnou je: vždy jsem se snažil rozpoznat Boží vůli a jednat v plném souladu s ní.“

Pod polštářem měl od počátku nemoci obrázek Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, v ruce držel kříž. Umírá 1. dubna 1922 posílen Svatou Eucharistií před vystavenou Nejsvětější svátostí se slovem „Ježíši!“ na rtech. Nebylo mu ještě ani 35 let. Na jeho pohřeb přišlo 30 000 lidí. Je pohřben v poutním kostele Nossa Senhora do Monte na Madeiře. Jeho srdce bylo podle staré habsburské tradice vyňato a je uloženo v urně v Loretánské kapli v klášteře Muri ve švýcarském kantonu Aargau.

Foto: beatification-imperatrice-zita.org / Flickr, LukeGordon1 (CC BY 2.0)

Anglický spisovatel Huber Vivian napsal: „Karel byl velký vůdce, posel míru, jenž chtěl zachránit svět od roků války. Státník, jenž dával naději na záchranu svého lidu navzdory komplikovaným problémům v říši. Král, jenž svůj lid miloval nade vše, statečný muž,

ušlechtilá duše, vznešený člověk, svatý, z jehož hrobu vychází požehnání.“

Kaple blahoslaveného Karla I. Rakouského s jeho relikvií se nachází také v poutním chrámu Nanebevzetí Panny Marie v blízkosti Palladia země české ve Staré Boleslavi.

Jana Balharová (upraveno) ■

Literatura:

Demmerleová, E. *Císař Karel I. Blaze těm, kdo působí pokoj...* Praha; Ikar, 2006.
Sévillia, J. *Poslední císař Karel Rakouský.* Plzeň; Plejáda, 2010.
Nověna k blahoslavenému Karlovi Habsburskému. Brno; Kartuziánské nakladatelství, 2011.
Novák, M. *Náš arcivévoda, císař a král Karel I. Rakouský.* Brno; Kartuziánské nakl., 2011.
Zeßner-Spitzenberg, H. K. *Císař umírá.* Olomouc; Matice cyrilometodějská, 2004.
Pernes, J. *Poslední Habsburkové.* Brno; Barrister

& Principal, 2005.

Greisser-Pečarová, T. *Zita, poslední císařovna.* Praha; Mladá fronta, 1994.
Sévillia, J. *Statečná císařovna Zita.* Plzeň; Plejáda, 2012.
Galandeur, J. *Karel I.* Praha – Litomyšl; Paseka, 2004.
Görlich, E. J. *Der letzte Kaiser – ein Heiliger? Kaiser Karl von Österreich.* Stein am Rhein; Christiana Verlag, 1972.
www.emperor-charles.org
www.beatification-imperatrice-zita.org
www.wikipedia.org a další...

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve¹⁾

Lidé posvěcení Kristovou vykupitelskou milostí, kteří žijí zde na zemi, i ti, co jsou již na věčnosti, žijí navzájem v nadpřirozeném společenství spolu s Kristem, svou Hlavou. [Sent. cert.]

Věřící žijící na zemi mohou obdržet od Boha dary skrze vzájemné přímlyvy. [Sent. cert.]

Je dovolené a doporučené uctívat svaté v nebi a prosit je o přímlyvu. [De fide]

Rovněž je dovoleno a doporučuje se uctívat i jejich ostatky a obrazy. [De fide]

Žijící věřící mohou pomáhat svými přímlyvami duším v očistci. [De fide]

Také svatí v nebi mohou svými přímlyvami pomáhat duším v očistci. [Sent. comm.]

Srov. Dogmatika. Matice cyrilometodějská; Olomouc, 1994.

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedená dogmata nevyjadřují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učением Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecně rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry.

Foto: archiv zámku Brancový nad Labem

Svatost nadřízených je spásou podřízených

Existuje rčení: „Svatost nadřízených je spásou podřízených.“ (Peter Bimbo Beňadík) Je hluboce pravdivé. Příklad svatého Václava a svaté

Ludmily ukazuje, že hned na počátku našich státních dějin takovéto osobnosti existovaly.

Ale i blahoslavený císař Karel I. Habsburský je pro nás tichou výzvou k následování.

Vyprošujme naší zemi další politiky pevně zakotvené ve víře.

Státník, který bral svou víru vážně

Byl katolíkem, který svou víru bere vážně. To pak ovlivňovalo celý jeho život, každé rozhodnutí a pohled na vše, co přicházelo. Byl především křesťanem skutků, ale tyto skutky vyrůstaly z hluboké osobní zbožnosti.

Svou rodinu zasvětil Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a později i svatému Josefovi. Snažil se pravidelně přijímat svátost smíření.

Mše svatá – začátek dne

Den začínal mší svatou. Kněz P. Marcus Carnot vzpomínal, jak císař Karel při svém vyhnanství ve Švýcarsku bez ohledu na počasí byl vždy včas na mši svaté. Během mše se do sebe pohroužil s tak velikou intenzitou, že když do něho někdo strčil, vůbec to prý nevnímal.

S růžencem do bitev

S růžencem v ruce císař Karel duchovně bojoval bitvy svého života. Denně se jej poctivě modlil, dokonce i na frontě. Nevynechal by jej, ani kdyby se jej měl modlit pozdě večer. Později se ho modlil se svými dětmi a samozřejmě s manželkou Zitou.

Muž modlitby

Bez ohledu na to, kde se právě nacházel, vždy v poledne se pomodlil Anděl Páně.

Před každým jídlem pronášel pozhánání. Často se stáhl do ústraní kaple, aby před Nejsvětější svátostí „promodlil“ důležitá rozhodnutí.

Často se též modlil litanie k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, Panně Marii a svatému Josefovi. Pěstoval zbožnost k andělům, zvláště k archandělovi Michaelovi – ochránci před zlem.

Pevná důvěra v Boha

Čím byly životní podmínky tvrdší, tím víc Karel zůstával vyrovnaný. Jeho bývalý pobočník Rudolf Brougier o něm ve svých pamětech napsal: „Měl opravdovou víru v Boha, byl velkoryse laskavý, půvabně přívětivý, neúnavně věrný službě a měl mimořádné schopnosti pro vojenské vedení... Jeho odvaha a to, jak se nebál o svou vlastní bezpečnost, byla dobře známá a uznávaná (...) bylo to pro něj charakteristické, i když se stal císařem, a uchoval si to po celou dobu těch nejhorších časů. Na druhé straně cítil zodpovědnost za blaho svých podřízených.“ ▷

„Odpouštím všem svým nepřátelům, všem, kteří mě pomlouvali, a všem, jejichž činy byly namířeny proti mé osobě.“

Foto: archiv zámku Brandýs nad Labem

Modlitba k blahoslavenému Karlovi Rakouskému

*Blahoslavený císaři Karle,
Ty jsi ve svém životě přijal
nesnadnou službu panovníka
i tíživé úkoly jako pověření
od Boha a svěřoval jsi všechno
své myšlení, rozhodování
a jednání Trojjedinému Bohu.*

*Prosíme Tě, přimluv se za nás
u Boha a vypros nám důvěru
a odvahu i v nejtěžších situacích
našeho života, abychom
neklesali na mysli, ale abychom
věrně následovali Krista.*

*Vypros nám milost, ať jsou
naše srdce přetvořena podle
Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.
Pomáhej nám, abychom se
soucitem a s odhodláním
pomáhali chudým a potřebným
a neohroženě usilovali o pokoj
doma i ve světě. Ať naše životy
v každé situaci s důvěrou
vkládáme Bohu do rukou,
abychom mu mohli patřit
a k němu dojít jako Ty skrze
Krista, našeho Pána.*

Amen.

Karel napsal Benediktovi XV. dne 28. února 1919: „Ve všech zkouškách, které na mne Boží Prozřetelnost seslala,

jsem si zachoval přesvědčení, že jsem vždy plnil své povinnosti a v žádném ohledu jsem nechtěl nic než dobro pro své poddané, stejně jako větší slávu Boží a triumf naší svaté matky Církve.“

Odpuštění

Míra ctností se měří i schopností odpouštět svým nepřátelům. P. Maurus Carnot, který se s císařem sblížil v jeho vyhnanství ve Švýcarsku, o něm prohlásil: „... sklidil nevděk, pomluvy, pronásledování, zapuzení. V těch mnohých hodinách, které jsem strávil s císařem, zneuznaným a zapuzeným, jsem nikdy, ani jednou jedinkrát, neslyšel jediné tvrdé slovo proti těm, kteří mu zároveň s korunou chtěli uloupit i to, co nejchudšího horala dělá bohatším než mnohého pána – čest a dobré jméno. A přece těch modliteb za národy Rakouska, to zapominání na sebe!“

Také na smrtelné posteli Karel řekl: „Odpouštím všem svým nepřátelům, všem, kteří mě pomlouvali, a všem, jejichž činy byly namířeny proti mé osobě.“

Jana Balharová, P. Marek Dunda
(upraveno, literatura viz str. 14) ■

Foto: archiv zámku Brandýs nad Labem

Relikviář s ostatky
blahoslaveného císaře
Karla v poutním chrámu
Nanebevzetí Panny
Marie ve Staré Boleslavi

Foto: Flickr, Catholic Church (England and Wales) (CC BY-NC-SA 2.0) – M.Mazur/www.thepapalvisit.org.uk

S růžencem v ruce císař Karel duchovně bojoval bitvy svého života.

Na prahu věčnosti

Foto: P. Krzysztof Dedek

Jen nereptat

Na smrtelné posteli řekl císař Karel své manželce Zitě: „Být našťvaný? Stěžovat si? Když člověk zná Boží vůli, všechno je dobré.“

A po chvíli: „Chci ti nyní říci zcela jasně, jak je to se mnou: Mým veškerým úsilím bylo vždy a ve všech věcech poznat co nejzřetelněji Boží vůli a plnit ji co nejdůsledněji.“

Po nějaké době zopakoval: „Jen nereptat!“

Ježíši, přijď!

Během císařových posledních okamžiků držel P. Zsambóki Nejsvětější svátost před jeho očima a v přítomnosti Eucharistie císař řekl svá poslední slova: „Buď vůle

tvá, Ježíši, Ježíši, přijď!“ Těsně po poledni se císařovo utrpení navždy skončilo. Se svým posledním vydechnutím zašepтал: „Ježíši!“

...

Biskup z Funchalu, v jehož diecézi na ostrově Madeira prožil blahoslavený Karel poslední část svého života, řekl: „Žádné misie tak účinně neposílily víru v mé diecézi jako příklad tohoto císaře v jeho křehkosti a jeho umírání.“

Připravila Jana Balharová (upraveno) ■

Blahoslavený Karel krátce po svém skonu

Foto: archiv zámků Branč nad Labem

*„Být našťvaný?
Stěžovat si? Když
člověk zná Boží
vůli, všechno je
dobré.“*

bl. Karel I. Rakouský

Modlitební liga

Když bylo Karlovi sedm let, pobývala rodina v uherské Šoproni, kde řádová sestra Marie Vinzentia o chlapci nečekaně prohlásila, že je nutné se za něho hodně modlit, protože se stane císařem a bude upřednostňovaným terčem pekelných sil. Tak vznikl z lidí blízkých Karlovu okolí modlitební kroužek, který se postupně rozšiřoval.

Tato skupina se dále rozrostla po jeho smrti a spojila se v modlitební ligu. Dne 1. června 1925 dostala modlitební liga církevně-právní schválení jako zbožné sdružení, 11. září 1964 obdržela status církevního spolku.

V roce 2011 byla zřízena v České republice zemská pobočka Modlitební ligy.

Modlíme se za náš národ nověnu k blahoslavenému Karlovi vždy od 21. října (památky blahoslavého Karla) a 9. května (den narození jeho manželky Zity).

Kontakt na Modlitební ligu:
modliga@seznam.cz

Když byl císař Karel I. Rakouský v roce 2004 prohlášen papežem Janem Pavlem II. za blahoslaveného, nestanovila Církev dnem jeho památky den jeho „zrození pro nebe“, tedy úmrtí, jak bývá v tomto případě obvyklé. Památka blahoslaveného Karla se slaví 21. října – je to výroční den jeho sňatku se Zitou Bourbon-Parmskou. Tím je jasně zdůrazněn velký význam, který mělo manželství pro duchovní život blahoslaveného Karla.

Foto: archiv zámku Brandýs nad Labem

Manželství, vzájemná pomoc na cestě do nebe

Pomáhali si na cestě do nebe

Ač byl jejich sňatek dynasticky vhodným spojením, protože Zita Bourbon-Parmská byla dcerou posledního vládnoucího vévody z Parmy, a tedy odpovídající nevěstou pro rakouského arcivévodu, bylo jejich manželství zároveň svazkem spojeným skutečnou vzájemnou láskou i hlubokou katolickou vírou. „Teď si musíme vzájemně pomáhat do nebe,“ řekl Karel Zitě po jejich zasnoubení. „V Srdci Ježíšovu se opět sejdem,“ zněla jeho slova k milované manželce, když v roce 1922 ve vyhnanství na ostrově Madeira umíral v jejím náručí.

S Boží pomocí...

Víra v Krista a věrnost Církvi byly hlavními vlastnostmi nejen Karlovými, ale byly charakteristické i pro císařovnu Zitu ve všech situacích jejího dlouhého a pohnutého života – když stála po boku svého manžela v jeho úsilí o ukončení 1. světové války a o reformy Rakouska-

Uherska v duchu sociálního učení Církve, o které se Karel snažil, přestože převzal zemi uprostřed války; když spolu s ním podnikla nebezpečný pokus o restauraci monarchie v Maďarsku (a tím o záchranu Maďarska před komunistickou revolucí Bély Kuna); když trpělivě snášela strasti vyhnanství na Madeiru a bolest z manželova utrpení a smrti; když po desítky let bloudila Evropou a Amerikou z exilu do exilu.

Když její manžel Karel zemřel, nebylo Zitě ještě ani třicet a čekala osmé dítě. Zůstala v exilu na dalekém ostrově téměř bez prostředků. Se svou situací se vyrovnala opravdu úctyhodně: vychovala děti v úctě k odkazu jejich otce, poskytla jim vzdělání a předala víru. Kromě jedné dcery, která zůstala neprovdána, všechny uzavřely sňatek s katolickými partnery a ani jedno z těchto manželství se nerozpadlo. Sama císařovna zachovala až do smrti věrnost zemřelému manželovi

„Teď si musíme vzájemně pomáhat do nebe,“ řekl Karel Zitě po jejich zasnoubení.

a nikdy se znovu nevdala. Když v pozeňnaném věku 97 let 14. března 1989 v klášteře v Zizers ve Švýcarsku zemřela, byla vdovou plných 67 let.

Tak jako manžel odpustila, a ještě pomáhala

Národy Rakouska-Uherska ji, jejího manžela a děti nejen vyhnaly, ale také oloupily o veškerý majetek a ponechaly s osmi sirotky zcela bez prostředků, a přece jim neváhala odpustit. Když chtěly Spojené

Z fotoreportáže v obrazovém týdeníku *Český svět* z 15. března 1912:

PANÍ ARCIKNĚŽNA ZITA DOPROVÁZÍ SVĚHO CHOTĚ ARCIKNĚŽETE KARLA FRANTIŠKA JOSEFA NA JEHO VOJENSKÉ CESTĚ Z ČECH DO POLSKA.

Je to bez odporu roztomilá ukázka něžného poměru mezi oběma mladými manželi arcikněžecími. Paní arcikněžna nelekajíc se nepohodlí takového cestování po kraji, kde nejsou připraveny nádherné zámky pro vzácné hosty, v roční době nepříliš lákavé sleduje mladistvého chotě svého celou dlouhou cestu z Čech do Polska. Tak dochází k neobvyklým projevům srdečné sympatie obyvatelstva měst a vsí v Čechách a na venkově.

Arcikněžna Zita (s květinami) očekává chotě v Chrudimi. Vpravo: Arcikněže Karel (na bílém koni) na silnici v Rozhovcích. Fot. Deyl

Foto: Zx archiv Ondřeje P. Vaněčka

státy americké po 2. světové válce vyloučit Rakousko z Marshallova plánu kvůli tomu, jak jeho obyvatelé vítali Hitlera, byla to ona, kdo svou přímluvou u manželek členů Kongresu toto rozhodnutí zvrátila, a zajistila tak poválečnou hospodářskou pomoc pro Rakousko.

Probíhá proces blahorečení

V roce 2009 byl v diecézi Le Mans ve Francii zahájen proces blahorečení Boží služebnice Zity, manželky a matky, císařovny

rakouské a královny uherské a české (viz www.beatification-imperatrice-zita.org). V současné době probíhá diecézní zkoumání a slyšení svědků. Pokud bude proces úspěšně završen, bude to v dějinách Církve mimořádný případ blahorečení či svatořečení panovnického páru – první od doby císaře svatého Jindřicha a jeho manželky svaté Kunhuty v 11. století.

Lucie Cekotová ■
(upraveno, literatura viz str. 14)

Císařovna Zita s rodinami svých dětí, vnoučaty a pravnoučaty při oslavě svých 90. narozenin

Foto: beatification-imperatrice-zita.org

V roce 2009 byl v diecézi Le Mans ve Francii zahájen proces blahorečení Boží služebnice Zity.

Modlitba

Bože, náš nebeský Otče, skrze ponížení svého Syna, našeho Pána Ježíše Krista, jsi vykoupil svět. Ten, který byl Králem, se stal služebníkem všech a daroval svůj život jako výkupné za mnohé, a proto jsi ho povýšil.

Prosíme Tě, aby Tvá služebnice Zita, císařovna a královna, byla pozvednuta ke cti oltáře Tvé Církve. V ní jsi nám dal příklad neotřesitelné důvěry ve Tvou Božskou Prozřetelnost a příklad víry a naděje tváří v tvář soužení.

Snažně Tě prosíme, aby se po boku svého manžela, blahoslaveného císaře Karla, stala Zita pro manžele příkladem lásky a věrnosti a pro rodiny průvodkyní po cestách pravé křesťanské výchovy. Ať ta, která za všech okolností otvírala své srdce potřebám druhých, zvláště chudých a potřebných, je pro nás všechny příkladem lásky a služby bližnímu.

Dopřej nám na její přímluvu vyslyšení této naší prosby (zde vyslovte svou prosbu o milosti, které od Boha žádáte).

*Skrze Krista, našeho Pána. Amen.
1x Otče náš, 3x Zdravas, 1x Sláva Otci*

Podle www.beatification-imperatrice-zita.org

Imprimatur původní jazykové verze:
† Mgr. Yves Le Saux, Biskup z Le Mans,
9. července 2009

Zázrak odpuštění hříchů

Ježíš je vždy s tebou, i tehdy, když vědomě a dobrovolně odmítáš Jeho lásku, když tak jako marnotratný syn chceš žít na vlastní pěst – bez Boha a proti Jeho příkázáním. Je s Tebou proto, že vždy nezištně miluje. Je s tebou, aby tě okamžitě pozvedl z každého pádu, osvobodil z hrozného otroctví Satana a z duchovní smrti tě převedl k radosti zmrtvýchvstání.

Větší zázrak než stvoření světa

Každý smrtelný hřích je opravdovou katastrofou v duchovní oblasti, vstupem do skutečnosti duchovní smrti. Z této tragické situace se nedokážeme sami osvobodit. Jedinou naší záchranou je nekonečné Boží milosrdenství. **Je Pán Bůh působí, že i kdyby naše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh** (srov. Iz 1,18; šarlat byl ve starověku barvivem, které bylo považováno za nesmyitelné a neodbarvitelné).

Navrátit duši čistotu, osvobodit ji z tyranie hříchu je možné pouze zvláštním Božím zásahem. Kristus ví, jak velmi jsme slabí a jak často podléháme pokušením, proto ihned po svém zmrtvýchvstání ustanovil svátost smíření (zvanou též svátost pokání či svátost zpovědi), když řekl svým apoštolům: „Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“ (Jan 20,22–23) Tak nám Pán Ježíš dává příležitost povstat z každého hříchu.

Svátost pokání je viditelné znamení (v osobě zpovídajícího kněze) neviditelné Kristovy přítomnosti, který s láskou čeká na návrat marnotratných synů. **Odpuštění hříchů je „větší zázrak než stvoření“**, napsal svatý Augustin. Takto Pán Ježíš promlouval ke svaté Faustyně: „Řekni duším, kde mají hledat útěchy, to znamená v tribunále milosrdenství; tam jsou největší zázraky, které se neustále opakují. K získání tohoto zázraku není třeba podniknout dalekou pouť ani konat nějaké vnější obřady, nýbrž stačí s vírou přistoupit k nohám mého zástupce a vypovědět mu svou bídu, a zázrak Božího milosrdenství se plně projeví. I kdyby duše byla jako mrtvola v rozkladu a lidsky vzato by vzkříšení bylo nemožné a všechno by už bylo ztracené, u Boha tomu tak není. Zázrak Božího milosrdenství tuto duši zcela křísí. Neboží, kdo tento zázrak Božího milosrdenství nevyužívají.“ (Deníček 1448)

Překonat strach

Nechut' a strach, které se objevují před zpovědí, pocházejí z evidentní Satánovy inspirace. Nejprve pokouší ke hříchu, a když ho člověk spáchá, budí v něm ničím neodůvodnitelný strach, jenž nutí nepřiznat se, skrývat, neříct celou pravdu a nejrady vůbec ke zpovědi nejt. Tímto způsobem se zlý snaží falšovat v lidském vědomí obraz Boha. Pán Ježíš na tyto satánské úklady a falešný strach dává odpověď v podobenství o marnotratném synovi. Jak jednal otec, když spatřil vracejícího se marnotratného syna?

Foto: archiv MŠ

Každý měsíc se setkejme s Ježíšem ve svátosti smíření, a pokud se stane, že se dopustíme těžkého hříchu, okamžitě jděme do zpovědnice...

Foto: Flickr, Firesam! (CC BY-ND 2.0)

„Když byl ještě daleko, otec ho uviděl a pohnut soucitem přiběhl, objal ho a políbil.“ (Lk 15,20) Právě tak se vždy raduje a je hluboce pohnut Ježíš Kristus, když v upřímnosti a zkroušenosti srdce přistupujeme ke svátosti smíření. Cožpak existují nějaké důvody k tomu, aby se člověk bál setkání s Bohem, který čeká na každého hříšníka, protože ho chce obdarovat plností své lásky a milosrdenství?

Jde o setkání s tím, který nás má rád

Měj na paměti, že když jdeš ke svátosti smíření, jdeš se setkat se samotným Kristem, který na tebe s velikou láskou čeká, aby tvému srdci navrátil čistotu a nevinost. „Když se přicházíš vyzpovídat,“ říká Pán Ježíš svaté Faustyně, „buď si vědoma, že to já sám na tebe čekám ve zpovědnici. Zahaluji svou přítomnost osobou kněze, ale sám působím v duši. Zde se setkává ubohost duše s Bohem milosrdenství. Řekni duším, že z tohoto zdroje milosrdenství duše čerpají milost pouze nádobou důvěry. Bude-li jejich důvěra veliká, má štědrost je bez hranic. Prameny mé milosti zaplavují pokorné duše. Pyšní jsou stále v chudobě a bídě, neboť moje milost se od nich odklání k duším pokorným.“ (Deníček 1602)

Příprava: zpytování svědomí a lítost nad hříchy

Dřív, než půjdeš ke zpovědi, musíš zpytovat svědomí. Jak?

1. Nejdřív v upřímné osobní modlitbě staň v holé pravdě před Kristem a polož si nejdůležitější otázku: Opravdu chci, aby byl Ježíš mým jediným Pánem a mou největší láskou? Nebudu-li rozhodnut(a) odevzdat mu sebe i všechny oblasti svého života, dát mu je zcela k dispozici, pak nebude

překonána nejdůležitější příčina všech mých hříchů.

2. Zamysli se, kolikrát a jaké hříchy jsi spáchal(a) od poslední zpovědi. Nelze zapomínat na hříchy, jimiž jsi odmítl(a)

dobro nebo ho zanedbal(a) – tedy nejen to, co špatného jsi udělal(a), ale i to, co dobrého jsi opomíjel(a). Zvláštní pozornost věnuj všedním hříchům, které se opakují (lenost, >

Foto: Vojtěch Podstavek

„Chcete-li se dozvědět, co znamená vnitřní osvobození a pravá radost, nezapomínejte na svátost smíření. V ní se skrývá tajemství trvalého duchovního mládí.“

Jan Pavel II.

lež, pýcha, hašteřivost atd.). Je třeba zkoumat, jaké okolnosti nebo tvé slabosti k nim vedou, a začít s nimi bojovat od základů, u samotného kořene. Vyznávej je ve zpovědi, abys získal pomoc milosti k jejich překonávání, a nenech se odradit, když bude třeba se z nich zpovídat mnohokrát. Nepodceňuj je, protože mohou vést k těžkým pokleskům. Ale nesoustřeďuj veškerou svou pozornost jenom na sebe a hříchy, kterých ses dopustil, zaměř se také na Kristovu lásku.

3. Upřímně lituj všech svých hříchů, toho, že jsi Ježíšovi zasadil(a) tolik ran; pros za odpuštění, rozhodni se, že se napравиš, a udělej rozhodnutí, jaké konkrétní zadostiučinění za spáchané zlo vykonáš.

Každý kněz, který zpovídá, koná tak *in persona Christi* čili v osobě Krista. Tak se tedy při každé zpovědi setkáváme s Ježíšem Kristem. Jestliže mu upřímně vyznáme všechny hříchy, budeme jich litovat a rozhodneme se, že se napravíme,

Setrvávání ve smrtelném hříchu je skutečná „ekologická katastrofa“ v oblasti ducha, příčina největších lidských dramát a tragédií.

bude mít Ježíš přístup k našemu srdci a udělá zázrak odpuštění všech našich hříchů. Je to zázrak „nového stvoření“ toho všeho, co náš hřích zničil a zdeformoval.

Nemusíš být otrokem hříchu

Pán Ježíš nás touží vysvobodit z otroctví zla a vrátit nám radost a svobodu duchovního života. Čeká na náš souhlas, aby nás vysvobodil z každého hříchu a obdaroval nás radostí ze zmrtvýchvstání. Proto po spáchání smrtelného hříchu musíme okamžitě jít ke zpovědi. Není možné to odkládat na později, protože setrvávání ve smrtelném hříchu s sebou nese hroznou realitu zničení a otrávení duchovního

života člověka i jeho vztahů s druhými lidmi. Je to skutečná „ekologická katastrofa“ v oblasti ducha, příčina největších lidských dramát a tragédií. Je to „smrtelné nebezpečné zamoření“ zlem. Proto Ježíš neustále apeluje na lidská svědomí a vyzývá k obrácení, abychom se nebáli přistupovat ke zpovědi ihned po spáchání těžkého hříchu. Sváté Faustyně řekl: „**Stíhám svým milosrdenstvím hříšníky na všech jejich cestách a mé Srdce se raduje, když se ke mně vrací. (...) Řekni hříšníkům, že na ně stále čekám, naslouchám úderům jejich srdce, kdy bude bít pro mě. Napiš, že k nim hovořím skrze výčitky svědomí, skrze neúspěchy a utrpení, skrze bouře a blesky, promlouvám skrze hlas Církve, a pokud zmaří všechny mé milosti, (...) ponechávám je samým sobě a dávám jim to, po čem touží.**“ (Deníček 1728)

P. Mieczysław Piotrowski TChr ■

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Církve přijala od Krista moc odpuštět hříchy spáchané po křtu.^[De fide]

Církevní absolucí se hříchy odpuštějí skutečně a bezprostředně.^[De fide]

Absoluční moc Církve se vztahuje na všechny hříchy bez výjimky.^[De fide]

Jedinými nositeli svátostné absoluční moci jsou biskupové a kněží.^[De fide]

Dokonalá lítost dává těžkému hříšníkovi milost ospravedlnění již před přijetím svátosti pokání.^[Sent. fidei prox]

Srov. Dogmatika, Matice cyrilometodějská, Olomouc, 1994.

¹⁾ Z tohoto důvodu je velmi dobré co nejdříve po těžkém hříchu vzbudit dokonalou lítost, tj. lítost motivovanou láskou k Bohu – vždyť nikdo z nás neví, kolik času mu bude ještě dopřáno... Tím se nic nemění na nutnosti přijmout po těžkém hříchu co nejdříve – jak jen to bude možné – svátost pokání (svátost smíření)!

Můj objev

Svátost smíření jsem přijímal dost nepravidelně – vlastně jen tehdy, když mě k tomu rodiče dostrkali nebo když některý z nich šel se mnou. Občas jsem od nich slyšel: Kdys byl naposledy u zpovědi? Když ze mě vylezlo, že je to už víc než tři měsíce, řekli mi, že je to ostuda takhle to zanedbávat. To jsem si zvlášť zapamatoval, a když jsem své hříchy nebyl vyznat tři měsíce a víc, tak jsem se pak už před knězem styděl a dál jsem to odkládal. Naštěstí pak přišly Vánoce nebo Velikonoce a já jsem alespoň před nimi, ač nerad, šel. Většinou na poslední chvíli těsně před Štědrým dnem. Přece jen si však z té doby jasně pamatuji jednu věc: jaká to byla úžasná úleva, když jsem mohl po řadě měsíců své hříchy nechat ve zpovědnici a vrátil jsem se domů po hodně dlouhé době opět s čistou duší.

Když mi bylo šestnáct, přišel do naší farnosti nový kaplan – otec Jaroslav. Začal nás zvat jednou za čas na tematická posezení pro mládež. Jedno bylo věnováno svátosti smíření. Přišla řada i na to, jakou máme zkušenost s tím, jak často ke zpovědi chodit. Já sám jsem si své zkušenosti nechal pro sebe, ale o to pozorněji jsem poslouchal ty, kteří se odvážili něco říct. Poslouchal jsem a doslova čučel. Kdyby to říkal pan kaplan, tak by mě to tak nezaujalo, protože od něho bych to celkem čekal. Jenomže ne on, ale několik mých kamarádů a kamarádek dost shodně vyprávělo o tom, že když se snaží chodit ke zpovědi pravidelně jednou za měsíc, tak cítí v srdci pokoj, věci se jim daří a je to něco úplně jiného, než když někdy vypadnou z rytmu. Dodneška si pamatuji, jak někdo říkal, že už po měsíci a půl cítí, že to není ono. Pro mě to bylo jak z jiného světa. Za prvé jsem snad nikdy neslyšel, že by bylo dobré

chodit ke svaté zpovědi každý měsíc, že se něco takového doporučuje – možná to bylo tím, že jsem při kázáních nedával moc pozor a náboženství nám často odpadlo – pan farář měl hodně pohrbů. A za druhé mě zaujalo, jak někteří kamarádi mluvili o zpovědi úplně jinak. Ne že je to ostuda, když tuto povinnost člověk zanedbává (tak jsem o tom byl zvyklý uvažovat já), ale že je tato svátost nádhernou možností, kterou máme a kterou stojí za to dobře využívat, a že to člověku v životě úžasně pomáhá. A mluvili o tom tak, že se mi zdálo, že to myslí úplně vážně a že to mají vyzkoušené!

Dost často jsem se pak k tomu, co říkali, vrátil. A asi po dvou letech jsem se začal snažit to dělat také tak. A mohu potvrdit, že ten jeden měsíc je opravdu ideální doba. Jednak, když se ke svátosti smíření připravuji, tak ten měsíc si ještě docela dobře pamatuji, co jsem dělal a co jsem naopak nedělal. A také je to taková doba, kdy už se začíná pomalu vytrácet to dobré, pro co jsem se při poslední svaté zpovědi rozhodl – už je to takové zaprášené, a když se to neobnoví, je to pryč. Pak už ani nevím, o co jsem se vlastně chtěl

snažit. Což se mi bohužel někdy ještě stává, když zase odkládám... Ale co jsem objevil, je, že to odkládání není ostuda, ale škoda. Pro mě i pro mé okolí.

Pavel ■

Snad nikdy jsem neslyšel, že by bylo dobré chodit ke svaté zpovědi každý měsíc...

Foto: Flickr, bballimore (CC BY-NC-SA 2.0) / naholeb archiv.MSI

Stvoření a evoluce

Křesťané věří, že svět není pouhým produktem náhody, ale Boží moudrosti. To je základ. Technické podrobnosti, jak to Bůh udělal, nejsou až tak podstatné – i když jsou zajímavé, a to nejen pro biology.

Následující text však může být velmi užitečný jak pro věřící, tak i pro nevěřící. Jde v něm o odbourávání zbytečných předsudků, které mohou někomu přijetí nebo udržení víry vážně komplikovat. Poznal jsem totiž řadu nevěřících lidí, kteří se domnívali, že věřící musí věřit v něco, co je v rozporu s poznatky vědy, a také řadu věřících, kteří nevěděli, co na to odpovědět... To je velký omyl, vycházející často z hluboké neznalosti. Vždyť víra i věda nemohou být v rozporu, pokud respektují své kompetence. Obě totiž vypovídají o díle téhož Tvůrce. Věda odpovídá na otázku, jak svět funguje „v detailech“, víra na to, jaký má svět nejhlubší smysl, původ a cíl. Vzájemně se tedy doplňují. O tom svědčí i nepopiratelná skutečnost, že velká část špičkových vědců v minulosti i současnosti byla a je věřícími lidmi!

Polovičaté poznatky spojené s pýchou a předsudky mohou skutečně od víry v Boha-Stvořitele odvádět, ale skutečné poznání do hloubky k němu přivádí. Nositel Nobelovy ceny za fyziku Werner Heisenberg to vyjádřil slovy: „První doušek z poháru přírodních věd vede k ateismu, na dně poháru však čeká Bůh.“

Jaký je tedy vztah pravdy víry o stvoření a možnosti evoluce, tj. vývoje? – Přitom připustit možnost evoluce není v žádném případě podporováním darwinismu, který tvrdil, že vývoj je dán pouze náhodnými mutacemi a přirozeným výběrem – řada dnešních zastánců evoluce připouští, že s darwinismem samotným je možno úspěšně polemizovat; evoluce totiž není totéž co darwinismus – i když řadě lidí tyto pojmy splývají!

Vylučuje se navzájem stvoření a vývoj? A pokud ne, jak chápat velkolepý hymnus o stvoření, rozčleněný do slok – dní, který otvírá Bibli? Tyto otázky si klade i *YOUCAT – katechismus katolické církve pro mladé*. A hned na ně i odpovídá:

Není Bůh-Stvořitel z hlediska přírodních věd nadbytečný?

Nikoliv. Věta „Bůh stvořil svět“ není žádnou překonanou přírodovědeckou výpovědí, ale výrokem teologickým, tedy výrokem o božském smyslu (*theos* = Bůh, *logos* = smysl) a původu věcí.

Zpráva o stvoření není přírodovědeckým pokusem vysvětlit počátek světa. „Bůh stvořil svět“ je teologický výrok

a jeho obsahem je vztah světa k Bohu. Bůh chtěl mít svět; udržuje jej a hodlá jej dovést k naplnění. Být stvořen je trvalá kvalita věcí a základní pravda o nich.

Může být člověk zastáncem evoluční teorie, a přece věřit ve Stvořitele?

Ano. Víra je otevřená poznatkům a hypotézám přírodních věd.

Teologie nemá přírodovědeckou kompetenci; přírodní vědy zase nemají teologickou kompetenci. Přírodní vědy nemohou dogmaticky vyloučit, že ve stvoření probíhají cílené procesy (tedy že to, co věda zkoumá a objevuje, nemá ještě hlubší cíl a smysl; dokonce značná část vědců se shoduje na tom, že je jejich odborné poznání hmotného světa a jeho zákonitostí právě k takovému „tušení

Stvoření charakterizuje „bytí jako celek“, jako bytí odjinud, vývoj naproti tomu popisuje vnitřní výstavbu bytí, pátrá po specifickém „odkud“ jednotlivých existujících skutečností.

Joseph Ratzinger

naivním doslovným způsobem biblické údaje (např. jak je země stará či stvoření světa v šesti dnech).

Je svět dílem náhody?

Nikoliv. Příčinou světa je Bůh, a tedy v žádném případě náhoda. Nejen původ světa, ale ani jeho vnitřní řád a účelnost není výsledkem „beze smyslu“ působících faktorů.

Křesťané věří, že mohou ve stvoření rozeznat Boží rukopis. Těm vědcům, kteří hovoří o celém světě jako o nahodilém procesu bez smyslu a cíle, namítl Jan Pavel II. roku 1985: „Pokud by někdo ▷

Stvořitel světa, *Codex Vindobonensis*, Francie, asi 1250

Z křesťanského pohledu se evoluce odehrává jako trvající Boží stvoření v přírodních procesech.

YOUCAT

konkrétně uskutečňují. Křesťan může přijmout evoluční teorii, pokud ovšem nepropadne mylnému přesvědčení evolucionismu, který se dívá na člověka jako na nahodilý výsledek biologických procesů. Evoluce předpokládá, že je tu něco, co má schopnost se vyvíjet. O původu tohoto „něčeho“ však nic neříká. Rovněž otázka bytí, podstaty, důstojnosti, úkolu, smyslu a důvodu světa a člověka nelze vysvětlovat z biologického hlediska. Jak na jedné straně evolucionismus překračuje zdravé meze, tak činí kreacionismus na druhé straně. Kreacionisté vykládají

hlubšího smyslu a cíle“ přivádí, a nositel Nobelovy ceny za fyziku Arthur H. Compton to vyjádřil slovy: „Věda vůbec není v konfliktu s náboženstvím. Naopak, stala se jeho spojencem. Lepším nahlédnutím do přírody se učíme poznávat i Boha přírody a úlohu, kterou v dramatu kosmického světa hrajeme.“ – pozn. redakce); víra zase nemůže definovat, jak se tyto procesy v průběhu vývoje přírody

Z toho, co nemá smysl, nemůže vzejít něco, co smysl má!

*Jakob von Uexküll,
zakladatel ekologie*

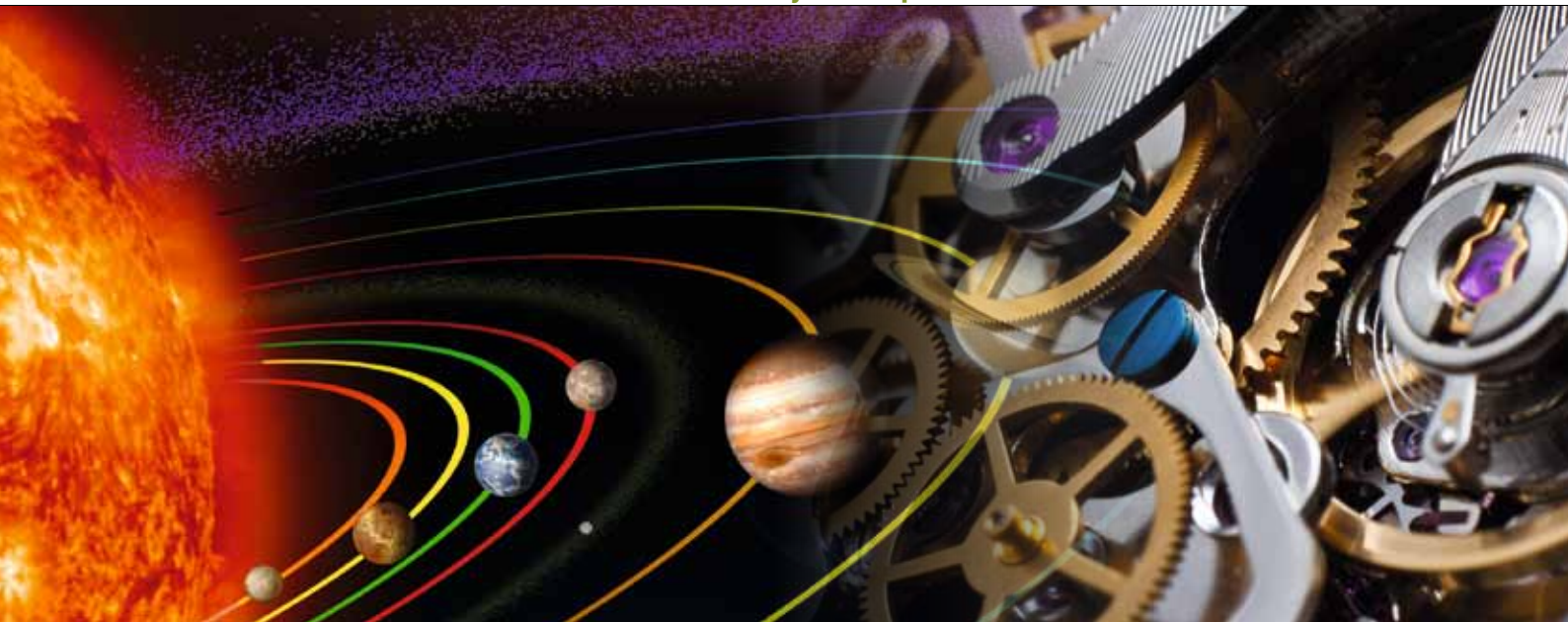

Foto: Flickr, Image Editor, Flickr, GuySie (CC BY-SA 2.0) / koláž: MS!

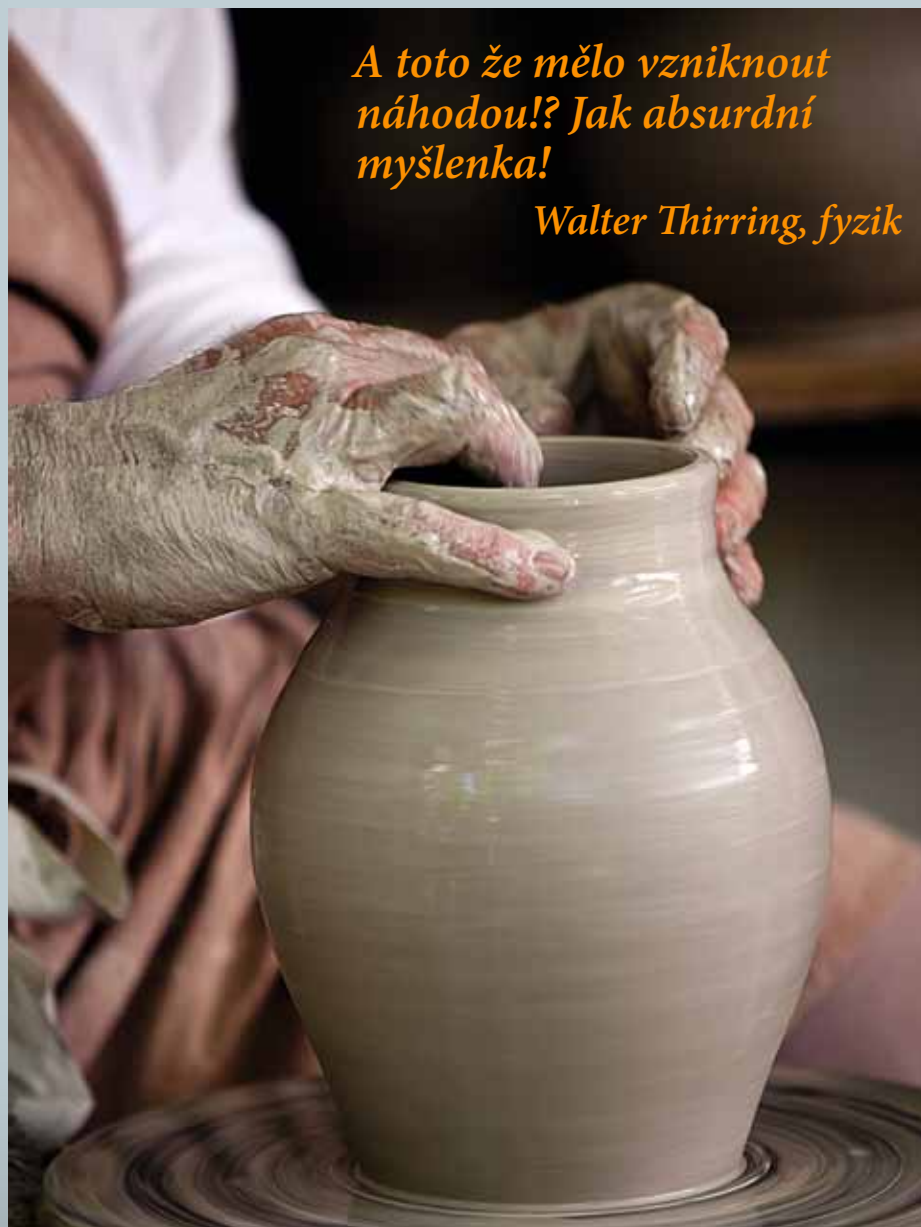
chtěl tváří v tvář universu, ve kterém objevujeme tak komplexní uspořádání jednotlivých prvků a tak úžasnou účelnost života,

hovořit o náhodě, jedním dechem by tak tvrdil, že snaha o výklad světa takového, jaký se nám jeví, je marná. Tento postoj

by odpovídal přijetí teze, že existuje účinek bez příčiny. Znamenalo by to odložit lidský rozum, přestat přemýšlet a hledat řešení problémů.“

A toto že mělo vzniknout náhodou!? Jak absurdní myšlenka!

Walter Thirring, fyzik

Kdo stvořil svět?

Sám Bůh, který je mimo čas a prostor, stvořil svět z ničeho a povolal všechny věci k bytí. Všechno, co je, závisí na Bohu a trvá ve svém bytí jen díky tomu, že si Bůh přeje, aby to bylo.

Stvoření světa je do určité míry „společným dílem“ Nejsvětější Trojice. Otec je Stvořitel, Všemohoucí, Syn je Smysl i Srdce světa: „Všecko je stvořeno skrze něho a pro něho.“ (Kol 1,16) K čemu je svět dobrý, si uvědomíme až tehdy, když poznáme Krista a pochopíme, že svět směřuje k určitému cíli: k pravdě, dobrotě a kráse Pána. Duch Svátý všecko udržuje a spojuje; je to on, „kdo dává život“ (Jan 6,63).

Moderní vývoj odstranil někdejší překážky, které stály v cestě souladu mezi přírodními vědami a náboženským světovým názorem. Dnešní přírodovědecké poznání nemá žádné námítky proti Bohu Stvořiteli.

Pascual Jordan, fyzik

Foto: Flickr, Walt Stoneburner (CC BY 2.0)

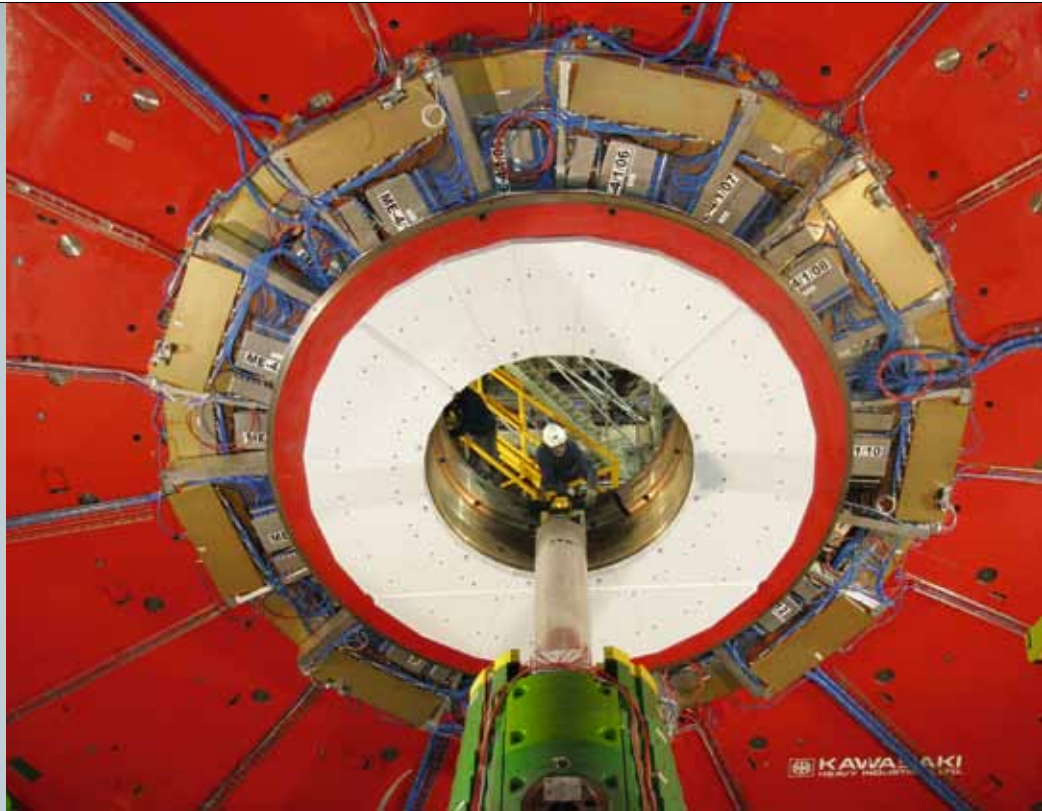
Moderní fyzika mě učí, že příroda není schopna sama se uspořádat. Vesmír představuje velký uspořádaný systém. To však vyžaduje mohutnou počáteční Příčinu...

*Claude Mac Hathaway,
fyzik, kybernetik*

Pocházejí od Boha i přírodní zákony a přirozené řády?

Ovšem. Také přírodní zákony a přirozené řády patří do Božího stvoření.

Člověk není nepopsaný list. Řídí se řádem a zákony bytí, které Bůh vložil do svého stvoření. Křesťan si jednoduše nedělá, „co se mu zamane“. Ví totiž, že by škodil sobě i svému okolí, kdyby

Montáž CMS detektoru, součásti obřího urychlovače částic CERN

Foto: CERN

popíral přírodní zákony, kdyby užíval věci proti jejich řádu a kdyby se snažil být chytřejší než Bůh, který je stvořil.

Není v jeho silách, aby sebe od základu sám formoval.

Proč biblická kniha Genesis líčí stvoření jako „dílo šesti dnů“?

Obraz pracovního týdne, který je korunován dnem odpočinku (Gn 1,1–2,3), vyjadřuje, jak dobře, krásně a moudře je uspořádáno stvoření.

Ze symboliky „šestidenního díla stvoření“ lze vyvodit důležité principy: 1. neexistuje nic, co by Stvořitel nepovolal k bytí; 2. všechno, co existuje, je svým způsobem dobré; 3. také to, co se pokazilo, má dobré jádro; 4. stvořené bytosti a věci ▷

Víra ve stvoření se ptá – „proč něco existuje jako takové“; jejím problémem je, proč existuje něco a ne nic. Myšlenka vývoje se naproti tomu ptá, proč existují právě tyto věci a ne jiné, odkud nabyly svou vyhraněnost a jak souvisí s jinými útvary.

Joseph Ratzinger

Podstata veškeré skutečnosti je duchovní. Moderní fyzika nás nutně vede k Bohu, ne od něho. Žádný z hlasatelů ateismu nebyl přírodovědcem. Všichni byli pouze velmi průměrnými filozofy.

*Arthur Stanley Eddington,
fyzik a astronom*

Dnes víme, že tam, kde je člověk, tam je nejenom oheň a nástroj, ale zároveň i Bůh.

Herbert Kühn, prehistorik

Foto: Flickr, franzj (CC BY-NC-ND 2.0)

jsou na sebe vzájemně odkázány a jsou tu jedny pro druhé; 5. stvoření ve svém řádu a harmonii odráží nekonečnou Boží dobrotu a krásu; 6. ve stvoření existuje určitá hierarchie: člověk je nadřazen nad zvířaty, zvířata nad rostlinami a rostliny nad neživou hmotou; 7. stvoření směřuje ke dni velké slavnosti, kdy Kristus přivede svět ke svému naplnění a Bůh bude všechno ve všem.

Bůh sedmého dne odpočíval?

Boží odpočinek od práce poukazuje na dovršení stvoření, které leží mimo jakoukoliv lidskou snahu.

Jakkoliv je pracující člověk mladším partnerem svého Stvořitele (srov. Gn 2,15), ani v nejmenším nedokáže spásit svět vlastním úsilím. Cílem stvoření

jsou „nová nebesa a nová země“ (Iz 65,17) prostřednictvím spásy, kterou dostáváme darem. Tak je i nedělní odpočinek – závdavek nebeského odpočinku – nadřazen práci, která nás na něj připravuje.

*Z „YOUCAT – katechismus katolické církve pro mladé“ připravil
P. Pavel Zahradníček OMI ■*

Prameny vložených citací:

YOUCAT – katechismus katolické církve pro mladé. Kostelní Vydří; Karmelitánské nakladatelství, 2011.

Ratzinger, Joseph. *Dogma und Verkündigung.* München; Wewel, 1977. *Schöpfungsglaube und Evolutionstheorie*, s. 143–156.

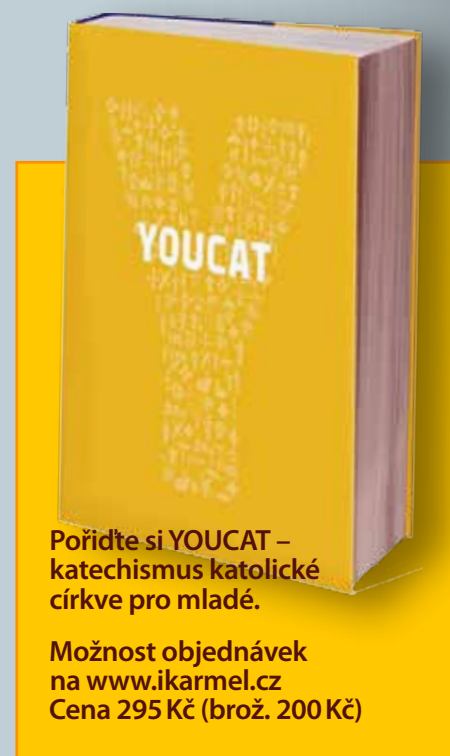
Frankenberger, Ernst. *Gottesbekenntnisse grosser Naturforscher.* Leutesdorf; Johannes-Verlag, 1994.

Teologové uchovávají jedinou pravdu, která sahá hlouběji než pravda vědy, na které je založen atomový věk. Uchovávají vědění o lidském bytí, které má své kořeny hlouběji než racionalita novověku. Neodvratně přichází vždy znovu a znovu okamžik, kdy se po selhání našich plánů po této pravdě vždy ptáme a budeme ptát.

Carl Friedrich von Weizsäcker, fyzik

Žádný vědec nemá v ruce jediný argument, ... jímž by mohl odporovat tomuto předpokladu (předpokladu Stvořitele).

*Hoimar von Ditfurth,
přírodovědec*

Pořídte si YOUCAT – katechismus katolické církve pro mladé.

**Možnost objednávek na www.ikarmel.cz
Cena 295 Kč (brož. 200 Kč)**

Foto: HVA

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Všechno, co existuje (kromě Boha), bylo s celou svojí substancí Bohem přivedeno k bytí.^[De fide]

Svět je dílem Boží moudrosti.^[Sent. cert.]

Bůh stvořil dobrý svět.^[De fide]

Svět má svůj časný počátek.^[De fide]

Bůh udržuje stvoření v jeho existenci.^[De fide]

Bůh chrání a řídí svou prozřetelností všechno stvořené.^[De fide]

*Srov. Dogmatika,
Matice cyrilometodějská, Olomouc, 1994.*

Soumrak Darwinovy teorie

Foto: Flickr, Jennoit (CC BY-NC-SA 2.0)

Může být život na Zemi a jeho rozmanitost jen výsledkem malých náhodných mutací a přirozeného výběru?

Otázka ne teologická, ale biologická

Darwinismus a neodarwinismus tvrdí, že různé formy života jsou výsledkem náhodných změn – mutací, ze kterých potom přirozený výběr (přežívá to, co je lépe přizpůsobeno přežití a množení) vybral to, co bylo z tohoto hlediska posunem kupředu...

Jako věřící člověk s tím nemusím mít problém – Bůh může použít nejrůznější cesty. Stejně jako může ve své všemohoucnosti a moudrosti vytvářet „hned a na hotovo“, může dát zákonitosti, skrze které probíhá vývoj. A nic mu nebrání předešlé způsoby kombinovat nebo používat ještě jiné, o kterých dosud nemáme ani tušení.

Bohu dokonce nic nebrání ani v použití toho, co my nazýváme „náhoda“. Jde o jevy, u kterých nemůžeme zjistit, kdy nastanou nebo nenastanou, ale můžeme

jen popisovat pravděpodobnost, s jakou nastanou nebo nenastanou (typickým náhodným jevem je výsledek házení kostkou: mohu přesně určit, že šestka padne s pravděpodobností 1/6, ale nikdy s jistotou neurčím, zda padne nebo nepadne v následujícím vrhu). Z Božího pohledu však vypadají „náhodné“ skutečnosti jinak. Věříme, že Bůh je ten, jehož poznání je nekonečné a který poznává nejen vše skutečné v minulosti, přítomnosti i budoucnosti, ale také vše pouze možné; a že Bůh nejen přivedl k bytí vše, co existuje, ale že stále udržuje vše stvořené v existenci (srov. rámečky *Poznáte pravdu...* na předchozí straně a na straně 31).

V posledních desetiletích – nejde tedy o nic převratně nového – však přibývá biologů, kteří přicházejí se závažnými námítkami vůči Darwinově teorii. Podívejme se alespoň na dvě z těchto námitek.

Nezjednodušitelná složitost

S takzvanou nezjednodušitelnou složitostí (nebo též neredukovatelnou komplexitou) přišel americký biochemik profesor Michael J. Behe a publikoval ji v knize *Darwinova černá skříňka* (*Darwin's Black Box*:

Stoupenci Darwinovy teorie používají miliony let za jakési magické zaklínadlo... Jenže „hodně času“ je relativní pojem.

The Biochemical Challenge to Evolution. 1. vydání 1996, 2. vydání 2006). Myšlenku, se kterou přišel nejprve na molekulární úrovni a kterou po něm propracovala řada dalších vědců, lze přiblížit na pastičce na myši. Má-li být pastička funkční, musí mít všech pět částí: destičku, která vše nese, drát, který zaklapne, pružinu, plíšek na špek a pojistku. Jednoduší už být nemůže, má-li být funkční. Dokud nebude mít všechny tyto části a nebu- ▶

Rekonstrukce lebky tzv. piltdownského člověka, který byl do roku 1953 považován za důkaz evoluce člověka. Lebka je lidská (ze středověku), dolní čelist z orangutana, zub šimpanze...

dou ze správného materiálu na správném místě, pastička nebude fungovat a je k ničemu – neexistuje nějaký „postupný vývoj“ pastičky na myši, například že by nejdříve byly primitivní pastičky jen z destičky a zaklapávacího drátu, pak po letech přibyla pružina a teprve za další dobu byly vylepšeny pojistkou, která drží pastičku nataženou...

Podobné nezjednodušitelně složité systémy nacházejí mnozí biologové i v přírodě. Darwinismus ale předpokládá, že k velmi drobným změnám docházelo nahodile a postupně, změny, které přinášely výhodu, se průběžně uchovávaly a předávaly, protože jejich nositelé byli díky nim lépe přizpůsobeni, snáze přežili a množili se. Jak ale vysvětlit vznik nezjednodušitelně složitých systémů? Jde o poměrně složité komplexy, které – alespoň dle darwinismu – nevznikly naráz.

Neredukovatelnou komplexitu lze přiblížit na pastičce na myši. Má-li fungovat, musí mít všech pět částí.

Ale dokud nebyl jejich vývoj doveden do funkční podoby, neměly pro jedince žádný přínos a nebyl důvod, proč by měl přirozený výběr právě jedince s takovými rozpracovanými, ještě nefunkčními vývojovými změnami zvýhodňovat.

Křídla

Z hlediska principů Darwinovy teorie je například velkou záhadou postupný vznik křídel. Můžeme se právem ptát: Přinášela první malá zděděná modifikace, směřující ke vzniku např. ptačího křídla, svým nositelům nějakou výhodu? Když se podle Darwinovy teorie přední končetiny začaly

„Můžu věřit na zázraky, ale ne na nepravděpodobné věci.“

G. K. Chesterton

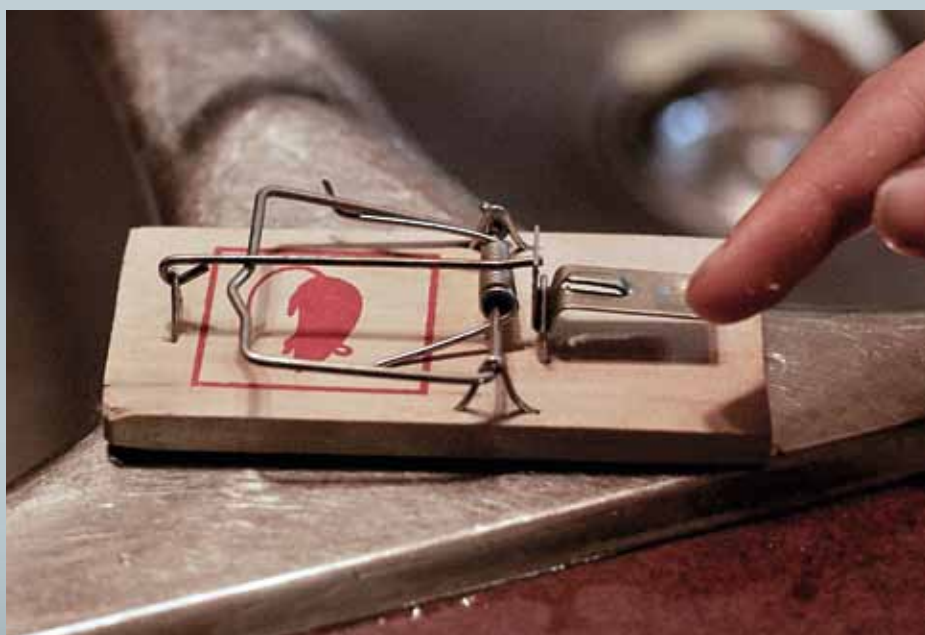
měnit v křídla, staly se neobratnými pro uchopování a šplhání dávno před tím, než se staly užitečnými alespoň pro plachtění, takže pro hypotetické „přechodné druhy“ nebyly dlouho výhodou, ale dokonce je oproti ostatním značně znevýhodňovaly. Podobný problém je s postupným vývojem křídel u hmyzu nebo u netopýrů.

Hemoglobin, srážlivost krve...

Řada biologů přichází se stále dalšími příklady nezjednodušitelné složitosti v přírodě, věcí, které se zřejmě nemohly vyvinout postupně hromaděním malých mutací, tříděných přirozeným výběrem, protože smysl a výhodu dávají teprve jako celek: například hemoglobin (krevní barvivo, součást červených krvinek, uskutečňující přenos kyslíku), srážlivost krve (jde o celou řadu na sebe navazujících procesů, kde jeden chybějící znamená nefunkčnost celého procesu srážlivosti). Podle některých sem patří i oko...

Kritický nedostatek času

Dalším problémem, na který se dnes poukazuje, je nedostatek času pro náhodný vývoj. Stoupenci Darwinovy teorie používají miliony let za jakési magické zaklínadlo, na které se stále odvolávají. Jenže „hodně času“ je relativní pojem. Záleží,

na co ten čas má vystačit. Padesát let na studium se může studentovi zdát jako doba nesmírně dlouhá. Pokud by ale měl za tu dobu vystudovat tisíc různých oborů – věc vypadá najednou zcela jinak... Tak také miliony nebo stamiliony let na vývoj mohou působit velmi impozantně, ale ve skutečnosti se stále více ukazuje, že jde o naprosto nedostatečné množství času vzhledem k tomu, co se by se za tu dobu muselo stihnout.

Ing. Vladislav Běhal, DrSc. (působil mimo jiné v Mikrobiologickém ústavu AV ČR) ve svém popularizačním článku *Vývoj nemůže být výsledkem náhodných mutací* (viz *Distance* 2006/3; on-line na www.distance.cz) vysvětluje:

„... byl rozluštěn genom člověka a jiných živočichů i organismů a spočítán počet párů bází (bp) v jejich DNA. Zatímco jednoduché jednobuněčné eukaryoty si vystačí s několika miliony bp, moucha *Drosophila* jich má 180 milionů, pes 2,4 miliardy bp, myš 2,6 miliardy bp a člověk a lidoopi 2,9 miliardy bp. Je evidentní, že otázka prodloužení DNA je pro vývoj primární, protože pokud v genomu nejsou nadbytečné nukleotidy, nemohou ani mutovat.

Život vznikl na Zemi před 3,8 miliardami let. Více jak tři miliardy let ožívaly zemi jen bakterie a sinice, které produkovaly kyslík. V kambriu, tj. před 570 miliony lety, nastal ohromný rozvoj různých forem života a během následujících 5–10 milionů let se na Zemi objevilo 35 kmenů ze 40. Jestli před 600 miliony lety žily organismy mající genom dlouhý několik milionů bp, pak se za tuto dobu musel řetězec DNA prodloužit o téměř 3 miliardy bp, což je v průměru o 5 bází za rok a cca 10 bází za generaci. Jestliže se první obratlovci, jejichž genom jistě nebyl větší než 1 miliarda bp, objevili před 400 miliony lety, pak je to opět cca 10 bází za generaci. Je-li rozdíl mezi psem a lidoopem 500 milionů bp, pak je rozdíl mezi prvním savcem, který se objevil někdy před 100 miliony lety, ještě větší. Savci by tedy museli svůj genom prodloužovat nejméně o 10 bp za generaci. Nic takového v přírodě u vyšších organismů nepozorujeme.“

Podobná situace je u počtu mutací, ke kterým by muselo docházet: „Jako jeden z důkazů se uvádí, že rozdíl v sekvenci DNA mezi člověkem a šimpanzem je údajně 1,6 procenta, to je 50 milionů bp. Pokud by mělo jen 1,6 procenta bází zmutovat za 5 milionů let, počítáme-li průměrnou generační dobu 10 let, pak by

„Současný scénář vzniku života je přibližně stejně pravděpodobný jako pravděpodobnost, že tornádo vířící na smetišti, sestaví letadlo Boeing 747.“
Fred Hoyle

muselo v každé generaci účelně zmutovat 100 bází...“ (viz tamtéž).

Zatím nevíme...

Námitek proti Darwinově teorii je daleko víc. Postupem času jich neubývá, ale přibývá. Vladislav Běhal uzavírá svůj článek slovy: „Způsob, jakým vývoj probíhal, ani jeho mechanismy neznáme. Vyřešit tento problém je úkolem vědců 21. století. Aby jej vyřešili, musejí nejdříve opustit falešnou stopu, kterou představuje neodarwinismus.“

Velkým a nevyřešeným problémem je i vznik života... Darwinismus předpokládá na začátku něco živé, co je schopné se dál vyvíjet. Ani zde odkaz na náhodu nepomůže. I ten nejjednodušší živý organismus, který je schopen se dál rozmnožovat,

je natolik složitý, že pravděpodobnost jeho vzniku pouhou náhodou je vyloučena. Námítka, že každá kombinace má nějakou nenulovou pravděpodobnost, zde neobstojí. Některé „pravděpodobnosti“ jsou tak nízké, že je možné je považovat za vyloučené, pokud by měly nastat opravdu jen pouhou náhodou. Gilbert Keith Chesterton řekl: „Můžu věřit na zázraky, ale ne na nepravděpodobné věci.“ A anglický astrofyzik Fred Hoyle použil pro předpoklad, že život vznikl pouhou náhodou, známé přirovnání: „Současný scénář vzniku života je přibližně stejně pravděpodobný jako pravděpodobnost, že tornádo vířící na smetišti sestaví letadlo Boeing 747.“

Připravil P. Pavel Zahradníček ■

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Boží poznání je nekonečné.^[De fide]

Bůh poznává vše skutečné v minulosti, přítomnosti i budoucnosti.^[De fide]

Bůh poznává i vše pouze možné.^[De fide]

Bůh předvídá s neomylnou jistotou také budoucí svobodná jednání rozumných tvorů.^[De fide]

Srov. Dogmatika, Matice cyrilometodějská, Olomouc, 1994.

Foto: Flickr, insert_token (CC BY-NC 2.0)

jen pěšky s poutnickou holí v ruce. Naopak o hlavních svátcích, jako jsou Vánoce nebo Velikonoce, přichází do hlavního kostela z celého okolí víc než 3000 věřících. Stále ještě další a další nekřesťané vstupují do Církve (katolíků je na Madagaskaru nyní 23 procent, protestantů 18 procent, muslimů 7 procent a asi polovina obyvatel vyznává pohanská „přírodní náboženství“), takže hlavní kostel se stává pomalu malým a budeme muset začít uvažovat o jeho zvětšení.

Lidé zde vedou velmi jednoduchý život. Všichni mají sice domek v některé z vesnic, ale každodenní život se odehrává téměř výhradně v okolních lesích. Jen při různých významných událostech se všichni sejdou ve vesnici: při úmrtí, oslavě nového roku, v den státního svátku (den nezávislosti) – a v neděli se sejdou do kostela. Jinak je vesnice prázdná až na pár strážců, kteří dávají pískáním signály, když hrozí nebezpečí nebo když přijde státní úředník, aby oznámil nějaké úřední nařízení. Je to zvláštní pocit, když na svých cestách procházím liduprázdnými vesnicemi. Když chci tyto lidi navštívit, dávám jim to vědět měsíc před svým příchodem, aby se mohli připravit. Pak následuje slavnost s bohoslužbou a udělováním svátostí. Kdo se chce stát křesťanem, musí se v rámci tzv. katechumenátu připravit, aby víru dobře poznal. Při tom mi samozřejmě pomáhají domorodí katechisté, kteří žijí mezi lidmi. Dobrá příprava a vzdělání spolupracovníků mezi lidmi je zde proto nejdůležitějším úkolem misionáře.

P. Alfred Zandry OMI, Madagaskar ■
(zkráceno – připraveno ve spolupráci s časopisem misionářů oblátů „Weinberg“)

Pročítat si dopisy misionářů je nejen zajímavé. Je dobré, když nás také napadne otázka: „A co jsem ochoten udělat já sám pro předávání bohatství, které jsem kdysi přijal – nesmírně cenného pokladu víry?“

Chtěl bych vám v krátkosti popsat náš život v misi Marolambo na Madagaskaru. Do naší misie patří celkem šest misionářů oblátů Panny Marie Neposkvrněné. Každý z nás je zodpovědný za jednu oblast. Já se starám o oblast Sahakevo, která leží asi 80 kilometrů od našeho centra. Celkem jde o 50 kostelů! Jeden z nich je hlavní, dalších 49 je filiálních. Dostanu se k nim

Foto: Flickr, marches-islamiques.com (CC BY-NC-SA 2.0)

Mariánské misijní dílo podporuje misionáře v zemích bývalého Sovětského svazu, v Africe, Asii a Oceánii a Latinské Americe, kde působí misionáři oblátů Panny Marie Neposkvrněné (OMI). I vy můžete jejich činnost podpořit zasláním finančního daru na účet:

Mariánské misijní dílo
Staroklokotská 1
390 03 Tábor

číslo účtu: 244816241/0300

Více informací o možnostech pomoci na www.oblati.cz/mmd a na mmd@oblati.cz.

Nactiutrhaní a pomluva

Katechismus katolické církve uvádí tyto stupně nerespektování dobré pověsti druhých (srov. KKC 2477):

- 1) opovážlivým úsudkem je vinný ten, kdo, byť i mlčky, připouští jako pravdivou nějakou mravní vinu bližního bez dostatečného důkazu;
  - 2) nactiutrhaním je vinný ten, kdo bez objektivně platného důvodu odhalí prohrěšky druhého;
  - 3) pomluvou ten, kdo tvrzením odporujícím pravdě škodí dobré pověsti druhých a dává příležitost k mylnému úsudku o nich.
- Svatý Jan Maria Vianney v jednom ze svých osmdesáti dochovaných kázání hovoří o řadě forem, kterými se tohoto velkého a rozšířeného zla dopouštíme:

Začal mluvit správně. A ty?

V evangeliu čteme: I otevřel se mu sluch, uvolnilo se pouto jeho jazyka a mluvil správně. (Mk 7,35) Bylo by výborné, kdyby se o každém z nás mohlo říci to, co evangelia říkají o hluchoněmém, kterého Ježíš uzdravil – totiž, že mluvil správně. A zatím! Není možné nám popravdě vytknout, že mluvíme špatně, zvláště když se zabýváme osobou našeho bližního? Většina křesťanů ráda kritizuje, očerňuje a odsuzuje. Je to dnes nejvíce rozšířená chyba – chyba, kterou všude provází bolestné rozdělení a chaos.

Odstraňme pomluvy – a zmizí mnoho dalšího zla

Kolik zla by zmizelo z povrchu země, kdybychom z ní odstranili pomluvu a nacti-

utrhaní! Kéž bych vás mohl naplnit tak velkým odporem k těmto hříchům, že byste je navždy zavrhli! Proto vám teď chci říci, v čem spočívají, jaké jsou jejich příčiny a projevy, a nakonec vám ukáži, že křivdy zaviněné těmito hříchy musí být odčiněny (o nutnosti odčinění křivd způsobených pomluvami a nactiutrhaním se dočtete v následujícím čísle časopisu *Milujte se!*).

Od nactiutrhaní k pomluvě

Tyto hříchy je možné spáchat rozmanitým způsobem. Nactiutrhaní znamená rozebírat vady a chyby bližního se záměrem uškodit jeho pověsti. Vězte, že nactiutrhaní od pomluvy nejednou dělí jen malý krok, rozdíl mezi nimi je nevelký. Neboť lidé, když uslyší o bližním něco špatného,

Většina křesťanů ráda kritizuje, očerňuje a odsuzuje.

zkreslí to, a když tato řeč přejde přes jazyky několika osob, není už tím samým; i ten, kdo ji řekl jako první, by ji už nerozpoznal, kolik je v ní naděláno změn a dodatků. A proto mám pravdu, když tvrdím, že ten, kdo nactiutrhá (tj. bez závažného důvodu rozšiřuje o druhém něco špatného, i když pravdivého), je také tím, kdo zapřičiňuje pomluvu (tedy šíření něčeho již vysloveně nepravdivého a lživého). Každý, kdo tak či onak očerňuje, je podlý. Jeden z církevních otců říká, že lidi, kteří se oddávají pomluvě, by patřilo vyřadit z lidské společnosti jako divoká zvířata. ▷

Kolik zla by zmizelo z povrchu země, kdybychom z ní odstranili pomluvu!

Foto: Flickr, hooaadork (CC BY-NC-ND 2.0)

Jazyk pomlouvajícího je jako červ navrtávající nejlepší ovoce, vidí zlo dokonce i na nejlepších činech.

Uklouzl a ty z něj děláš lumpa Nactiutrhaní, a často i pomluvy se dopouští ten, kdo vypráví o zlu, kterého se dopustil bližní. Bližní uklouzl,

a vy, místo abyste přikryli jeho poklesek pláštěm lásky, ve vyprávění ještě zdůrazňujete detaily. Dělník si na chvíli odpocine a vy hned říkáte, že je to ničema,

Foto: Flickr, Lazurite (CC BY-ND 2.0)

Bližní uklouzl, a vy, místo abyste přikryli jeho poklesek pláštěm lásky, ve vyprávění ještě zdůrazňujete detaily.

lenoch, který okrádá svého zaměstnavatele. Stane se, že někdo utrhne několik vinných hroznů na poli nebo jakékoliv ovoce v cizím sadě – což samozřejmě dělat nesmí –, ale vy hned lidem vyprávíte, že je to zloděj, před kterým je třeba se mít na pozoru.

Pěkně říká na toto téma svatý František Saleský: „Není dovoleno hlásat, že ten či onen je pijanem nebo zlodějem jen proto, že jste ho jednou viděli opitého anebo jak vztahoval ruku po cizím majetku. Noe a Job se opili, a přece ani jeden ani druhý nebyl pijanem. Svatý Petr nebyl rouhačem, i když zapřel Krista. Osoba, která se dopustila přestupku jednou – a i kdyby několikrát –, nemůže být označena jednou pro vždy.“

Když soudíš, snadno se zmýlíš

Když farizej Šimon viděl u nohou Krista Pána plačící Magdalénu, řekl: „Kdyby ten člověk byl prorokem, věděl by, že ta žena je hříšnice.“ A velmi se v tomto tvrzení zmýlil, protože Magdaléna už nebyla hříšnicí, ale svatou kajícnicí, která přijala odpuštění hříchů. Pyšný farizej se ve svatyni hlasitě vychloubal svými dobrými skutky a děkoval Bohu, že není cizoložníkem, člověkem nespravedlivým ani zlodějem a není ani jako tento celník. – Ale zmýlil se, neboť v té chvíli byl už celník ospravedlněný. Milosrdenství Boží je tak velké, že v jediné chvíli odpouští kajícím nejtěžší hříchy, a proto nemůžeme tvrdit, že ten, kdo byl hříšníkem včera, je jím také dnes.

„Čistá pravda“ – a přitom nactiutrhaní

Nactiutrhá ten, kdo bez dostatečného důvodu (aby se zabránilo nějakému většímu zlu) odhaluje skrytou chybu nebo vinu bližního. Kdo postupuje tímto způsobem, jedná proti ctnosti lásky, kterou Bůh tak vřele doporučuje. Vždyť zdravý rozum říká, že to, co není milé nám, nemáme dělat druhým. Bylo by nám příjemné, kdyby někdo lidem říkal o našich skrytých chybách? Dobré jméno je cennější než majetek a to jméno se ničí, jestliže ukážeme na skryté chyby jedince nebo rodiny.

Nemusíš lhát, stačí překroutit

Pomluvou je, když si někdo vysvětluje činy bližního v jeho neprospěch. Jsou lidé, kteří jako pavouci přetočí nejlepší řeč v jedovatou. Ubohý je člověk, který se dostane na jazyk pomlouvajících, protože je jako zrno, které padlo

*Milosrdenství
Boží v jediné
chvíli odpouští
kajícím nejtěžší
hříchy, a proto
nemůžeme tvrdit,
že ten, kdo byl
hříšníkem včera,
je jím také dnes.*

Foto: sestra Georgia

pod mlýnské kolo. Skončí rozmožděno a rozdrceno na kousky. Zlostní lidé nám nejednou připisují nejhorší záměry, které by nám nikdy v hlavě nevystaly. Jestliže se zbožně modlíme a plníme závazky naší svaté víry, často nás označují za pokrytce a říkají, že jsme anďel v kostele a ďáblův doma. Když konáme dobré skutky, myslí si, že jsme vedeni pýchou, že chceme, aby nás bylo vidět a byli jsme chváleni. Držení se v pozadí nazývají podivínstvím, šetrnost lakomstvím. Jazyk pomlouvajícího je jako červ navr-

távající nejlepší ovoce, vidí zlo dokonce i na nejlepších činech a skutcích. Je to housenka, která se plazí po nejhezčích květech a pokrývá je nechutným slizem.

Maskované střely

Nejednou je možné pomlouvat i mlčením. Někdo ve vaší přítomnosti chválí nějakou osobu, kterou znáte, vy k tomu nic neříkáte nebo ji chválíte nápadně šetrně. Z vašeho mlčení lidé vyvodí, že o té osobě víte něco špatného.

*Pomluva je velkou zkouškou, Bůh ji
sesílá pouze na vyvolené, protože lidé
nedokonalí by ji neunesli.*

Foto: Flickr, KT LindSAy (CC BY-NC 2.0)

Někdy se dopouštíme pomluvy i soustrastí. „Škoda,“ říká někdo například, „že se ten člověk nechal svést. Nechce se mi tomu věřit.“ Svatý František nazývá takovou pomluvu maskovanou střelou, kterou někdo namočí v oleji, aby tím hladčeji ranila. Kdo se významně usmívá a potřásá hlavou, kdo říká „ale...“; ten také nejednou velmi uškodí dobrému jménu bližního.

Nejtvrdší nactiutrhaní nebo pomluva je ta, když někdo donáší druhému to, co o něm říkal (nebo údajně říkal) někdo jiný. Odtud se totiž odvíjí začátek nenávisť, msty, hněvu, který nejednou trvá až do smrti.

Tak tedy tolika způsoby se může zhřešit pomluvou. A teď ruku na srdce, zeptejte se sebe samých, zda jste bez viny.

Pomluva jako zkouška

Když nás budou lidé neslušně očerňovat a pomlouvat, odevzdejme se Bohu a nemstěme se. Svatý František Saleský, plný duševního pokoje, trpěl, když ho neslušně ostouzeli, tvrdíce o něm, že zavinil smrt muže, s jehož ženou měl udržovat nečistý poměr. Svatý mohl dokázat svou nevinu, ale rozhodl se přenechat svou obranu Bohu. (Pozn. redakce: tím samozřejmě není řečeno, že by člověk neměl právo na obranu proti nespravedlivým nařčením. Jsou však situace, kdy přenechat svou obranu Bohu je nejmoudřejším řešením.) Pomluva je velkou zkouškou, Bůh ji sesílá pouze na vyvolené, protože lidé nedokonalí by ji neunesli – mohla by jim jediné uškodit.

Svatý Jan Maria Vianney ■
(redakčně upraveno, dokončení příště)

Krok za krokem

směřovat ke svatosti

V Bibli čteme pro někoho možná překvapivá slova: „Neboť toto je vůle Boží, vaše posvěcení...“ (1 Sol 4,3) Matka Tereza z Kalkaty řekla: „Svatost není výsadou vyvolených, ale povinností každého křesťana.“ K tomu dodávala, že „svatost znamená dělat malé věci, ale s velkou láskou“.

Hluchý na koncertě

Představme si hluchého člověka, který se dostane na koncert. Mnohému nerozumí, jen se může něco domýšlet. Když se podívá na hudebníky, tak mu patrně připadne směšné, jak tam pohybují smyčcem, jak tam dirigent mává rukama a hrozí na muzikanty nějakým klackem. Když tomu hluchému dají do ruky noty s napsanými slovy a on jim rozumí, dost mu to pomůže. A teď si představme, že přijde nějaký lékař, který se pokusí ope-

rovat jeho sluch, operace se zdaří. Tomu původně hluchému již nepřipadají koncert, muzikanti, dirigent směšní, ale objevil krásu toho, co dělali, a objevil smysl toho, jak „dirigent hrozil“.

Podobné to je s hledáním a poznáváním Boží vůle.

Jak poznat Boží vůli?

Jak poznat, že ke mně mluví Bůh? Jak poznat, co říká? Při hledání se neobejdeme bez čistého srdce: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni uvidí Boha.“ (Mt 5,8) A klidně k tomu můžeme dodat, že také platí: Oni uslyší Boha.

Zdravé oči jsou obrovské bohatství. Ale k čemu jsou zdravé oči, jestliže to,

co je kolem nás, neozářuje světlo slunce, světlo dne? I zdravé oči pak vidí jen tmu.

Sluch je také něčím vzácným, ale těžko uslyšíme zvuky, jestliže máme na uších ochranné protihlukové klapky. Nejde však jen o to naslouchání nebránit. Pro to, abychom slyšeli – a abychom slyšeli dobře –, je třeba také něco udělat. Proto potřebujeme Ducha Svatého. Prosíme o něj:

- aby vnesl světlo poznání do našeho srdce;
- aby nám otevřel sluch ke slyšení často velmi jemného Božího hlasu.

Duch Svatý nazývá věci pravými jmény, vlévá světlo tam, kde je tma, povzbuzuje tam, kde není lidská naděje, probouzí tam, kde nastala ochablost.

„Pán po nás nežádá velké činy, ale pouze odevzdání a vděčnost. Nepotřebuje naše skutky, nýbrž pouze naši lásku.“

Terezie z Lisieux

Od plnění přikázání k následování

Život s Bohem je předpokladem k poznávání Boží vůle. Žít s Bohem znamená:

- přijmout Boží přikázání – Desatero, které je vymezující čarou mezi cestou, která vede k Bohu, a místem mimo tuto cestu;
- žít podle Božího slova – Blahoslavenství, Horského kázání...; zde už nejde jen o vyhýbání se zlu, jde o to, že volíme z toho dobrého to lepší;
- následovat Ježíše.

Mladému člověku, který se ptal, co má dělat, Ježíš řekl: „Chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání! Nebudeš zabíjet, cizoložit, krást, křivě svědčit, cti otce a matku, miluj svého bližního jako sám sebe.“ Mladík mu řekl: „To jsem všechno dodržel! Co mi ještě schází?“ Ježíš mu odpověděl: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne.“ (srov. Mt 19,16–22)

Když dnes uslyšíte jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce. (Žid 3,15)

Hrnčír může dávat hlině tvar jen tehdy, když je hlína měkká. Také náš Pán potřebuje pracovat s „měkkým a poddajným“

Foto: Flickr, Catholic Church (England and Wales) © Mazar/CatholicChurch.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

„Svatost není pouhý luxus pro několik vyvolených...“

Matka Tereza

vidla nabízí článek *Jak nacházet Boží vůli – tři kritéria pro tvou jistotu v Milujte se!* č. 16/2011, str. 28–30, v on-line archivu všech dosud vydaných čísel časopisu *Milujte se!* na www.milujte.se.

P. Josef Havelka ■

Čím lidské srdce ztvrdne?

Je dobré se ptát, čím lidské srdce „ztvrdne“. Odpověď je jednoduchá. Neuvěřitelnou schopnost zatvrzovat srdce má hřích. Čím máme srdce tvrdší, tím je méně citlivé, ztrácíme vztah s Bohem, díky tomu méně poznáváme Boží vůli.

Znamení v hledání

Jednoduché (i když jen základní) rozlišení, zda naše volba byla správná, nabízí svatý Ignác z Loyoly – zakladatel řádu jezuitů. Na základě své vlastní zkušenosti říká: Jestliže to, pro co se rozhodujeme, přináší radost a tato radost trvá i po odeznění příčin, pak byla volba správná. Jestliže netrvá, pak volba byla špatná. Tato zkušenost pomáhá při příští volbě. (Pozn. redakce: Možná sis už všiml toho stejného jako svatý Ignác – z hříchu a „prázdných věcí“ se člověk možná chvíli raduje, když je dělá, ze skutečně dobrých věcí má člověk radost i dávno po tom, co je uskutečnil.) Vodítek pro rozlišování je samozřejmě daleko víc. Někdy z nich bývají sestaveny celé seznamy. Nazývají se „pravidla pro rozlišování duchů“. (Pozn. redakce: Velmi stručná a přitom velmi užitečná tři pra-

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Máme být všichni svatí?

Ano, všichni pokřtění jsou povoláni ke křesťanské svatosti. Smyslem našeho života je sjednotit se v lásce s Bohem. Být „svatý“ znamená dovolit Bohu, „aby v nás žil svůj život“.

Každý člověk si klade otázku: Kdo jsem a proč jsem tady, jak se dopracuji k naplnění svého života? Křesťanská víra nám odpovídá: Teprve dosažením svatosti se člověk stává tím, k čemu ho Bůh stvořil. Teprve ve svatosti nalezne skutečnou harmonii se sebou samým a se svým Stvořitelem. Svatost však není nějaká lidská dokonalost, ale je to sjednocení s vtělenou Láskou, Ježíšem Kristem. Ten, kdo takto získá nový život, nalezne sebe samého a stává se svatým.

Srov. Youcat. *Katechismus katolické církve pro mladé. Karmelitánské nakladatelství; Kostelní Vydří, 2011.*

Foto: seitra Georgia

Maria nás učí nelpět na vlastních plánech se životem, protože Boží plány jsou lepší než naše.

Maria

Foto: Zk. sestra Georgia

Přečteme-li si zprávu o její rozmluvě s andělem, všimneme si, že nás učí slyšet Boží hlas; my totiž často neslyšíme a Bůh se k nám marně dovolává. Poté, co **zaslechne Boží hlas**, ulekne se, ale slyší povzbudivé: „Neboj se, Maria...“ I my býváme vyvedeni z míry, když nám Bůh náhle a nečekaně vstoupí do života. I pro tebe platí „Neboj se“ a také tvé jméno Bůh vyslovuje důvěrným tónem.

Maria vede rozhovor, čemu nerozumí, na to se zeptá, klade otázky a Bůh, jako by na ně čekal, odpovídá, vysvětluje, dělá jasno ve všem nesrozumitelném. Pak Maria řekne: „Ano, ať se stane.“ Řekne to bez nátlaku a zcela svobodně. Proto má její rozhodnutí tak úžasnou cenu před Bohem. Maria nás učí nelpět na vlastních plánech se životem, protože Boží plány jsou lepší než naše. **I když neví, co všechno ji čeká, souhlasí**, a to zcela a bez výhrad. Souhlasíme i my plně s Božím vedením ve svém vlastním životě?

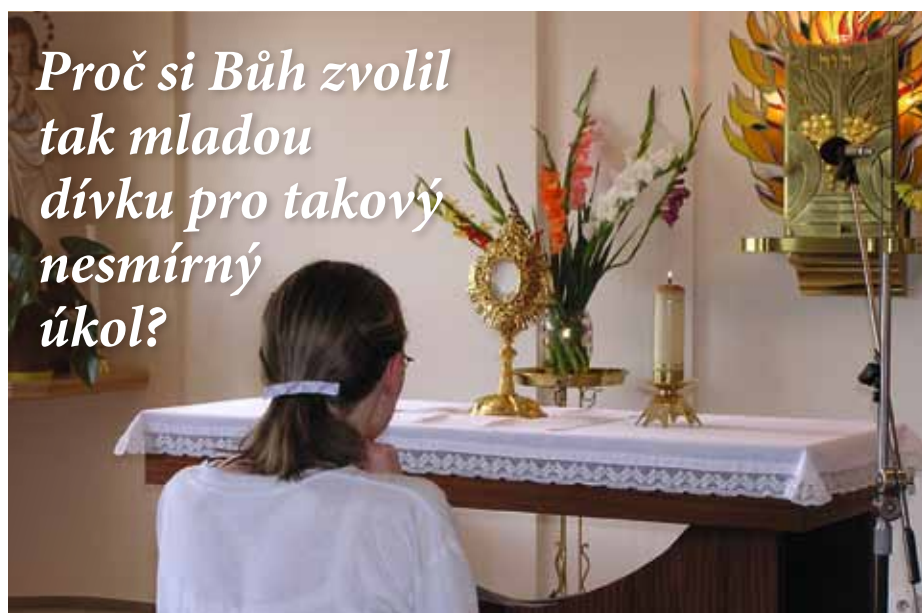
Evangelia o Panně Marii také vypovídají, že **uměla o Božích věcech rozvažovat ve svém srdci** (srov. Lk 2,19). A Maria to může a také chce naučit i každého z nás. Když ji o to prosíme, její pomoc se určitě v našem životě projeví. Opět zjišťujeme, že „srdce člověka“ je jádrem našeho života a místem, kde vedeme nejdůvěrnější dialog s Bohem. Kdo se to naučí (zejména u Marie), objeví velké bohatství pro svůj život a „neztratí se“ ani v nejtěžší situaci.

Poslání Panny Marie je něco jedinečného a zcela výjimečného. Bůh si ji vyvolil, aby se stala matkou Božího Syna. Šlo o největší úkol, jaký kdy Bůh svěřil stvořenému člověku v dějinách země. Maria byla uchráněna hříchu od svého početí a byla dokonale čistá. Právě tato hodnota určuje skutečnou krásu člověka. Proto je Maria nadčasovou „královnou krásy“, s níž se nikdo nemůže poměřovat, zato každý se u ní může inspirovat. Maria byla patrně ve věku do dvaceti let. Dnes se těmto mladým lidem celosvětově říká teenageři. Jsou považováni za mladé lidi mezi dětstvím a ranou dospělostí, tedy za lidi dosud nezralé, ne plně spolehlivé, často plné otázek, pochyb, nadějí a také iluzí. Ptáme se, proč si Bůh zvolil tak mladou dívku pro takový nesmírný úkol, jakým je stát se matkou Spasitele?

Jistě i mládí má svoji velikost a své poslání. Dospělí by neměli mladé lidi podceňovat a mládí lidé by zase měli pokorně rozvíjet své skryté dary v pohledu k Marii. **Maria je mladým lidem (a zcela zvlášt-**

ním způsobem dívkám a ženám) nejen matkou, ale i sestrou, přítelkyní a důvěrníci. Neexistuje nic, s čím bychom se na ni nemohli obrátit s jistotou, že budeme dokonale přijati a pochopeni.

*biskup Josef Hrdlička ■
(Silná jako smrt je láska. Karmelitánské nakladatelství, 2008.)*

Proč si Bůh zvolil tak mladou dívku pro takový nesmírný úkol?

Až si jednou poklábosím s předky

K životopisům svatých jsem míval dříve spíše odpor, zvláště když byli podávání příliš heroicky a odlidštěně. Nedávno jsem ale prožil osobní „aha-zážitek“, když jsem v internetové encyklopedii náboženství www.iEncyklopedie.cz procházel kategorií *osobnost*. Zaujalo mě tam velké množství zajímavých osudů lidí, o kterých jsem v životě neslyšel a dopodrobna ani slyšet nikdy nebudu, protože na takové množství informací kapacita jednoho lidského mozku a života stačit nemůže. Nikdo z nich neměl život lehký a patrně nikdo z nich nebyl svatý v tom pejorativním slova smyslu, tj. stojící mimo reálný život. Prožíval mnohá protivenství, museli se pracně orientovat ve své chaotické době, museli hledat své

konkrétní místo a poslání. „Svatí“ však byli tím, že byli naroubováni na Krista, že mu vědomě patřili. A proto mohli přinášet užitek. Nechali tak za sebou hlubokou brázdou, kterou my dnes sice již nevidíme, ale dodnes z ní čerpáme. Stejně jako dnes nevidíme semínka klasů, jež vypěstovali naši předkové třeba před 500 lety, avšak ta naše dnešní semínka v nich mají svůj původ.

A víte, na co se osobně těším? – Až si jednou u Boha poklábosím se svými pokrevními předky a se všemi, skrze které k nám dějinami došla pochodeň víry. Pro nás jsou tyto předkové bezejmenní, jako ostatně i my budeme pro ty, co přijdou po nás. U Boha má ale každý své jméno a místo. A pokud každý z nás to

své „maličké“ životní poslání hledá a koná s Ním, budeme se jednou všichni radovat z velké úrody.

Kéž bychom se nebáli být právě tam a jen tam, kde být máme, kde máme své místo. A tímto už končím, protože nyní musím jít svému synkovi koupit vložky do bot a pak ho vyzvednout ze skautské schůzky – to je nyní mé poslání a dej Bůh, ať ho naplním.

Ignác Mucha ■

(*Ve víru víry*. Karmelitánské nakladatelství; Kostelní Vydří, 2011.

Knihu je možné objednat na www.ikarmel.cz nebo na telefonu 384 420 295; brožovaná, 62 stran, 79 Kč.)

Foto: Flickr, Kirsty Andrews (CC BY-NC-ND 2.0)

... pokud každý z nás to své „maličké“ životní poslání hledá a koná s Ním, budeme se jednou všichni radovat z velké úrody.

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus?

Jaký je vztah mezi svátostmi a smrtí křesťana?

Křesťan, který umírá v Kristu, dospívá na konci své pozemské existence k dovršení nového života započatého křtem, posíleného biřmováním a živeného eucharistií, která předjímá nebeskou hostinu. Smysl smrti křesťana se ukazuje ve světle smrti a zmrtvýchvstání Krista, naší jediné naděje; křesťan, který umírá v Ježíši Kristu, se odebírá „do domova k Pánu“ (2 Kor 5,8).

Srov. Kompendium Katechismu katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2006.

Světky k nám hovoří...

životopisy svatých na internetu

<http://catholica.cz/>

Foto: archiv MSI

Když dochází víno

Vždy v červenci se sjíždějí rodiny s dětmi i jednotlivci na několik dní na brněnské výstaviště.

Doprovodné programy se konají i na dalších místech města. Počet účastníků Katolické charismatické konference v Brně

presáhl již šest tisíc. Jedním z hostů byl i papežský kazatel P. Raniero Cantalamessa OFM Cap.

Mluvil o svatbě v Káně, kde Ježíš udělal svůj první zázrak – proměnil vodu ve víno. Ale také o tom, že tento zázrak neudělal naposledy.

V každém manželství se stane to, co se přihodilo v galilejské Káně. Na začátku měli všichni dost vína... V manželství se děje něco podobného. Vezmete se s velkým nadšením, láskou, nasazením, vzájemně se přitahujete. Nevidíme nedostatky jeden druhého – je to jako nové víno, které má v sobě ještě perlivý vzduch. Ale jak čas ubíhá, objevují se problémy a těžkosti.

Dokonce objevujeme nedostatky. Ztrácí se víno – nedostává se nadšení, chybí radost ze společného života. Najednou přijde mrak zármutku. Zůstává jen voda. Zbývá jen rutina, zvyk. V žádném případě nechci popisovat vaši konkrétní situaci. Mluvím jen obecně. Pokud se přece jen něco málo týká i vás, prosím, přijměte to...

A co můžeme dát dětem, které přicházejí domů? – Nic než vodu...

Rozvod srdce a opakování zázraku

Takto může postupně dojít k tomu, co nazýváme „rozvod srdce“. Dva lidé se sice po právní stránce nerozvádějí, ale srdce

Atmosféra v klimatizovaném pavilonu, kde se konají přednášky charismatické konference, je neformální. A je dost místa, aby si rodiče s malými dětmi mohli udělat při přednáškách pohodlí.

Foto: Vít Kolba

jsou už dávno odcizená. Musíme spolu být, protože to tak prostě je...

Jak můžeme takovou situaci ozdravit? Můžeme „pozvat Ježíše na svatbu“! Můžeme ho znovu pozvat do svého manželství. Protože Ježíš i dnes dělá „zázrak z Kány“: proměňuje vodu zvyku a vzájemného chladu ve víno radosti – v radost a lásku, která je mnohem hlubší než ta na počátku. A tak se opravdu může stát to, co se událo v Káně Galilejské (po tom, co tam Pán Ježíš proměnil vodu ve víno – pozn. redakce), kde správce svatby řekl: „Tohle víno je lepší než to, co bylo na začátku!“ Protože tam, kam přijde Ježíš, tam také přichází Duch Svátý. A plody Ducha Svatého jsou: láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost – to jsou všechno věci, které jsou v manželství úžasné. Mohl bych vám vyprávět tolik příkladů, kdy prakticky mrtvá manželství byla oživena a stala se krásnými, když do nich nechali vstoupit Pána.

Jeden z mnoha příběhů

Jednou jsem byl kázat ve Spojených státech. Manželé, kteří se starali o to setkání, mě pozvali na večeři do restaurace. Mezitím, co jsme čekali na jídlo, jsem viděl, že manžel držel svou manželku velmi jemně za ruku. A v určitém okamžiku mi řekl: „Vidíte, otče, jak držím, manželku? Ale nebylo to tak vždycky... Před časem jsme se chystali na rozvod. Už jsme nemohli vystát jeden druhého. Hádali jsme se dokonce i před advokátem. Jeden večer

„Nikdy nevíte, co s vámi Duch Svátý udělá!“

P. Raniero Cantalamessa

Foto: Vít Kobza

Pro děti je při Katolické charismatické konferenci zajištěno hlídání a bohatý paralelní program. A pro všechny účastníky je připravena možnost stravování a ubytování.

mě pozvali do modlitební skupiny. Vůbec nevím, co se tehdy stalo. Zničehonic jsem cítil, že se ve mně probudila láska k manželce. Šel jsem domů, probudil jsem ji, začal jsem ji objímat a říkal jsem jí: ‚Miluji tě, miluji tě, mám tě rád...!‘ Manželka mi odpověděla: ‚Ti charismatici ti zblbnuli hlavu!‘ Ale snad ze zvědavosti se mnou šla na příští setkání. A Duch Svátý sestoupil i na ni.“

Stali se krásným manželstvím, on se po čase stal trvalým jáhnem a sloužil i v obnově v Duchu.

Nikdy nevíte, co s vámi Duch Svátý udělá!

Pozvi ho právě tam, kde máš nepořádek!

V knize proroka Ezechiela je úryvek o suchých kostech (Ez 37,1–14). Mnohá manželství se podobají těmto kostem. Ale Duch Svátý může dát těmto manželstvím život. Může je obnovit. Mohou být krásnější než na začátku. Je třeba „pozvat Ježíše na svatbu“. Otevřít mu dveře domu. Vpustit ho do nejzazších tajemství svého života.

Otevřít mu všechny oblasti svého života: svůj intelektuální život, život citů, sexuální život, vztahy, ve kterých žijeme. Dát mu možnost, aby mohl ke všemu v našem životě říci své slovo. V apokalypse je nádherná věta: „Stojím u dveří a tluču.“ Víím, že jste Kristu už otevřeli. Ale jsou různé úrovně života, kam Ježíš ještě nevstoupil, a jsou skrytá zákoutí, kam jsme ho dosud nepustili.

Jednou jsem během pobytu ve Spojených státech byl u nějaké rodiny. Najednou zazvonil zvonek – nečekaná návštěva. Všiml jsem si, co dělá paní domu v takové situaci. Rychle šla zavřít dveře do pokojů, kde nebyl pořádek – rozházené postele je třeba neukazovat a návštěvu vezmeme do salónu... Řekl jsem: „A přesně tohle nemáme dělat, když chceme pozvat Ježíše do svého života. Je potřeba mu otevřít právě takové pokoje, které nejsou spořádané.“ Každý máme takový pokoj...

P. Raniero Cantalamessa OFMCap. ■
(Katolická charismatická konference v Brně 2011 – zkráceno)

Foto: Vít Kobza

**KATOLICKÁ
CHARISMATICKÁ
KONFERENCE**

Informace o každoroční
Charismatické konferenci
(program, přihlášky):

<http://konference.cho.cz>

Madrid doma a smysl utrpení

Foto: Vojtěch Podstavek

Získala jsem na „Madrid“ takový velmi znetradiční pohled, protože se ho zúčastnila spousta mých kamarádů a známých, ale já ho sledovala většinou prostřednictvím TV Noe a různých jiných médií. A proč jsem vlastně nemohla jet do Madridu?

Na setkání mládeže se Svatým otcem v Madridu jsem moc chtěla

Začnu od začátku. Ještě na jaře jsem se velmi těšila a přemýšlela jsem, jak bych cestu mohla zrealizovat. Bylo to trochu složitější. Ne po stránce finanční, ale spíš bariérové. Řešila jsem bariéry, které by se mohly na cestě objevit, protože jsem už od narození na vozíčku. Ale věřila jsem Bohu, že pokud chce, abych byla na tomto

setkání, tak mi určitě pomůže. Ve chvíli, kdy mi jedna moje kamarádka doporučila někoho dalšího, kdo by byl ochotný mi asistovat, objevily se v mém životě velké zdravotní problémy. Já to nevzdávala a pořád jsem se modlila, ale bylo to složité. Bolela mě záda a skoro celý duben

jsem strávila v nemocnici. Lékaři téměř nemohli přijít na příčinu mých bolestí. Ze začátku května jsem absolvovala magnetickou rezonanci, kde se zjistilo, že mám nádor na páteři. Byl to pro mě docela šok. Měla jsem spoustu plánů, tužeb a nevěděla jsem, co bude dál. Pak už to šlo velmi rychle, bylo mi řečeno, že těžká operace je nevyhnutelná. Absolvovala jsem za svůj život hodně lékařských zákroků, ale tohoto jsem se velmi bála. Bylo tu riziko, že by mohlo dojít k poškození míchy a já bych mohla ochrnout ještě víc. Bohužel mi nádor už zničil jeden obratel, tudíž jsem musela operaci podstoupit.

Operace, léčba...

Rodina a přátelé mi velmi pomáhali. Hodně lidí na mě myslelo a modlilo se za mě. Jistě také díky tomu se tato osmihodinová operace zdařila. Přestože jsem byla připravená na všechno, rány se mi velmi dobře hojily a po několika týdnech jsem mohla jít domů. Bohužel rozbor nádoru neukázal moc dobrý výsledek. Znovu jsem nechápala, proč se toto muselo stát zrovna mně a jak to, že to Bůh dopustil. Byla jsem odeslána na onkologii, kde mi řekli, že se z toho dostanu, ale budu nejspíš muset podstupovat nějakou léčbu. Bylo pro mě náročné se s tím smířit, protože bylo jasné, že se většina mých plánů na prázdniny neuskuteční a budu ráda, pokud vůbec nastoupím v září do školy.

...a smysl?

Přemýšlela jsem nad smyslem tohoto utrpení. A přišla jsem na několik nápadů: díky této zkušenosti jsem mohla budovat vztahy s lidmi, kteří mě třeba přišli navštívit a byli

*Zjistilo se, že mám
nádor na páteři.
Byl to pro mě
docela šok.*

Foto: Siemens press picture

kolem mne. Snažila jsem se také všechny bolesti za někoho nebo za něco obětovat. A úmyslů rozhodně nebylo málo. Děkovala jsem Pánu za dary a milosti Ducha Svatého, jež jsem obdržela při biřmování, které jsem zhruba měsíc a půl po operaci mohla pro-

žít. Vybrala jsem si příznačně biřmovací patronku, která mi byla vzorem svou statečností. Také jsem měla hodně času přemýšlet o svém životě.

S tím souvisí jistě motto loňských světových dnů mládeže. Být pevní ve víře.

Nemohla jsem být fyzicky přítomná v Madridu, navzdory tomu jsem cítila, že chci upevnit svůj život v Kristu, i když jsem doma v Brně u počítačové obrazovky. S láskou jsem sledovala všechny možné přenosy a modlila se za mládež, která tam v tu chvíli fyzicky byla a například měla katechezi v Českém národním centru.

Modlitby, které mě zaujaly

Marii, autorce svědectví na této dvoustránce, je 18 let, od mládí je na vozíčku, loni se přidalo ještě nádorové onemocnění...

Poslední dobou se snažím Bohu přiblížit rozhovorem s Ním – modlitbou. Víím, že každý vztah se musí nějakým způsobem budovat. A jelikož Boha (ve všech třech osobách) беру za svého přítele, vůdce, Otce i světlo do mého života, snažím se s ním rozmlouvat o všech svých radostech, starostech, bolestech a touhách. Snažím se také poslouchat Jeho hlas, co mi chce říkat.

První modlitba, o kterou jsem se rozhodla s vámi podělit, je použita v knize ... *aby mohlo vyrůst něco krásnějšího* od brněnského biskupa Vojtěcha Cikrleho. Tato modlitba je vyryta v soše Pána Ježíše nad Rio de Janeirem a může být povzbuzením pro každého. Zaujala mě hloubka jejích slov:

Když na rozcestí stojíš a nevíš, kam se dát, když neznáma se bojíš a vůdce bys měl rád, tu v Ježíšovu mocnou, svou slabou polož dlaň – a věřit nepřestaň!

On cestou, jež Tě čeká, již dávno kráčet sám, ví dobře, čeho léká se tvoje duše tam. On s Tebou půjde jistě, jen spolehni se naň – a věřit nepřestaň!

A večerní když stíny se plouží po horách a dávné tvoje viny tvůj probouzejí strach, nic neboj se. On za ně v své krvi platil daň. Jen věřit nepřestaň!

Když vytčeného cíle, po kterém jsi tak prah, ni v utišení chvíle jsi v světě nedosáh, nermuť se! Na srdce Jeho slož horou svoji skrání – a věřit nepřestaň!

Až k sklonku den se schýlí přes vlny, jež se dmou, On k slavnějšímu cíli tě dovede i tmou. A veleb jméno Ježíš a koř se mu i klaň – jen věřit nepřestaň!

Druhá modlitba (prosbu sv. Maria Klimenta Hofbauera) je velmi silná prosba o dokonalé ctnosti. Modlil se jí rád můj zemřelý bratránek. A chci se s vámi podělit také o ni:

Ježíši, tvé nejlaskavější Srdce neodmítá ani největšího hříšníka, když se obrátí. Proto tě prosím, dej mně a všem kajícím hříšníkům srdce podobné tvému, totiž srdce tiché, které miluje život skrytý a nehledá oblibu u lidí, nechce se mstít, srdce trpělivé, které umí snášet i největší životní těžkosti, srdce pokojné, které s bližním i se sebou samým žije v míru, srdce nezištné, spokojené s tím, co má. Dej mi srdce, které miluje modlitbu, srdce, které touží jen po tom, aby Bůh byl ode všech tvorů poznáván a milován, srdce, které se rmoutí jen nad hříchem a nemá jiné přání, než aby podporovalo čest Boží a spásu bližního. Dej mi srdce čisté, které ve všem hledá Boha a jen jemu se chce líbit, srdce vděčné, které se ničeho neleká, nýbrž všechna protivenství snáší z lásky k Bohu, srdce štědré k chudým a soucitné k duším v očistci. Dej mi srdce vyrovnané, jehož radost i smutek, náklonnosti i obtíže s bližními, a vůbec všechna hnutí se řídí vůlí Boží. Amen.

Doufám, že vás tato slova podnítky k přemýšlení o lásce a vděčnosti k Pánu a k touze čím dál víc se mu podobat.

Marie (merryxx.signaly.cz) ■

... věřit nepřestaň!

Nechte se jím vést a uvidíte, že všechno má cenu

Chtěla bych své malé svědectví zakončit povzbuzením. Buďte otevřeni tomu, co pro vás Pán má i v případě, že to není podle vašich představ. Nechte se jím vést a uvidíte, že všechno má cenu. Já jsem toto krásné setkání mohla prožít naplno s Kristem i přes média, čerpala z něj a určitě budu čerpat ještě dlouho. Nechám se vést Jeho vůlí a doufám, že jestli to bude možné, tak mi dá možnost zažít na živo nějakou jinou takovou akci.

Marie ■

(merryxx.signaly.cz, zkráceno, titulky redakce)

Buďte otevřeni tomu, co pro vás Pán má i v případě, že to není podle vašich představ.

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus Co ukazuje Kristův soucit s nemocnými?

Kristův soucit s nemocnými a jeho četná uzdravení nemocných jsou jasným znamením, že s ním přišlo Boží království, a proto i vítězství nad hříchem, utrpením a smrtí. Svým utrpením a smrtí Kristus dává utrpení nový smysl: ve spojení s Kristovým utrpením se může naše utrpení stát prostředkem očistění a spásy pro nás samé i pro druhé.

Srov. *Kompendium Katechismu katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2006.*

Z nauky Církve

Kristus nás svou smrtí na kříži vykoupil a smířil s Bohem.^[De fide]

Srov. *Dogmatika, Matice cyrilometodějská, Olomouc, 1994.*

Foto: Vojtěch Novák

Když miminko nepřichází

Snad každý z nás se ve svém okolí nebo ve své vlastní rodině setkal se smutnou situací, kdy manželé trpí nenaplněnou touhou po dítěti. Co v takové situaci dělat, aby to bylo účinné a současně morálně správné? Na to jsme se zeptali MUDr. Ludmily Lázníčkové z brněnského CENAPu – Centra naděje a pomoci.

Dosud nesplněné přání mít své dítě v náručí přináší mnohým velké psychické napětí. Je to stav, který deptá nejen ženy, ale i jejich muže. A netrápí to jen samotný pár, kterému se otěhotnění nedaří, nebo ty, kteří sice otěhotněli, ale pak došlo ke spontánnímu potratu. Často se v ambulanci nebo v rámci přednášek setkávám i se steskami maminek, které by si již tolik přály být babičkou, a miminko u „mladých“ nechtěně nepřichází...

Co takovým lidem poradit? Jak je povzbudit? V dnešní době je spousta nabídek v rámci tzv. léčby neplodnosti, nebo dokonce technik umělého oplodnění, zdánlivě jednoduchých řešení,

o kterých ale víme, že když je žena podstoupí, dochází k poškození jejího zdraví, dochází při nich k různým postupům, které vedou k časným potratům – ke zlikvidování počatých zárodků, a i z dalších důvodů jsou eticky sporné, nebo dokonce nepřijatelné.

Existuje řešení?

Ale pokud jako věřící eticky špatné postupy odmítneme, je možné dát takovému manželskému páru naději, že řešení jejich problémů existuje? A existuje vůbec?

Podle našich zkušeností existuje. A velice úspěšně. V brněnském Centru naděje a pomoci (CENAP) se v poradně a gynekologické ambulanci již řadu let

velice intenzivně věnujeme léčbě neplodnosti, a to zcela bez využití praktik umělého oplodnění a bez používání stimulace ovulace.

Proto si trůfám říct, že kromě veliké důvěry v milost Boží, že Bůh má pro nás to správné řešení, z hlediska „lidského“ je možné nechtěně neplodnosti předcházet a případně ji řešit.

Základem je porozumět skutečné společné plodnosti. A to nejen až když dítě nepřichází, ale již dávno před tím.

Připomeňme si fakta

Asi žádného ze čtenářů nepřekvapí, když připomenou, že k tomu, aby došlo k početí, musí dojít ke spojení ženské pohlavní buňky – vajíčka – a mužské pohlavní

Je prokázáno, že je pouze minimum žen v plodném věku, u kterých ovulace vůbec neprobíhá. I to je další z důvodů, proč v našem centru považujeme za zcela zbytečné poškozovat zdraví žen stimulací ovulace.

Podle našich zkušeností řešení existuje. A je velice úspěšné.

buňky – spermie. Vajíčka mají velice krátkou životnost, pouze několik hodin, spermie za vhodných podmínek, které jsou vytvářeny hlenem hrdla děložního, mají životnost několikadenní. Vajíčko se obvykle uvolňuje v průběhu menstruačního cyklu pouze jedno, jen výjimečně se v některých cyklech uvolní dvě vajíčka, ale i tak jenom ve velice krátkém časovém rozpětí, během několika málo hodin.

Abychom dosáhli těhotenství, musí být samozřejmě zajištěna průchodnost vejcovodů a chámovodů a v děloze musí být vytvářeno příznivé prostředí.

Společnou plodnost ženy a muže tedy vytváří souhra mnoha faktorů – nejen hormonálních, ale i anatomických, imunologických, psychických...

Nyní bych se stručně věnovala jen několika základním podnětům, na které je potřeba myslet, pokud miminko v dané době nepřichází.

Základem je ovulace

Na zajištění průběhu ovulace má vliv pravidelné střídání světla a tmy. V praxi to znamená spávat v dostatečně zatemněné místnosti, kam nesvítí pouliční světlo, kde nezáří obrazovka televizoru, monitoru počítače. Doručuje se též zvážit, zda žena

nemá příliš stresové zaměstnání. Opakovaně se potvrzuje, že u citlivých žen mají významný vliv na průběh cyklu i noční služby.

Z hlediska plodnosti je důležité nejen to, zda probíhá ovulace, ale také to, zda v cyklech před otěhotněním je dostatečně dlouhé období po ovulaci. Tedy zda je dostatečně dlouhé období od ovulace do další menstruace. Pokud je toto období kratší než dva týdny, jedná se o nedostačnou činnost žlutého tělíska.

Foto: Flickr, sivandsivand (CC BY-NC-SA 2.0)

Foto: Flickr, Mait Juriado (CC BY-NC-SA 2.0)

Chtěla bych upozornit na zásadní skutečnost: ovulace 14. den v cyklu probíhá jen v omezeném procentu cyklů. Velice často se setkáváme s jevem, kdy k ovulaci dochází až okolo 20. dne cyklu, někdy i později. Proto pokud prokážeme, že do 14. dne cyklu nenalzáme dle hormonálních hladin nebo na ultrazvuku známky ovulace, neznamená to, že u ženy vůbec neprobíhá ovulace. Ve většině případů probíhá, a to později. Zde má svůj význam symptotermální metoda přirozeného plánování rodičovství (STM PPR), při kterém si žena sama dokáže sledovat známky, které prokáží, kdy ve skutečnosti v organismu k ovulaci dochází i jak je dlouhá fáze po ovulaci. (Více o metodě STM PPR naleznete na www.cenap.cz.) Na základě těchto zjištění je prokázáno, že existuje opravdu pouze minimum ▷

Základem je porozumět skutečné společné plodnosti. A to nejen až když dítě nepřichází, ale již dávno před tím.

žen v plodném věku, u kterých ovulace vůbec neprobíhá. I to je další z důvodů, proč v našem centru považujeme za zcela zbytečné poškozovat zdraví žen stimulační ovulace. Vždy je totiž potřebné mít

na paměti rizika, která stimulace ovulace přináší – kromě nebezpečí hyperstimulačního syndromu, který se projevuje od mírných otoků až po fatální selhání ledvin, není zcela vyloučeno riziko rako-

viny vaječníků. Je prokázáno, že léky používané ke stimulaci zhoršují kvalitu hlenu hrdla děložního a kvalitu děložní sliznice. Působí tedy proti těhotenství.

Není tajemstvím, že při užívání hormonální antikoncepce prokazatelně dochází k narušení činnosti vaječníků, především procesu ovulace. Po vysazení antikoncepce trvá v průměru až 8 cyklů, než dojde k normalizaci hormonálních hladin.

V důsledku užívání hormonální antikoncepce bývá často zhoršená kvalita děložní sliznice, což také následně brání dalšímu vývoji počatého zárodku.

Jak na záněty

Častou příčinou neúspěšných snah o otěhotnění bývají záněty. Nejen v důsledku prochladnutí či infekce z koupaliště – i zde totiž hraje smutnou roli předchozí užívání hormonální antikoncepce, která snižuje odolnost organismu. Považují za důležité organismus pročistit – zjistit záněty pochvy nebo děložního hrdla, přeléčit zánět podle citlivosti a organismus „pročistit“ celkově.

I když se to zdá být samozřejmé, často v rámci ambulance či poradny řešíme otázku, že je nutné omezit, případně vyloučit vliv alkoholu, kouření, užívání drog. Na špatném stavu organismu a na snížení plodnosti se může spolupodílet i výskyt některých průmyslových jedů.

Je potřeba myslet na anatomické příčiny, a pokud je to možné, požadovat jejich řešení, jako je obnovení průchodnosti vejcovodů, odstranění většího septa dělohy (nitroděložní přepážka – pozn. red.), i když v dnešní době je poměrně náročné nalézt zdravotnické zařízení, kde by se tyto zákroky prováděly.

Plodnost muže

Je potřebné stále myslet na to, že se jedná o společnou plodnost muže a ženy. Proto je nezbytné dbát také na opatření u muže. Pokud se nedaří otěhotnět, měl by se vyhýbat horkým koupelím, sauně, měl by nosit trenýrky a volné kalhoty. Neméně důležitá jsou režimová opatření – omezit nebo zcela vyloučit konzumaci alkoholu či kouření, užívání drog, doplnit stopové prvky a vitamíny (vitamín C, vitamín E, selen, zinek). Samozřejmě je úprava životosprávy, omezení stresových situací. Často je potřebná redukce váhy. K úpravě plodnosti vede také adekvátní léčba dalších onemocnění, jako je třeba cukrovka.

„... základní problémy v souvislosti s nechtěnou neplodností. Jedná se o situace, které se vyskytují nejčastěji a jsou řešitelné.“
MUDr. Lázníčková

Čtyři základní body

Chtěla bych připomenout základní podněty, jak předcházet nechtěné neplodnosti:

Neničit si zdraví předčasnou sexualitou, střídáním sexuálních partnerů, užíváním hormonální antikoncepce, a to ani „léčebně“.

Opustit mýtus 28denního cyklu a toho, že ovulace musí být ve 14. dni cyklu.

Přijmout **vědomí společné plodnosti**.

Včas řešit problémy, které ukáží záznamy STM PPR.

MUDr. Ludmila Lázníčková

www.cenap.cz

CENAP
Centrum naděje a pomoci

Nabízí poradenství a pomoc v souvislosti s těhotenstvím, mateřstvím a rodičovstvím

- pokud se nedaří otěhotnět
- pokud je očekáváno narození dítěte s možným postižením
- při ztrátě dítěte
- v období těhotenství a porodu
- při potřebě vyhnout se počětí
- při gynekologických problémech
- v období klimakteria
- při výchovných a vztahových problémech
- v otázkách přirozeného plánování rodičovství
- při zdravotních potížích

Zaručujeme:

- vysokou odbornost
- profesionalitu
- individuální přístup
- časovou a místní dostupnost

Kontakt a základní telefonní čísla:

Vodní 13, 602 00 Brno,
www.cenap.cz, cenap@cenap.cz

poradny: ☎ 543 254 891, 543 331 470

- **přednášky a pohybové programy:**
☎ 543 331 471
- **poliklinika:**
☎ 543 211 234, 543 212 031

Není tajemstvím, že při užívání hormonální antikoncepce prokazatelně dochází k narušení činnosti vaječnicků.

Vliv psychiky

Psychika hraje velký význam zvláště tehdy, pokud dítě nepřichází už delší dobu. Z toho důvodu rozhodně nedoporučuji takové praktiky, jako je „načasovaný pohlavní styk“. Pohlavní styk má být vyjádřením vzájemné lásky mezi mužem a ženou, vzájemným odevzdáním se jeden druhému. Samozřejmě, pokud jsou manželé otevření početí dítěte, je velice žádoucí, aby k pohlavním stykům došlo též v plodném období. Sledování dle STM PPR doporučujeme z toho důvodu, abychom viděli, kdy ve skutečnosti k ovulaci dochází, kdy se mají nasadit potřebné léky, ale rozhodně ne kvůli tomu, aby se načasoval pohlavní styk.

Většina situací je řešitelná!

V tomto příspěvku jsem se pokusila naznačit jen některé základní problémy v souvislosti s nechtěnou neplodností. Jedná se o situace, které se vyskytují nejčastěji a jsou řešitelné.

V našem centru kromě těchto obecných doporučení a znalostí, které získáme i ze sledování pomocí STM PPR, využijeme celou škálu kvalitních potravinových doplňků, kterými se organismus pročistí a doplní potřebnými minerálními látkami a vitamíny.

A když početí přirozenou cestou opravdu není možné?

Pokud se zjistí, že početí přirozenou cestou opravdu není možné, ani to neznamená, že by manželé neměli naplnit svůj slib, který si navzájem dali při vstupu do manželství. Tehdy si jeden druhému slibovali, že přijmou děti. Možná právě tyto manžele Bůh vybral k tomu, aby přijali dítě, které dosud nenalezlo lásku, které na ně čeká v kojeneckém ústavu nebo v dětském domově.

MUDr. Ludmila Lázničková ■
www.cenap.cz

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského
úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus? Co mohou dělat manželé, kteří nemají děti?

Manželé, kterým nebyl poskytnut dar dítěte a kteří vyčerpali oprávněnou lékařskou pomoc, mohou projevit svou velkodušnost prostřednictvím pěstounské péče nebo adopce anebo vykonávat významné služby ve prospěch bližních. Uskutečňují tak drahocennou duchovní plodnost.

Srov. Kompendium Katechismu katolické církve,
Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2006.

Foto: Flickr, cobalt123 (CC BY-NC-SA 2.0)

**POMÁHÁME A LÉČÍME S ÚCTOU
K ŽIVOTU A K RODINĚ.**

DĚKUJEME ZA KAŽDÝ VÁŠ DAR

•
ČÍSLO ÚČTU
150689165/0600

Foto: Wikimedia Commons, Steve Jurvetson

Vliv asistované reprodukce na společnost

Před 33 lety starší z nás slyšeli o Louise Brownové, prvním dítěti narozeném technikou umělého oplodnění. Bylo to tenkrát kuriozitou, ale dnes, o generaci později, je to běžným jevem. A svět kolem nás se pomalu posouvá dál...

Podstatné procento dětí se rodí právě tímto způsobem. Skoro každý alespoň slyšel o narození dítěte pomocí IVF v kruhu známých. Je to věc akceptovaná společností. Průkopník této technologie Robert G. Edwards je zasypan akademickými uznáními, včetně Nobelovy ceny v roce 2010. Vypadá to jako skvělá věc: neplodní manželé mají přece nyní možnost mít vlastní děti.

Nádherný nový svět

Za otce vize umělého oplodnění lze považovat Aldouse Huxleyho. Ten v roce 1932 napsal román *Konec civilizace*, který je alarmujícím způsobem prorocký. Jeho vědecko-fantastický román popisuje svět, jaký bude podle jeho představ za 500 let. Je to svět totalitní světové vlády, kontrolovaný elitní třídou. Náboženství bylo odsunuto do zvláštních rezervací. Lid-

ské rozmnožování je prováděno pouze v laboratořích – od oplodnění až po narození. Zvláštním procesem jsou produkovány velké série identických dvojčat, každá z nich dostatečně velká pro obsazení menší továrny.

Lidé jsou produkováni v různých kvalitách, od Alfa plus až po Epsilon minus – polodebil. Všichni jsou indoktrinováni tak, aby přijali své životní postavení. Kromě práce poskytuje život organizovanou zábavu, v níž jednou z hlavních složek jsou sterilní promiskuitní orgie. Denní dávka bezpečné drogy zaručuje obecnou spokojenost. Neexistují nemoci a život končí programově v šedesáti letech. Je to svět, ve kterém neexistují rodiny nebo rodiče. Pojem „matka“ je považován za vulgární. Je to svět spokojených otroků. Několik lidí v příběhu se pokouší vzdorovat, ale nemají šanci.

Reprodukce pod kontrolou

I když se zatím nepodařilo vytvořit takový „nádherný“ nový svět, který spíše předsta-

vuje hrůzu než nádhru, ušli jsme přece několik kroků tím směrem. Významná je skutečnost, že navzdory tomu, že je asistovaná reprodukce prohlašována za „léčbu neplodnosti“, nejedná se o léčbu; manželé nejsou po takové proceduře o nic schopnější plodit děti přirozeným způsobem, než byli předtím. Lékaři se během asistované reprodukce nezabývají příčinami neplodnosti svých pacientů, ale nabízejí pouze technické řešení. Že je skutečná léčba neplodnosti, např. NaPro technologie, úspěšnější než umělé oplodnění, nikoho zřejmě nezajímá.

O co jde? Lidská reprodukce má být omezena a pod kontrolou. Nejdříve se ničí plodnost propagací promiskuity, antikoncepcí a potraty, a pak se nabízí vhodným párům umělé oplodnění. A vlastně nemusí být ani manželé. Služba se nabízí i nesezdaným párům, svobodným ženám, lesbičkám. Homosexuální muži k tomu mohou objednat náhradní matku. Nemusí se jednat ani o vlastní gamety (pohlavní buňky, tj. vajíčko a spermie – pozn.

Nejdříve se ničí plodnost propagací promiskuity, antikoncepcí a potraty, a pak se nabízí umělé oplodnění.

Situace, kdy malé dítě prosí: „Mami, kup mi bratříčka,“ nebude už od věci.

redakce); mohou si objednat potomka od cizích lidí podle přání, aby rodiči byli třeba modroocí, černovlasí, intelektuálové nebo sportovci. Studenti a studentky jsou často ochotní si přivydělat prodejem svých gamet. Pokud se objednává náhradní matka, může konečný produkt, dítě, mít až pět rodičů; takové případy existují, např. v USA.

Z člověka se stává produkt

Ano, jedná se o produkt – když lékař odebírá z uměle stimulovaných vaječnicků ženy až 25 vajíček, míchá s nimi sperma v Petriho misce a tím působí oplodnění a vyrábí lidi v embryonálním stadiu. Asi po pěti dnech vybírá jedno nebo dvě embrya, která vloží do dělohy ženy. A ostatní? „Nekvalitní“ vyhodí nebo dá na výzkum, při čemž rovněž zahynou. Kvalitní dá zmrazit pro případné pozdější „použití“, když se nepodaří první pokus implantace anebo když si rodiče budou přát další děti. Lékař se staví na místo Boha; rozhoduje o bytí nebo nebytí, o životě nebo smrti člověka.

... jedno dostanete zdarma

Lidé si mohou u lékaře objednat dítě. Setkali jsme se v létě v Anglii s jednou starší paní, která s určitým neklidem

Foto: Flickr, Christina Ann VanMeter (CC BY-ND 2.0)

vyprávěla o synovi, který s manželkou má dvojčata z IVF. Syn jí vysvětlil, že je to situace „buy one, get one free“ (kup si jedno a dostaneš druhé zdarma) – oblíbené heslo akčních nabídek obchodních domů v Británii. Ušli jsme už daleko od představy, že dítě je vzácným darem od Boha, na které žádný nárok nemáme, že dítě vůbec není majetkem rodičů, ale je jim pouze svěřeno od Boha k laskavé péči a ochraně. Moderní technologický svět nepotřebuje Boha. Děkujeme, ale všechno vyřídíme sami.

Situace, kdy malé dítě prosí: „Mami, kup mi bratříčka,“ nebude už od věci. A kde zůstala důstojnost člověka? Produkt podmíněný kontrolou kvality, který může

být používán nebo vyřazen a zlikvidován, nemá důstojnost. Člověk, se kterým se takhle zachází, má status otroka. Tak daleko jsme už došli. Jsme ještě schopni a ochotni slyšet výzvu: „Pokání! Pokání! Pokání!“?

David Prentis ■

(podle Hnutí Pro život ČR 3/2011, perex redakčně upraven)

Jsme ještě schopní a ochotní slyšet výzvu: „Pokání!“?

Foto: Flickr, Scootie (CC BY-SA 2.0)

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus?

Proč jsou inseminace a umělé oplodnění nemorální?

Jsou nemorální, protože oddělují plazení od úkonu, kterým se manželé sobě vzájemně darují, a nastolují tak vládu techniky nad původem a určením lidské osoby. Mimoto inseminace a heterogenní oplodnění sahají k technikám používajícím postupy, které zahrnují osobu mimo manželskou dvojici, porušují navíc právo dítěte narodit se z otce a matky, které zná, kteří jsou spojeni manželstvím a mají výlučné právo stát se rodiči pouze jeden prostřednictvím druhého.

Srov. *Kompendium Katechismu katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2006.*

Postabortivní syndrom

Foto: Flickr, Ed Yourdon (CC BY-NC-SA 2.0)

já, ty a pokání

Svým příběhem bych chtěla ženám, které podstoupily umělý potrat, pomoci zmírnit bolest a ubezpečit je, že i po takové lidské tragédii lze začít znovu a s nadějí na opravdu šťastný život.

Sama jsem kdysi, před 25 lety, potrat podstoupila. Pro mne nebyl v té době potrat jako takový až tak velký problém. Ne že bych si nepřipouštěla jakousi fatální podstatu toho aktu, ale moje „já“ mne natolik pohlcovalo, že pro vnímání tragédie ještě někoho jiného, byť vlastního dítěte, již nezbyl prostor. Prostě se to stalo.

Nepřipisovala jsem to potratu

Nic zvláštního jsem necítila a to negativní, co jsem cítila, jsem nepřipisovala potratu. Myslela jsem si, že tyto negativní pocity jako úzkost a svírání v hrudi souvisejí s mojí osamělostí, která po potratu

nastala. Otec dítěte se na mne nepřišel do nemocnice ani podívat, jeho matka mu to zakázala. Bylo mu 17 let, proto to lze pochopit. Já jsem představovala pro syna každé matky spíš problém.

Nicméně život šel dál a já jsem se nijak svým potratem nezabývala. V mém životě jako by se nic zvláštního nestalo. Svět plynul dál ve své šedi. I když jsem se smála, nebyla jsem radostná a vlastně jsem vůbec nevěděla, jak se mám cítit, aby to bylo správně.

Proč nejsem šťastná?!

Pak jednou, již s mým současným manželem, ještě než jsme se vzali, jsem měla zvláštní pocit. Byli jsme v přírodě, na krásné louce, slunce svítilo a mne napadla otázka: Proč nejsem šťastná? Teď je přece pro štěstí ta nejsprávnější chvíle. Pak jsem si řekla, že štěstí je asi ta „muška jenom zlatá“ a to že bude ta pravda o štěstí... Anebo je to proto, že nemám vysokou školu. Možná to vypadá legračně, ale představa absolvovat vysokou školu

mne velice lákala. Protože se mi nějak nepodařilo se na ni dostat, domnívala jsem se, že právě to je tím, co mi schází ke štěstí. Připadala jsem si jaksi nekompletní. Potrat jsem natolik vytěsnila ze svého svědomí, že mne tato možnost ani nenapadla.

První zpověď'

Pak jsme se s manželem vzali. Po dvou letech civilního manželství jsme se chtěli vzít v kostele. Bylo dobré, před obřadem, jít ke zpovědi. Původně jsem byla agnostik, ale postupně jsem uvěřila a chtěla jsem se stát praktikující katoličkou. Toužila jsem dát si svůj život do pořádku

... to negativní, co jsem cítila, jsem nepřipisovala potratu.

Nevěděla jsem jak se té bolesti zbavit. Napadlo mne, že bych měla vykonat zadostiučinění.

a srovnat si vztahy jak s Bohem, tak se sebou – na bližní jsem ještě v té době nemyslela, měla jsem dost starostí sama se sebou.

Nejdřív jsem chtěla zpověď trochu ošidit a říci, že jsem porušila celé Desatero. Nicméně nějak mne to neuspokojilo a řekla jsem si, že je třeba, pro pokoj duše, vyzpovídat se doopravdy z konkrétních hříchů. Až ve zpovědnici jsem si poprvé v životě uvědomila svoje „dílo“. Nemohla jsem asi čtvrt hodiny promluvit ani slovo a jen jsem plakala. Kněz byl ale trpělivý, a tak jsem to ze sebe vysoukala. Vyznala jsem i potrat. Tehdy jsem opravdu poznala trpělivou a dobrotivou Boží lásku, bez odsouzení. Ta zpověď byla důležitá a byl to první krok, ale štěstí se ještě nekonalo. Je to proto, že život člověka (myslím, že to platí obecně), který se nezpovídá, je většinou propletenecm hříchů a trvá dost dlouho, než se to klubko rozuzlí.

Jednoho večera mne najednou popadl takový smutek. Truchlila jsem pro to moje ztracené dítě. Nevěděla jsem jak se té bolesti zbavit. Napadlo mne, že bych měla vykonat zadostiučinění. A protože jsem nevěděla, co přesně mám obětovat, prosila jsem Pána Boha, ať sám zvolí, jaké bude mé pokání.

Nesnesitelný soused

V té době jsme bydleli v jedné vesničce a měli jsme velmi nedobrého souseda. Byly s ním stále a neřešitelné problémy. Strílel po mém psu, různě mne slovně přes plot napadal, po mých rodičích házel zkažená vajíčka a opravdu to bylo k nevydržení. Házel po mně dokonce i psí výkaly. Byla jsem z něho opravdu zoufalá. Toto trvalo asi čtyři roky. Vedla jsem se sebou opravdové vnitřní boje, abych toho člověka nezačala nenávidět. Už jsem byla křesťanka, tak jsem věděla, že to bych doopravdy neměla. Pán Ježíš chtěl, abych mu žehnala a milovala ho. Nebylo jednoduché něco takového realizovat, zejména vzhledem k tomu, že jsem mu doopravdy nikdy nic neudělala špatného. Jednou, když už jsem křičela v noci ze spaní, pro-

Foto: Flickr, lanuiop (CC BY-NC-SA 2.0)

Pak jsem si vzpomněla na tu žádost o pokání a zaradovala jsem se, neboť jsem věděla, že to je ono.

tože se mi o něm zdálo, jsem si myslela, že už to vážně nevydržím. Myslela jsem, že snad opustím svůj domov a někam uteču. Měla jsem opravdu blízko k sebevraždě. Pak mne jednou jen tak napadlo, že ho budu mít raději ráda, nebo mne z té zášti snad klepne pepka.

Poté, co jsem si to řekla, jsem se trochu zklidnila a uvažovala jsem, proč se to všechno děje. Pak jsem si vzpomněla

na tu žádost o pokání a zaradovala jsem se, protože jsem věděla, že to je ono. Moje výčitky svědomí doopravdy slábnou. Občas jsem na dítě myslela, ale již jsem neplakala. Nicméně v mém životě bylo mnoho špatných činů, a proto jsem musela absolvovat ještě mnoho pokání, abych své nitro očistila. Poznala jsem, že s Pánem Bohem mi to jde dobře a že mu lze věřit, proto jsem si ho velmi oblíbila a vnitřně jsem si ▷

Foto: Flickr, tibchris (CC BY 2.0)

**... naděje v Boží
odpuštění
a následná radost
ze života, která
je postavená
na lásce k Němu,
je reálná.**

řekla, že pracovat jakkoliv pro evangelizaci je to nejlepší povolání, neboť Bůh lidi osvobozuje. Uvědomila jsem si, že to podstatné pro člověka je jen jediné, a to aby se dostal do nebe.

A pak to přišlo. Štěstí!

Jednou jsem se procházela se psem kolem našeho kostela, to už jsme bydleli v Praze, bez souseda, a měla jsem jakýsi zvláštní pocit. Byl to pocit lehkosti a takové zvláštní vnitřní radosti. Zkoumala jsem, proč mám ty pocity a kde se vzaly. Zjistila jsem, že je to tím, že jsem nikomu neublížila a zřejmě to trvalo už nějakou dobu. Tehdy jsem poprvé pocítila, co je to štěstí. Byla jsem šťastná a pochopila jsem, že štěstí není „muška jenom zlatá“, ale trvalý stav, který nosíme v duši, pokud jednáme v souladu s Boží vůlí, tedy když naše svědomí nám nic nevyčítá. Tehdy někdy jsem si řekla, že chci plnit jen Boží vůli, neboť mi připadala lepší než ta moje, a své vlastní jsem se zřekla. Koneckonců, mělo

by to být přirozené pro každého křesťana, neboť se modlíme: „... buď vůle Tvá...“

Postupně, jak moje láska rostla, jsem se začala angažovat v proliferačních akcích, zapojila jsem se do modlitebního tažení – kručáci, absolvovala jsem poutě za nenarozené...

Nevím, jestli se dá ten proces uzdravení zkrátit, myslím, že člověk musí projít kus cesty, než mu některé věci dojdou. Můj proces uzdravení trval 19 let. Dlouhá doba. To ale souviselo nejenom s potratem, ale i s jinými hříchy, které jsem musela odčinit, abych mohla být šťastná. Nejdůležitější ale je, že naděje v Boží odpuštění a následná radost ze života, která je postavená na lásce k Němu, je reálná. A to je to, co jsem se vám tímto příběhem snažila sdělit.

Eva ■

<http://linkapomoci.cz>

Čekáte-li nečekaně dítě

volejte 800 108 000

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Co znamená pokání?

Pokání je náprava spáchaného bezpráví. Pokání nemůže být pouze záležitostí rozumu, nýbrž mělo by se konkrétně projevit ve skutcích lásky a v práci pro druhé. Především pak v tom, že se člověk modlí, postí se a hmotně podporuje chudé. Pokání si často vykládáme špatně. Nemá nic společného se sebeobviňováním a skrupulantstvím. Pokání neznamená neustále přemýšlet o tom, jaký jsem hrozný člověk. Pokání nás osvobozuje a povzbuzuje k novému začátku.

Srov. Youcat. Katechismus katolické církve pro mladé. Karmelitánské nakladatelství; Kostelní Vydří, 2011.

Z nauky Církve

Kristus svou smrtí na kříži nás vykoupil a smířil s Bohem.^[De fide]

Bůh dává všem věřícím hříšníkům dostatečnou milost k obrácení.^[Sent. comm]

Bůh chce i za předpokladu pádu do hříchu a dědičného hříchu vpravdě a upřímně spásu všech lidí.^[Sent. fidei prox.]

Srov. Dogmatika. Matice cyrilometodějská; Olomouc, 1994.

Foto: archiv KMBM

Kongregace sester Matky Božího milosrdenství

Jsme společenstvím řeholních sester, které následují Krista cestou úplné odevzdanosti. Své rozhodnutí žít evangelními radami stvrzujeme slibem čistoty, chudoby a poslušnosti. Naším hlavním úkolem je vyprošovat Boží milosrdenství především hříšníkům a těm, kteří mají zatvrzelé srdce, předávat lidem svědectví o milosrdné Boží lásce a s ní také spolupracovat v prokazování konkrétních skutků milosrdenství.

Kongregace sester Matky Božího milosrdenství
Štefánikova 952, 544 01 Dvůr Králové nad Labem
e-mail: kmbm@seznam.cz, www.kmbm.cz

Nečekané dítě

Když jsem zjistila, že čekám Ondráška, byla jsem velmi spokojená učitelka na Obchodní akademii mezi fajn kolegy, a navíc třídní učitelka bezvadné třídy holek. Do toho jsem jezdila do Olomouce studovat angličtinu a o sobotách jsem se zájmem navštěvovala katechetický kurz. Trošku jsem se musela vevnitř sama se sebou poprat, abych si dala do pořádku priority...

Velký zlom nastal, když jsem byla poslaná na amniocentézu kvůli podezření, že dítě je mongoloidní. „Vtipný“ pan doktor-gynekolog to komentoval, že poměr 1 : 8 ještě neviděl, že je tam vysoké riziko... Svěřila jsem děťátko Panně Marii.

Panna Maria Třídubská

Foto: Wikimedia Commons, Manfred Kuzei (CC BY-SA 3.0)

Pak přišel za manželem náš kamarád Tomáš, že by rád opravil kapličku Panny Marie Třídubské „V Posměchu“. Ta pochází z roku 1912 a byla postavena na poděkování za záchranu dvou životů při povodni 28. května 1911 – oba muži se zachránili na přímluvu Panny Marie, přičemž jeden z nich měl v kapse její obrázek z pouti u Tří Dubů. Tato kaplička „patří“ naší rodině, protože jeden ze zachráněných byl manželův pradědeček. Vřele jsme s opravou souhlasili a manžel s Tomášem se pustili do práce. Kaplička je asi 20 minut cesty od naší obce po polní cestě, proto to s maltou a betonem nebylo vždy jednoduché. Někdy mě oprava kapličky stála dost přemáhání – závěr školního roku v zaměstnání, zkoušky z angličtiny na vysoké, dva hoši pět a sedm let a táta v nedohlednu. Říkala jsem si ale, že Panna Maria na to nezapomene...

Ondrášek se narodil o trošku dřív – 22. srpna na svátek Panny Marie Královny... Byl velmi náchylný k nemocem. Přestáli jsme různé kašle a virózy, a protože už byl třetí dítě, nebyla jsem ze všeho úplně vylekaná. Snažila jsem se o kojení a utěšovala se, že dostává, co je nejlepší. Koncem ledna – to mu bylo necelého půl roku – začal kašlat, ale protože neměl vysoké teploty, příliš jsem se neznepokojovala. V noci ze 3. na 4. února už téměř nemohl spát kvůli kašli, proto jsme s ním ráno jeli na pohotovost. Při stanovení diagnózy jsem byla v šoku: měl zápal plic a do toho spasmus v průduškách – zavalili nás léky, asi šestkrát denně musel dýchat různé směsi na uvolnění stažených průdušek. Bohužel ke zlepšení nedocházelo. Už mi to bylo dost dlouhé, i když jsem se snažila spoléhat na Boží lásku, nebylo mi nijak lehce.

Úplně se vidím v sobotu 10. února na mši svaté v nemocničním kinosále: Ondrášek zrovna usnul, proto jsem běžela

Panna Maria nás nezklamala – jak by mohla, když jsme její děti – a Ondrášek zvlášť!

Foto: Flickr, Tanel Teemus (CC BY-SA 2.0)

na mši svatou... Zpívali jsme lurdskou píseň a otec Jindřich Bartoš také mluvil o lurdských zjeveních. Slzy mi tekly po tvářích a prosila jsem za uzdravení synáčka, který přece je Panny Marie víc než můj!

Další den byla neděle – svátek Panny Marie Lurdské. A Ondrovi se poprvé uvolnil spasmus v průduškách; koncem týdne si nás tatínek odvezl domů. Panna Maria nás nezklamala – jak by mohla, když jsme její děti – a Ondrášek zvlášť!

Marta (zkráceno) ■

Všechno je dovoleno,

*... ale ne všechno
prospívá
(1 Kor 10,23)*

Nad otázkami souvisejícími s vhodností a také s mravností ve vztahu k odívání se zamýšlí P. ThLic. Tomáš Klíč, který vyučuje morální teologii na CMTF v Olomouci.

Foto: Flickr, LeMast (CC BY-NC 2.0)

„Dlouhé sukně, bledá líčka, tak se pozná katolička.“ Tento nepříliš galantní výrok bývá někdy slyšet na adresu věřících děvčat, která se na veřejnosti nerada ukazují s namalovaným obličejem, hlubokým výstřihem, odhalenými bedry, vyzývavě krátkou sukní nebo hluboko spuštěným opaskem – jak dnes velí převládající módní trendy. Kdo s povýšeným úsměvem takto mluví o věřících, vychází nejspíš z rozšířeného kultu těla, který se zvláště v posledních desetiletích snaží z lidských myslí postupně vykořenit přirozený stud. Křesťané by se z principu neměli podobnými poznámkami vůbec znepokojovat. Vědí přece, že jejich velkou devizou a cílem je mnohem dokona-

lejší krása, která má svůj základ v čistém srdci a která se bez počestnosti v oblékání neobejde. To, že se jedná o téma dobře známé už v biblických dobách, vidíme například u svatého Pavla. Ten na adresu důstojného chování věřících

žen poznamenává: „Ať se zdobí, ale počestně a cudně: ne marnivými účesy, zlatými šperky, perlami nebo drahými šaty, ale spíše dobrými skutky, jak se sluší na ženy, které se hlásí k bázni Boží.“ (1 Tim 2,9–10)

Foto: Flickr, Malinger (CC BY-NC-ND 2.0)

*Nápadně vyzývavé
oblečení se snadno
stává pokušením
a příležitostí
k pádu.*

Příležitost k pádu pro druhé

Kolem toho, co se sluší a nesluší na ženy a děvčata (ale i na muže a chlapce), kteří se hlásí k bázni Boží, panují různé názory. Všichni bychom se ale měli shodnout, že křesťan žijící podle Kristova učení se musí bránit hříšné žádostivosti, a to nejen ve svých skutcích a slovech, ale i v pohledech a myšlenkách (srv. Mt 5,28). Kdo se o to v dnešní době poctivě snaží, ten brzy pozná, že právě nápadně vyzývavé oblečení druhých se pro něj snadno stává pokušením a příležitostí k pádu. Děvčata pak ať uváží, že kluci jsou na tyto podněty ještě daleko citlivější než ony. A protože – jak praví Písmo – „Láska bližnímu neubližuje“ (Řím 13,10), měl by se křesťan ve vší své svobodě oblékat vždycky tak, aby nepůsobil jako nepřehlédnutelný spouštěč hříšných fantazií. Apoštol Pavel v jiné souvislosti trefně říká: „Všechno je dovoleno, ale ne všechno prospívá. (...) Žádný nesmí dbát jenom o to, co prospívá jemu, nýbrž o to, co prospívá druhému.“ (1 Kor 10,23–24) Z toho plyne závěr, že pokud by mě někdo z věřících v mém okolí (opakovaně) upozorňoval na nevhodně provokativní oblečení, měl či měla bych se nad tím vážně zamyslet.

Audience u Krále králů

Speciální kapitolu tvoří otázka oblečení do chrámu. Jisté je, že to, co se hodí na kolo či na pláž, nebude se hodit do divadla, na ples, smuteční obřad nebo pro slavnostní okamžiky typu vysokoškolských promocií. I když se v této věci obecné zvyklosti průběžně mění, není ani zde možné jednoduše ignorovat citění lidí kolem. Volbu oblečení na mši svatou vnímejme ve víře jako šaty pro audienci u Krále králů. Pamatujme na známé evangelijní podobenství, ve kterém špatně pochodil člověk, jenž přišel na hostinu bez svatebních šatů (Mt 22,11nn). Víím, že mi můžete oprávněně namítnout: „Toto podobenství má duchovní význam.“ Ale pokud by se Ježíšovo slovo neopíralo o platné zkušenosti z běžného života,

Volbu oblečení na mši svatou vnímejme ve víře jako šaty pro audienci u Krále králů.

Foto: Flickr, picstout (CC BY-NC 2.0)

Žádný nesmí dbát jenom o to, co prospívá jemu, nýbrž o to, co prospívá druhému“ (1 Kor 10,23–24)

zůstalo by jeho duchovní poselství viset v myšlenkovém vzduchoprázdnu.

Oblečení do kostela zdaleka není jen otázkou cudnosti v letních měsících. Ta by zde však měla být naprostou samozřejmostí. I když nad opakem zůstává

někdy v praxi rozum stát, nejsem v žádném případě zastáncem hlasitého napomínání nevhodně oblečených účastníků bohoslužby od mikrofonu, odmítání svatého přijímání, či dokonce „vyhazování“ z chrámu (byť by se jednalo o dobře míněnou horlivost strážců poutních míst). Takové radikální postupy mohou bez náležitého vysvětlení nadělat mnohem víc škody než užitku. Tam, kde by snad byl tento problém v některém církevním společenství pocítován palčivěji, doporučuji farníkům stát preventivně u dveří, trpělivě vysvětlovat a případně nabídnout příchozím jako doplněk k oděvu nějaký vkusný šátek přes ramena, jak je to zvykem např. v hlavních římských bazilikách.

P. Tomáš Klíč (nápisy redakce) ■

Foto: Flickr, kuba_catlover (CC BY-NC-SA 2.0) /Koblaž MSJ

Foto: Flickr, Charles-Fred (CC BY-NC-SA 2.0) /Koblaž MSJ

Foto: Flickr, Sync (CC BY-SA 3.0)

Byl jsem otrokem

Od mládí jsem slýchal, že masturbace (onanie) je naprosto normální. Vyrůstal jsem v nevěřící rodině a o těchto otázkách jsme nikdy doma nemluvili.

Počátek závislosti

Doma jsem dokonce našel knížku, kde bylo napsáno o „zdravém sexuálním vývoji“ a psalo se tam, že někteří chlapci napomáhají přírodě a sami si vyvolávají výron semene. Bralo se to jako něco, co prospívá. Aniž jsem to vůbec plánoval, stal jsem se na ukájení naprosto závislým. Nebyl jsem už schopen s tím vůbec přestat.

V bludném kruhu

Když jsem později uvěřil v Boha, uvědomil jsem si, jak mě tato věc od něho odvádí a odděluje. Začal jsem toužit po čistotě srdce i těla. Nebyl jsem ale schopen s ukájením přestat. Protože jsem nevydržel prakticky ani jeden den bez ukájení, chodil jsem pokaždé přede mší svatou ke svátosti smíření. Kněz, který mě chápal, mi udělil svátost smíření, kdykoli jsem to

potřeboval, a vůbec se nade mnou nepohořoval, ačkoli já jsem se za to nesmírně styděl. Nebyl jsem prostě schopen s tím přestat. Roky ubíhaly a já začal studovat vysokou školu, ale z ukájení se stal ještě silnější návyk. Každou noc, někdy i několikrát a pořád dokola. Pořád jsem se zpovídal ze stále stejného hříchu a točil jsem se v bludném kruhu.

Touha po uzdravení

Když jsem se pak později zamiloval do jedné dívky, bylo moje ukájení ještě intenzivnější, až jsem se hnusil sám sobě. Pořád jsem doufal, že jednoho dne dostanu sílu a konečně přestanu. Ten den ale stále nepřicházel. Jak mi přibývaly roky a dostal jsem se na vysokou, už jsem to začínal vzdávat. Přesto jsem ale měl pocit, že svátost smíření, kterou jsem tak často kvůli tomu přijímal, přeci jen začíná léčit moje zraněné srdce.

Drsné poznání spojené s nadějí

Když jsme byli s přáteli na pouti do Medžugorje, navštívili jsme také komunitu Cenacolo, kde se uzdravují mladí

muži z drogových závislostí a ze závislostí na alkoholu nebo automatech. Jeden bývalý narkoman vydával úžasné svědectví a říkal, že každý člověk může být na něčem závislý, aniž si to připouští. To byla rána do mého srdce. Uvědomil jsem si, že já jsem vlastně také těžký závislák, že se vlastně neliším od těch kluků. Ale jejich uzdravení bylo pro mě nesmírným povzbuzením.

Boží léčba

V té době jsem začal chodit denně na mši svatou a vyhledával jsem především adorace, nebo jsem se alespoň šel modlit před svatostánkem do kostela, jak nejčastěji to šlo. Jsem si jistý, že díky adoracím jsem byl nakonec své závislosti zbaven. Při jedné mši svaté jsem pocítil tak strašně intenzivní lásku, že se to nedá absolutně popsat.

Uvědomil jsem si, že já jsem vlastně také těžký závislák.

Ve skutečnosti, ačkoli jsem se tak často zpovídal, jsem přestat nechtěl. Byl jsem zamilovaný do svého hříchu.

Poznal jsem, jak mě Bůh miluje, a najednou jsem viděl, že já jsem ho nemiloval vůbec. Miloval jsem sám sebe a omlouval jsem si svou závislost. Potřeboval jsem především úplné uzdravení z totální sebelásky. Ve skutečnosti, ačkoli jsem se tak často zpovídal, jsem přestat nechtěl. Byl jsem zamilovaný do svého hříchu a neměl jsem si představit, že bych se toho mohl vzdát, a tak jsem vlastně podléhal rád a vylouval jsem se na svou slabost.

Potřeboval jsem především úplné uzdravení z totální sebelásky.

Medžugorje

Foto: Flickr, ecospc (CC BY-NC 2.0)

Teprve Pánova láska uzdravila moje srdce a zbavila mě tohoto strašlivého břemene. Byl jsem totálně zaslepený a Pán mě ve své lásce uzdravil.

Bůh vede k celkové svobodě

Ve chvíli, kdy Pán uzdravil moje srdce, začal se uzdravovat i můj vztah k rodičům, zvláště k otci, a úplně jsem se s nimi přestal hádat. Pán uzdravil i můj vztah k bližním a pochopil jsem, že člověk může milovat úplně všechny lidi, dokonce i ty, kteří mě

nemilují a možná nikdy milovat nebudou. To jsem ale nemohl pochopit, dokud jsem byl úplně uzavřený ve svém sobectví. Nebyl jsem svobodný, byl jsem otrokem.

Chtěl bych vám všem říct, abyste se nikdy nevzdávali, ale bojovali a nedali se nikdy odradit novým pádem. Sám jsem na sobě poznal, jak strašně se mladým lidem v těchto otázkách lže a jak nešťastný je člověk, který žije v rozporu s Božím zákonem.

Jenda (zkráceno) ■

Foto: Flickr, infraredhorsebite (CC BY2.0)

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Je sebeukájení prohrěškem proti lásce?

Sebeukájení je prohrěškem proti lásce, protože z vyvolávání rozkoše dělá samoučelnou věc, oddělenou od lásky mezi mužem a ženou. Proto „sex se sebou samým“ sám v sobě obsahuje rozpor.

Církev sice nedémonizuje sebeukájení, ale varuje před jeho banalizováním. Mnozí mladí i dospělí se ocitají ve skutečném ohrožení, že kvůli konzumu pornografických obrázků, filmů či internetových nabídek propadnou osamění, místo aby hledali cestu k osobnímu vztahu lásky. Osamělost může vést do slepé uličky, ve které se sebeukájení může změnit v závislost. Podle hesla „na sex nikoho nepotřebuji, vystačím si sám, kdy a jak se mi zachce“ ovšem nikdo nedojde skutečného štěstí.

Srov. Youcat. *Katechismus katolické církve pro mladé.* Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2011.

Láska a sex nejsou totéž

Foto: Flickr, Lindsey Kone (CC BY-NC-ND 2.0)

Sexuálním životem jsem žila už v pubertě, ještě než jsem uvěřila v Pána Ježíše. Umělý potrat jsem nikdy nepodstoupila. Dnes vím, že to byla jen Boží milost, co mě uchránilo od početí dítěte. Kluci, se kterými jsem spala, používali kondom... Ve vztazích s opačným pohlavím jsem hledala lásku, milující náruč a pocit, že mě druhý přijímá takovou, jaká jsem. Bylo to proto, že mě poznamenal rozvod rodičů a já jsem citově strádala – rodiče se rozvedli, když mi bylo asi šest let.

Všichni kluci, se kterými jsem chodila, chtěli sex a já ho chtěla taky, stala se z toho docela normální věc, že se jako náctiletá vyspím s klukem.

Během vztahu s dalším klukem, který už byl několikrát v pořadí, jsem si začala

uvědomovat, že to nikam nevede. Cítila jsem prázdnotu a začala jsem se ptát sama sebe, proč to vlastně dělám. I když jsem se s klukem vyspala – domnívám se, že je to přece z lásky –, nic mi ten vztah nedal. Spíš naopak – cítila jsem se uvnitř rozkouskovaná a bylo mi ze sebe špatně. Začala jsem mít problém s tím, abych si vážila sama sebe.

Dodatečně jsem si uvědomila, že s každým skutečným sexem jsem rozdala trochu sama sebe. Ať už je ten akt vykonáván z lásky, nebo jen kvůli flirtu (já jsem ten druhý neprovozovala), člověk se oddá tomu druhému a vzniká neviditelné pouto, které se při rozchodu vždy trhá, a proto nám rozchody trhají srdce víc, pokud jsme spolu spali, než ve vztazích, kdy se dva rozejdou, aniž by se spolu

Chtěli sex a já ho chtěla taky, stala se z toho docela normální věc...

vyspali. Vztahy, kdy dojde i na sex, ale bez svatby, člověka jen rozhodí a ukradnou mu stabilitu a pevnou půdu pod nohama – má-li v životě nějakou.

Byla jsem zklamaná, že jsem nenašla to, co jsem hledala a od vztahu očekávala. Ale v Bibli je napsáno, že kdo hledá, ten nalézá – a já jsem ve svých osmnácti letech poznala Pána Ježíše Krista, který mi dal všechno to, co jsem hledala v prázdných vztazích, i když jsem si namlouvala, že spolu spíme z lásky. Pán Bůh mi dal pocítit, že jsem pro něho důležitá, že jsem jedinečná, že mě přijímá takovou, jaká jsem.

Prosila jsem Pána Boha, aby mi odpustil moje hříchy (že jsem spala s klukama a smilnila, že jsem se hádala se svou mamkou...), a On to udělal, odpustil mi moje hříchy. Pocítila jsem jeho odpuštění, lásku a přijetí. Stala jsem se Božím dítětem a můžu mu říkat otče nebo tati.

Malá odbočka na závěr

Panenvství je dar, který holka či žena může darovat jen jednou jedinkrát v životě. Je to třeshinka na dortu. Komu dovolíš, aby třeshinku zbaštil? Klukovi, se kterým se sotva znáš? Nebo takovému, který ti u oltáře slíbil, že je ochoten s tebou snášet dobré i zlé až do konce života, protože tě miluje? Dobře si to předem rozmysli, protože pak už to nejde vzít zpět.

Ty jsi královna, kluk může zajít jen tak daleko, kam mu to dovolíš (pozn. redakce: Pozor – to v určitých situacích nemusí tak úplně platit, zvláště když dívka nechá dojít věci „příliš daleko“). Chraň si údolíčko mezi stehny. Když bude kluka nejvíc zajímat toto, pak za moc nestojí, jen

*... cítila jsem
se uvnitř
rozkouskovaná
a bylo mi ze sebe
špatně.*

Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány. Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou.

Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu číst, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem.

Slibuji, že se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého, v častém přistupování ke svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti. Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení a ihned se pozvednout z každého hříchu.

Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvahu, abych nikdy nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se všemu, co zotročuje, především alkoholu a cigaretám. Uč mne žít tak, aby v mém životě byla nejdůležitější láska.

**Panno Maria, Matko moje, ved' mne cestami víry k samému zdroji lásky – Ježíši, abych důvěřoval(a) jen Jemu.
Amen**

Foto: Flickr, AnonyNugent (CC BY-NC-SA 2.0)

hledá povyražení. Rozejdi se s ním hned nebo trvej na tom, že si dáte ve vztahu dva týdny pauzu. Uvidíš, jak se zachová a jestli se za tu dobu něco změní. Pokud tě má opravdu rád a záleží mu na tobě, určitě to vydrží. A také příště nebude chtít sex. Kluk by neměl rozhodovat o tom, kdy a jak přijdeš o panenství. Je to tvoje rozhodnutí, klidně mu to řekni, že ty sama chceš o tom rozhodnout: kdy, kde a s kým přijdeš o panenství.

Lída (zkráceno, titulky redakce) ■

Foto: Flickr, sridgway (CC BY 2.0)

... s každým uskutečněným sexem jsem rozdala trochu sama sebe. Vztahy, kdy dojde i na sex, ale bez svatby, člověka jen rozhodí a ukradnou mu stabilitu a pevnou půdu pod nohama.

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Proč se církev vyslovuje proti předmanželskému sexuálnímu vztahu?

Protože se snaží chránit lásku. Člověk nemůže dát druhému větší dar nežli sebe samého. „Miluji tě“ znamená pro oba: „Chci jenom tebe, chci tě celého a navždycky!“ Proto nelze vyslovit toto „miluji tě“ pouze na nějaký čas nebo jen tak na zkoušku, a to ani tělem.

Mnozí to se svým předmanželským vztahem myslí opravdu vážně. A přece je zapotřebí upozornit na dvě skutečnosti v předmanželském vztahu, které se neslučují s láskou a integrálním pohledem na sexualitu. První je možnost kdykoliv vystoupit ze vztahu a druhou strach z možného početí dítěte. Protože láska je věc tak veliká, posvátná a jedinečná, církev naléhavě žádá mladé lidi, aby vyčkali s plným sexuálním vztahem až do manželství.

Co má dělat křesťan, žije-li v předmanželském vztahu nebo už takovými vztahy prošel?

Bůh nás přijímá a miluje v každém okamžiku, v každé nevyjasněné situaci i ve stavu hříchu. Pomáhá nám hledat pravdu o lásce a cestu, která k této pravdě vede. Podporuje nás, abchom ji dokázali žít stále pravdivěji.

Mladí lidé mohou hledat v rozhovoru s knězem nebo s důvěryhodným zkušeným křesťanem cestu, jak žít svou lásku pravdivěji. Přitom objevují, že každý život je proces, a ať už se v něm přihodilo cokoli, s Boží pomocí lze začít znovu.

Srov. Youcat. *Katechismus katolické církve pro mladé.* Karmelitánské nakladatelství; Kostelní Vydří, 2011.

Společenství čistých srdcí

Kontakty na Společenství čistých srdcí
www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

Hranice

„A můžeš se třeba chytit se svým klukem za ruku, když jsi v tom Společenství čistých srdcí? A můžu se tě třeba zeptat, jestli bys se mnou chtěla chodit?“ Tyto otázky mi kdysi položil jeden můj kamarád. Dost mě v tu chvíli pobavil. Postupem času jsem ale zjistila, že není jediný, kdo má dojem, že být členem SČS znamená s nikým nechodit, a když už s někým chodím, tak se ho nesmím ani dotknout.

Tím ale přichází otázky, kde je tedy hranice? Kam až můžeme? Jsou to téměř

nejčastější otázky, se kterými se setkávám v souvislosti se SČS. A jak už to tak bývá, konkrétní odpověď na ně vám nedám a SČS je také nestanovuje. Každý z nás je jiný a každý z nás má také své svědomí. A právě svědomí nám ukazuje, kam až můžeme zajít. To ale má také podmínku: jestliže se chci pomoci svého svědomí rozhodovat, musím ho mít čisté. Právě proto se členové SČS snaží žít naplno všechna přikázání. A to je také důvodem, proč každému, kdo do našeho společenství vstupuje, zdůrazňujeme, aby především

chodil pravidelně ke svaté zpovědi a přijímal eucharistii. Je to ten nejspolehlivější způsob, jak si udržet svědomí čisté a také připravené určit hranice.

Nedávno jsme měli u nás ve škole na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži besedu s otcem arcibiskupem Janem Graubnerem. Jedna z položených otázek se týkala právě předmanželské čistoty. Otec arcibiskup odpověděl, že každý člověk je uměleckým dílem, které stvořil Bůh. Když si lidé v galeriích prohlížejí díla velkých malířů, vždy se na ně dívají s jistým odstupem. Dívají se na celek, aby viděli celý obraz a aby je nějaký detail neodvedl od podstatnějších věcí. Lidé nepřijdou do galerie a nepřitisknou se k obrazům. Neprohliží si je ze vzdálenosti tří centimetrů. A tak by to mělo fungovat i ve vztazích: jestliže chceme někoho pochopit, musíme sledovat celek, a ne jen jednu část. Myslím, že toto přirovnání může dávat i hranice. Obraz v galerii nesmíme poškodit, abychom neznehodnotili dílo malíře. Člověka, se kterým chodíme, máme poznávat tak, abychom neublížili uměleckému dílu Boha.

Anna Bekárková,
zástupkyně mluvčí SČS ■

*Jestliže se
chci pomoci
svého svědomí
rozhodovat,
musím ho mít čisté.*

Celostátní setkání mládeže

Foto: Flickr, Madrid2011 [CC BY-NC-ND 2.0]

– prožívání světového dne mládeže

Světové dny mládeže (SDM) tvoří pevnou součást života Církve. Papež Benedikt XVI. o nich říká, že jsou „lékem proti únavě víry, prožitkem nové evangelizace a novým, omlazeným způsobem křesťanské existence“. (2011)

Tři etapy jedné cesty

Jan Pavel II. od počátku zamýšlel SDM jako dlouhodobou formační cestu Církve s mladými lidmi, která má prostoupit a motivovat řádnou pastorační mládeže ve farnostech, skupinách a hnutích. Tato cesta se opírá o tři etapy:

První fázi představuje přijetí a rozpracování tématu papežova poselství mladým lidem.

Následuje vlastní slavnost diecézního nebo světového rozměru s kvalitně připraveným programem.

Třetí fáze následuje po návratu, kdy je důležité využít nadšení mladých, podpořit jejich iniciativy a nabídnout jim hodnotné formační programy.

Světový den mládeže v různých rovinách

Každoročně se SDM slaví na diecézní rovině setkáním mládeže s místním biskupem na Květnou neděli. Kromě toho se jednou za dva či tři roky konají světové oslavy. V České republice přijala diecézní oslava vícevrstevnatou podobu. Každým rokem jsou děkanátní nebo diecézní setkání mládeže s biskupy, která se konají kolem Květné neděle nebo v jiný příhodný čas během roku či o letních prázdninách. Zároveň se s velkým úspěchem začala pořádat v červenci nebo srpnu celostátní setkání mládeže, a to tehdy, když se SDM koná mimo Evropu a je tedy dostupný jen malému počtu zájemců nebo v době, kdy je mezi nimi velký časový rozestup. Vycházelo se z faktu, že mladí lidé potřebují čas od času zakusit velkou oslavu své víry a prožít mocný impulz pro svůj >

Foto: Ondřej Dvořáček

osobní život, ale také získat odvahu k evangelizaci. S podobně strukturovanými setkáními se můžeme v současnosti setkat i v jiných zemích (např. Itálie, Chorvatsko, Slovensko, Španělsko).

Vzpomínky, vděčnost, nový začátek...

A co říkají mladí lidé, kteří se setkání zúčastňují?

„Přijížděla jsem na setkání mládeže s očekáváním, že se tam setkám se spoustou známých lidí, které jen tak přes rok nepotkám. Ale nesetkala jsem se tam pouze s lidmi – našla jsem také po dlouhé době Krista. A za toto mě snad nejkrásnější setkání s Bohem v mém dosavadním životě vděčím Duchu Svatému, Panně Marii, ale také vám kněžím, všem, kteří setkání jakýmkoli způsobem připravovali a podporovali, i celému tomu šílenému davu mladých lidí. Děkuji vám kněžím, že jste nám každý den svými slovy, gesty a úsměvy dokazovali, že nás máte rádi a že vám na nás opravdu záleží. Dříve byl můj vztah k Bohu prázdný, a možná že vůbec žádný, ale teď když mě Duch Svatý zasáhl tak hluboce, se cítím opravdu šťastná. Jen těžko se slovy popisuje to, co teď opravdu a upřímně prožívám. Věřím, že jsem nebyla jediná, kdo znovu tam na Svaté Hoře našel Boha nebo k němu prohloubil svůj vztah. Mějte nás rádi a modlete se, prosím, abychom splnili všechny své plány a rozhodnutí, která jsme na Svaté Hoře učinili, a abychom zůstávali věrni svému přesvědčení a vůli Boží.“

Foto: Ondřej Dvořáček

„Měl jsem možnost účastnit se setkání mládeže ve Žďáře. Třebaže už nejsem nejmladší (32 let), byl jsem velmi mile překvapen, a často i uchvácen silou Ducha, který zde vál, kudy chtěl. Dle mého názoru vzniklo velice lidské dílo s nemalým Božím přispěním (nebo, že by to bylo obráceně?). Myslím, že na setkáních takového druhu ani moc nezáleží na věku, ale spíše na ochotě otevřít se.“

Silné svědectví i navenek

A na závěr ještě jeden hlas, a to od novináře, který napsal v roce 1999 po setkání na Svaté Hoře následující slova:

Foto: Flickr, Madrid2011jm (CC BY-NC-ND 2.0)

Jan Pavel II. od počátku zamýšlel SDM jako dlouhodobou formační cestu Církve s mladými lidmi...

Historie

celostátních setkání mládeže

Velehrad 1993

Svatá Hora 1999

Žďár nad Sázavou 2002

zdar2002.signal.cz

Tábor – Klokoty 2007

tabor2007.signal.cz

Žďár nad Sázavou 2012

zdar2012.signal.cz

„Jestliže se sejdou čtyři tisíce mladých lidí z celé republiky na jednom místě, máme my starší vždycky přede mnou nahnáno. Jací budou? Co provedou? Někdy stačí i venkovská diskotéka, aby bylo co znovu pořizovat, jak je rušno. A lidem se to obecně nelíbí. Včera skon-

... má prostoupit a motivovat řádnou pastorační mládeže ve farnostech, skupinách a hnutích.

Vycházelo se z faktu, že mladí lidé potřebují čas od času zakusit velkou oslavu své víry a prožít mocný impulz pro svůj osobní život, ale také získat odvahu k evangelizaci.

Už se necítím tolik sama, mé problémy jsou poloviční a nadhled větší než dříve.

Foto: Flickr, [Lina] (CC BY-NC 2.0)

čilo v Příbrami celostátní setkání katolické mládeže – a ti, kteří s nimi přišli do styku, nemohli si je vynachválit. Pozorní, vstřícní, pomáhali sobě i jiným. I to však někteří sledovali nevrhově. Setkal jsem se s povytaženým obočím: Proč tolik chvály na katolickou mládež? Rvačka, znásilnění, krev, brutální šikana – to je námět pro noviny. Ale tisíce slušňáků? Podle mého – pokud povýšíme záporné hodnoty do centra pozornosti, těžce na to ve stáří doplatíme. Proto jsem katolické mládeži věnoval velkou pozornost. A mohu ji pochválit. Zaslouží si to.“

P. Jan Balík, ředitel Sekce pro mládež České biskupské konference ■

Žďár (tj. Celostátní setkání mládeže ve Žďáře – pozn. redakce) byl pro mě jednou z nejkrásnějších zkušeností mého života. V podstatě to byla moje první příležitost dostat se do prostředí mladých věřících lidí. Skrze toto setkání jsem si mohla poprvé jasně a plně uvědomit, co to znamená víra. Dříve jsem ke všemu kolem tohoto tématu měla značně nedůvěřivý postoj. Tady jsem si ale uvědomila, že je to něco překrásného a velikého, že křesťané jsou naprosto, ale skutečně naprosto normální lidé, kterým jde o to nejkrásnější v životě. Uvědomila jsem si, že jsem stejná, a právě tohle je život, po kterém jsem už dlouho toužila... Prožila jsem cosi velkého a krásného,

Setkání mě osvobodilo ode všech těch zatracených předsudků, které vládnu v prostředí nevěřících lidí kolem Boha, víry, Ježíše...

protože jsem pocítila, že se mě Ten veliký dotkl. S tichým úžasem jsem si taky uvědomila to, že mi setkání přináší odpovědi na mé prosby a trápení, s nimiž jsem nebyla schopná něco udělat, byť jsem se snažila, jak jen jsem mohla. A najednou přijedu na jedno setkání mládeže a mám jasno v polovině věcí. Tam jsem uvěřila. Už se necítím tolik sama, mé problémy jsou poloviční a nadhled větší než dřív. Jediné setkání mě osvobodilo ode všech těch zatracených předsudků, které vládnu v prostředí nevěřících lidí kolem Boha, víry, Ježíše...

Chtěla bych poděkovat všem těm nádherným mladým lidem za to, že mi ukázali, jaký život může člověk mít, za neopakovatelnou atmosféru, v níž byl Bůh téměř hmatatelný.

Lenka (zkráceno) ■

Kardinál Dominik Duka o důležitosti společných oslav SDM:

„Setkání mládeže je záležitost pro ni i pro církev nesmírně důležitá. Je to čas, který dává možnost soustředěněji a hlouběji přemýšlet o slovech evangelia, snažit se podle nich hned žít a zakusit blízkost Ježíšovy přítomnosti uprostřed vrstevníků podle příslibu: ‚Kde jsou dva nebo tři shromážděni...‘ Setkání mládeže je také svě-

dectvím pro náš národ, že křesťanství není věcí minulosti, ale že Kristus stále oslovuje nové generace svou láskou. Tito mladí pak mohou současnému světu a svým vrstevníkům nabídnout novou naději.“

Dostupné videozáznamy z Celostátních setkání mládeže nabízí on-line TV-MIS.cz (viz poslední strana časopisu) ►

ABC Kruciaty lásky

1.

Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.

2.

O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.

3.

O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.

4.

S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapříčiňuj pláč. Uklidňuj a projevuj dobrotu.

5.

Odpouštěj všem a vše. Nepřecheovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.

6.

Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.

7.

Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útechou, radou, pomocí, srdcem.

8.

Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.

9.

Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.

10.

Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

Na TV-MIS.cz najdete videa z Celostátních setkání mládeže.

Když jsi to přečetl, promyslel a promodlil, běž, žij a šíř to dál!

Podívejte se na setkání na Velehradě, Svaté Hoře, ve Žďáře, v Táboře...

Videa z Celostátních setkání mládeže najdete na www.TV-MIS.cz.

Poslechněte si katecheze, podívejte se na scénky...

Ve spolupráci se Sekcí pro mládež ČBK...

www.TV-MIS.cz

... vám TV-MIS.cz přináší i dokumenty ze světových dnů mládeže.

Podívejte se do Říma, Toronta, Kolína, Sydney...

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se

Foto na této straně: TV-MIS.cz